

Samenwerkingsverband V(S)O
Duin- en Bollenstreek

Ondersteuningsplan 2026-2030

Inhoud

1. Voorwoord	4
• Het samenwerkingsverband	10
• Onze missie	11
• Onze visie	11
• Onze leidende principes	14
2. Wat hebben we bereikt?	15
• Terugblik: een periode van groei en ontwikkeling	15
• Belangrijkste resultaten in 2022-2026	16
• Vierjaarlijks Inspectiebezoek	20
• Wat nemen we mee naar 2026-2030?	20
3. Onze plannen voor 2026-2030	24
• Onze speerpunten	24
• Onze doelstellingen	25
• Hoe maken we de resultaten meetbaar?	28

4. Structuur en organisatie	30
• Een netwerk met gezamenlijke opgave	30
• Organisatie van het Samenwerkingverband	31
• Overleggen en netwerkstructuur	37
5. Dekkend netwerk van voorziening	38
• Ondersteuningsniveaus	38
• Basisondersteuning	38
• Ondersteuningsroute in het vo	41
• Extra ondersteuning	43
• Extra ondersteuning binnen de school	43
• VO+ klas	45
• Voortgezet speciaal onderwijs	45
• Gespecialiseerde (individuele) interventies	47
• Ambities versterking dekkend netwerk Duin- en Bollenstreek	49
• Onderwijs-zorgcontinuüm Holland Rijnland	52
6. Regionale samenwerking	54
• Netwerkpartners	54
• Samenwerking bij overgangen in het onderwijs	55
• Zorgplicht	57
• Doorzettingsmacht onderwijs	57

• Samenwerking met jeugdhulpverlening op school	58
• Samenwerking rond voorkomen verzuim en thuiszitten	60
• Afstemming met andere samenwerkingsverbanden	61
• Beleidsmatige afstemming met gemeenten regio Duin- en Bollenstreek	62
• Afstemming onderwijs-jeugdhulp regio Holland	64

7. Samenwerking met jongeren en ouders 65

• Samenwerking tussen school en ouders	65
• Ondersteuningsaanbod en onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden	66

8. Kwaliteitszorg en verantwoording 69

• Visie op kwaliteitszorg en verantwoording	69
• Kwaliteitscyclus	70
• Kwaliteitsbeleid	71
• Dataverzameling	72
• Leren van ervaringen	72
• Verantwoording doelmatige besteding	72
• Leren van elkaar; collegiale visitaties	74

9. Financieel beleid - verdeling van middelen en begroting 75

• Uitgangspunten en financiële kaders	75
• Verdeling van middelen	77
• Meerjarenbegroting 2026-2030	80
• Monitoring, verantwoording en bijsturing	80
• Risico's en onzekerheden	80

Verklarende woordenlijst 82

Overzicht bijlagen

Bijlage 1: Samenvatting meerjarenbegroting 2026-2030

Bijlage 2: Beschrijving basisondersteuning

Bijlage 3: Ondersteuningsroute vo

Bijlage 4: Stappenplan verzuim en thuiszitten

Bijlage 5: Lwoo

Bijlage 6: Richtlijnen Toelaatbaarheid

Bijlage 7: Beleid overstap van vso naar regulier vo

Bijlage 8: Voorwaarden Agenda Passend Onderwijs

Bijlage 9: Visie Inclusieve Onderwijshuisvesting

Bijlage 10: Het Samenwerkingsverband in cijfers

Voorwoord

Voor u ligt het Ondersteuningsplan **2026-2030** van Samenwerkingsverband Voortgezet (Speciaal) Onderwijs binnen de regio Duin- en Bollenstreek. Het ondersteuningsplan geeft richting aan passend en inclusief onderwijs in de regio Duin- en Bollenstreek.

In het ondersteuningsplan leest u:

- De afspraken die de schoolbesturen in onze regio maken over passend onderwijs en ondersteuning.
- Onze speerpunten en plannen in de beweging naar inclusief onderwijs in 2035.
- Wat het Samenwerkingsverband doet en wat de scholen doen.
- Op welke manier we onze middelen inzetten.

Het nieuwe Ondersteuningsplan 2026-2030 is richtinggevend voor ons streven naar inclusiever onderwijs in 2035. Laten we de komende periode de kans grijpen om de goede keuzes te maken voor de toekomst van de jongeren in de Duin- en Bollenstreek.

In de Duin- en Bollenstreek groeien kinderen niet op als 'doelgroep' of als cijfers in een tabel, maar als jongens en meisjes van vlees en bloed, met dromen, talenten en kwetsbaarheden. Het zijn onze leerlingen, onze kinderen, onze collega's in bedrijven, de toekomstige ondernemers in de regio, de burens van onze ouders en de vrijwilligers in onze verenigingen. Steeds opnieuw staat één vraag centraal: wat heeft déze jongere nodig om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving?

Onze ambitie is helder: jongeren groeien uit tot zelfstandige, zelfredzame volwassenen die meedoen in de Duin- en Bollenstreek. Een streek waar traditie, vooruitgang en innovatie hand in hand gaan. Wereldwijd bekend om de kleurrijke bloemenvelden en het toerisme. Maar ook een streek met een kennisintensieve maakindustrie op het gebied van Space, Unmanned Valley en Flower Science. Samen bouwen we aan een inclusieve samenleving waarin jongeren naar vermogen kunnen werken of een passende dagbesteding hebben, kunnen wonen in de eigen streek en elke dag ervaren: ik hoor erbij, mijn talent doet ertoe. Inclusief onderwijs draagt bij aan deze ambitie!

Het 'waarom' van inclusiever onderwijs is belangrijk om voor ogen te houden:

Voor een grote(re) groep leerlingen bieden we extra ondersteuning in een aangepaste onderwijsomgeving, gericht op maximale ontplooiing. Op een goed bereikbare school, passend bij de interesses, mogelijkheden en voorkeuren van de leerling. Waarbij we uitval, escalatie en exclusie minimaliseren. Met als doel jongeren op te laten groeien tot zelfstandige, zelfredzame volwassenen die meedoen in een inclusieve samenleving.

Inclusie is een richtinggevend

uitgangspunt: niet als garantie dat elke leerling altijd in een reguliere setting tot ontwikkeling komt, maar als norm die het systeem blijft aansporen om barrières weg te nemen, voorzieningen te verbeteren en uitzonderingen steeds opnieuw te verantwoorden. Inclusie definiëren we vanuit het recht van alle leerlingen op passend en inclusief onderwijs, in lijn met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (art. 24).

Het 'normaliseren' van inclusiever onderwijs is wat ons betreft de komende jaren het thema. Nu geven we een kleine groep leerlingen een aangepaste onderwijscontext. Zoals bijvoorbeeld een andere lesopbouw, extra begeleiding, jeugdhulpverlening op school of een autismevriendelijke omgeving. En in de nabije toekomst ook deels digitaal onderwijs. Alleen voor leerlingen waarvan bekend is dat ze extra ondersteuningsbehoeften hebben. Maar het zijn omstandigheden die voor veel meer, misschien wel alle leerlingen, wenselijk zouden zijn en waar we veel uitval mee kunnen voorkomen. Wat kunnen we leren van deze aangepaste omstandigheden en expertise, wat is veel breder toepasbaar?

Het Ondersteuningsplan 2026-2030 geeft richting aan passend onderwijs in de regio Duin- en Bollenstreek. Hierin geven we richting aan de manier waarop we deze passende omstandigheden of begeleiding zouden kunnen organiseren voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, op welke manier we de middelen van het Samenwerkingsverband kunnen inzetten en wat de speerpunten voor de komende jaren zijn. Met als uit-

gangspunt dat passend onderwijs begint in de klas, groeit door samenwerking en tot bloei komt in een netwerk dat leert en innoveert.

Dit vraagt:

- Bij leerlingen: het ontwikkelen van potentieel, met oog voor welbevinden, sociale participatie, aandacht voor sterke punten én probleemgedrag;
- Bij leraren: realistische doelen en haalbaar tempo, inzet op expertise, pedagogische vaardigheden (differentiatie) en positieve houding;
- Op schoolniveau: helder inclusief beleid, positieve cultuur, deskundige interne ondersteuning, passende faciliteiten, inclusieve huisvesting en samenwerking in teams;
- Op (boven)regionaal niveau: specialistische ondersteuning als integraal onderdeel van het netwerk: beschikbaar, deskundig, organisatorisch en financieel haalbaar;
- En op samenwerkingsniveau: scholen verbinden expertise, met vertrouwen, toegankelijkheid en bruggenbouwers.
- Op schoolbestuurlijk niveau: een gezamenlijke visie op inclusie.

In dit ondersteuningsplan is aandacht voor de brede opdracht voor het samenwerkingsverband; voor visie, organisatie, versterking van pedagogiek en het terugdringen van verwijzingen. Wat misschien wel net zo belangrijk is, dat is de cultuurkant van ons onderwijs. Als inclusie wordt vertaald naar minder verwijzingen en meer ondersteuning in regulier, dan veranderen we structuren. Echte inclusie vraagt mogelijk ook om het bevragen van onze culturele reflexen: hoe verdragen we verschillen, hoe gaan we om met ontregeling, wanneer vinden we dat iemand hier niet past of ergens anders beter past?

In de komende planperiode onderzoeken we verder wat we precies verstaan onder inclusiever onderwijs. Hoe we naar inclusiever onderwijs kunnen bewegen, het regionale aanbod verbreden en gelijkwaardiger maken (inclusief onderwijs-zorgarrangementen en waar nodig tijdelijk/online onderwijs). Hoe we de samenwerking met zorg kunnen versnellen en ont-bureaucratiseren, beleid en praktijk beter verbinden, verzuim integraal arrangeren en vaste aanspreekpunten met korte lijnen organiseren. Het

Ondersteuningsplan schetst de gewenste koers, waarbij we het belangrijk vinden om daarbij een onderzoekende houding aan te nemen en telkens haalbare stappen te zetten met elkaar. Als Samenwerkingsverband monitoren we of de juiste dingen doen, of we de gewenste resultaten behalen en of bijsturen gewenst of noodzakelijk is. Wat werkt voor welke leerlingen? Het Ondersteuningsplan is een levend document. Het samen blijven voeren van het inhoudelijke gesprek over inclusiviteit is essentieel – samen met, onder andere, het primair onderwijs in de Duin- en Bollenstreek en onze partners in de omliggende regio's. De snelheid van de beweging stemmen we af op de daadwerkelijke beschikbaarheid van belangrijke randvoorwaarden, zoals voldoende gekwalificeerd personeel of aangepaste huisvesting. Ook is het van groot belang om gezamenlijk in gesprek te blijven of gaan over de gevolgen van deze beweging voor het huidige gespecialiseerde onderwijs. Welk volume zal in de toekomst gewenst en noodzakelijk zijn, ook om de gewenste voorzieningen en bijvoorbeeld uitstroomprofielen te kunnen waarborgen? En hoe houden we de kwaliteit en deskundigheid van het gespecialiseerde onderwijs vast?

We benoemen vier speerpunten voor 2026-2030:

1 Sterke basis in het reguliere onderwijs

2 Een dekkend en adaptief netwerk van voorzieningen dichtbij en betaalbaar

3 Effectieve toeleidings- en werkprocessen

4 SWV als innovatieve netwerkorganisatie

In dit Ondersteuningsplan lichten we de speerpunten verder toe.

Het spreekt vanzelf dat we onze middelen zo effectief als mogelijk willen inzetten. We streven ernaar om met de beschikbare financiële middelen het onderwijs te versterken, te werken aan preventie van schooluitval en zwaardere ondersteuningsbehoeften te voorkomen. De meerjarenbegroting bevat de doorrekening van onze plannen en activiteiten voor de periode 2026-2030.

“Wij geloven dat een inclusieve samenleving begint in het onderwijs, groeit door samenwerking en tot bloei komt in een netwerk dat leert en innoveert.”

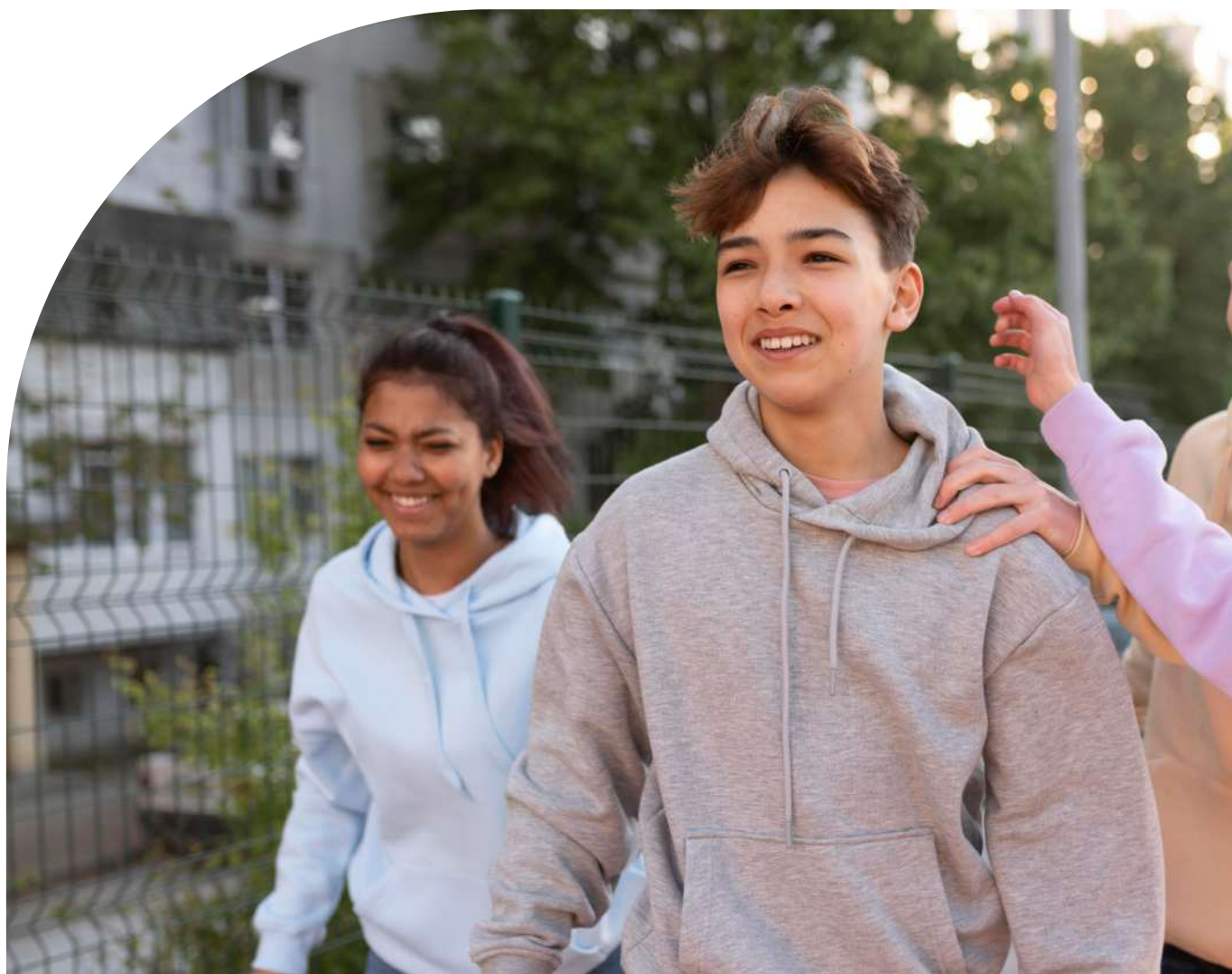
Annellen van Schaardenburgh
Directeur-bestuurder

Proces van totstandkoming Ondersteuningsplan

Voor het vaststellen van dit Ondersteuningsplan is brede inbreng opgehaald uit het netwerk van Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek. In het najaar van 2025 is input verzameld binnen de eigen governance- en overlegstructuren, waaronder de Raad van Toezicht, de Ondersteuningsplanraad, het directieoverleg V(S)O, de coördinatoren onderwijsondersteuning en de collega's van het samenwerkingsverband. Daarnaast is een brede schriftelijke uitvraag uitgezet onder scholen en netwerkpartners, om zoveel mogelijk perspectieven op te halen.

In de besprekingsfase zijn conceptversies van het Ondersteuningsplan besproken met de aangesloten schoolbesturen, de Ondersteuningsplanraad, de Duin- en Bollenstreekgemeenten (ambtelijk en bestuurlijk), SWV PO Duin- en Bollenstreek, SWV VO regio Leiden, SWV VO Zuid-Kennemerland en SWV VO Amsteland en de Meerlanden, mboRijnland en het Regionaal Bureau Leerrecht. De input van deze besprekingen is verwerkt tot een definitieve versie van het plan.

In de besluitvormingsfase is de definitieve versie van het Ondersteuningsplan besproken met de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek, waarna het ter instemming is voorgelegd aan de Ondersteuningsplanraad en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht.

Via de volgende stappen is het ondersteuningsplan vastgesteld:

Fase	Stappen	Planning
Inputfase	<ul style="list-style-type: none"> Evaluatie en regiogesprekken en -bijeenkomsten 	t/m december 2025
Conceptfase	<ul style="list-style-type: none"> Inzage conceptversie OSP Reactie/input concept OSP 	15-12-2025 t/m 9-1-2026
Besprekfase (concepten)	<ul style="list-style-type: none"> Schoolbesturen OOGO gemeenten en Samenwerkingsverbanden PO Duin- en Bollenstreek (overeenstemming) Ondersteuningsplanraad 	9-1 en 10-2-2026 21-1-2026 12-2-2026
Besluitvormingsfase (eindversie)	<ul style="list-style-type: none"> BOSD (bestuurlijk overleg sociaal domein) gemeenten Duin- en Bollenstreek (overeenstemming) Raad van Toezicht (goedkeuring) Ondersteuningsplanraad (instemming) 	8-4-2026 16-4-2026 16-4-2026
Vaststelling en indienen	<ul style="list-style-type: none"> Vaststelling door de directeur-bestuurder Indienen bij Inspectie van het Onderwijs 	16-4-2026
Communicatiefase	<ul style="list-style-type: none"> Verspreiding (publieksvriendelijke) versie 	Tot 19 juli '26 (zomervakantie)
Uitvoeringsfase	<ul style="list-style-type: none"> Start Ondersteuningsplanperiode 2026 – 2030 	1 augustus 2026

01

Dit zijn wij

Stichting Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek (VO2803) is het samenwerkingsverband van zeven schoolbesturen voor voortgezet onderwijs in de regio¹ Duin- en Bollenstreek. Zo'n 9.300 leerlingen volgen onderwijs op één van de scholen in het Samenwerkingsverband.

Samen maken wij het Samenwerkingsverband

Passend onderwijs is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de scholen en schoolbesturen in het Samenwerkingsverband. De gezamenlijke opdracht is om elke jongere in de Duin- en Bollenstreek een passende plek in het voortgezet onderwijs te bieden. Scholen werken er naartoe dat iedere jongere een diploma behaalt op het eigen niveau, of een duurzame plek vindt om te werken en volwaardig deel te nemen aan de samenleving.

Een samenwerkingsverband als ecosysteem

In een samenwerkingsverband zijn de onderlinge relaties, afstemming en de gedeelde verantwoordelijkheid bepalend voor het resultaat, de kwaliteit en beschikbaarheid van ondersteuning. We benaderen het samenwerkingsverband als een dynamisch ecosysteem dat voortdurend in ontwikkeling is.

Samen voor iedere jongere

Binnen dit ecosysteem werken de scholen, gemeenten en maatschappelijke partners met ouders² en opvoeders samen met één gedeelde opdracht: de condities versterken, zodat iedere jongere in onze regio veilig en gezond opgroeit, goed onderwijs ontvangt en zich ononderbroken kan ontwikkelen.

Wat verstaan we onder 'wij'

In dit Ondersteuningsplan gebruiken we het woord 'wij' op drie manieren:

- Wij als Samenwerkingsverband, bestaande uit de 7 aangesloten schoolbesturen
- Wij als werkorganisatie van het Samenwerkingsverband
- Wij als ecosysteem van scholen, leerlingen en ouders, gemeenten en maatschappelijke partners.

In de tekst gebruiken we steeds de term die past bij de verantwoordelijkheid.

Overzichten met een verklarende woordenlijst en afkortingen is opgenomen op [pagina 80](#).

Onze missie

De missie van ons netwerk

We realiseren voor elke leerling in de Duin- en Bollenstreek een passende leeromgeving in het voortgezet onderwijs – bereikbaar en met de juiste ondersteuning.

Onze visie

Onze visie beschrijft wat we voor ogen hebben én hoe wij in de Duin- en Bollenstreek werken aan passend onderwijs en aan de beweging richting inclusiever onderwijs.

Werken aan een inclusieve leeromgeving: divers en toegankelijk

Onderwijs op school is essentieel. Jongeren leren namelijk mét en ván elkaar; de school is de plek waar de basis wordt gelegd voor een inclusieve samenleving. In een inclusieve leeromgeving zijn alle jongeren welkom, bij voorkeur op een school dichtbij huis. De overheid streeft ernaar dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar inclusief onderwijs hebben gemaakt.

Wij zetten de beweging naar inclusiever onderwijs actief in gang. Een sterke inclusieve cultuur vormt daarbij de basis voor verdere ontwikkeling. Inclusieve onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde en heeft tijd nodig.

De impact van deze transitie is groot en vraagt veel van alle betrokkenen. Daarom zetten we de komende jaren **realistische en haalbare stappen**.

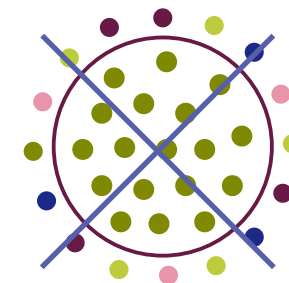
In deze overgang ligt een gezamenlijke opgave voor zowel het reguliere als het gespecialiseerde onderwijs. Gespecialiseerde expertise zetten we breed en duurzaam in zodat kinderen zoveel mogelijk op hun eigen school de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben.

Waar nodig **clusteren en integreren** we gespecialiseerde voorzieningen binnen of nabij het regulier onderwijs – goed bereikbaar, toegankelijk en passend binnen het lokale netwerk.

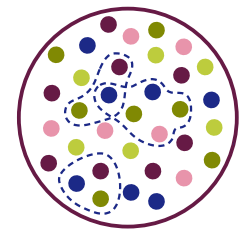
We hanteren het principe:

Lokaal waar het kan, regionaal waar het moet.

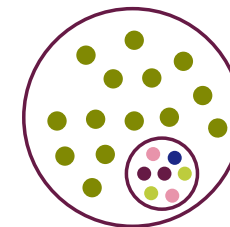
Het toekomstbeeld zal bestaan uit een combinatie van verschillende onderwijsomstandigheden:

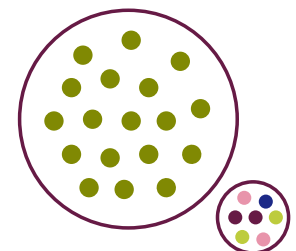
Exclusie

Inclusie

Integratie

Specialisatie

1 Met regio bedoelen we Duin- en Bollenstreek, tenzij anders benoemd.

2 Overall waar 'ouder(s)' voorkomt in dit Ondersteuningsplan en de bijlagen, bedoelen wij de wettelijke vertegenwoordiger(s).

- **Inclusie:**

- aangepaste omstandigheden voor leerlingen die dat (tijdelijk) nodig hebben. Voor een bepaalde periode, bepaalde dagdelen of bepaalde vakken
- aanwezig op alle vo-scholen
- voorbeelden: Project Maandag/ Vrijdag Bollenstreek voor hb-leerlingen in reguliere klassen, Digitaal onderwijs, Maatwerkklassen, extra leerling- en docentbegeleiding

- **Integratie:**

- symbiose-constructie: versterkte omstandigheden in een aantal klassen in het vo
- aanwezig op de meeste, wellicht alle vo-scholen
- voorbeeld: de VO+ klassen

- **Specialisatie:**

- specialistische omstandigheden voor leerlingen die dit structureel nodig hebben
- (boven)regionale bundeling, omdat de benodigde kennis en expertise schaars is
- bij voorkeur gevestigd in of bij een vo-school

De pedagogische basis is de voedingsbodem

Zoals een gezond ecosysteem begint bij een vruchtbare bodem, zo begint inclusiever onderwijs bij een sterke pedagogische basis. Een rijke, veilige en stimulerende leeromgeving zorgt ervoor dat jongeren gezond en veilig opgroeien en breed kunnen ontwikkelen.

Deze basis:

- zorgt dat iedereen kan (blijven) meedoen
- versterkt kansengelijkheid
- ondersteunt sociaal-emotionele ontwikkeling
- bevordert veerkracht en welzijn
- maakt zwaardere ondersteuning minder vaak nodig

Een sterke pedagogische basis is dus onmisbaar. Daarom investeren we in **kwaliteit in de klas**, in het **vakmanschap van professionals** en in een **positief pedagogisch klimaat**.

Onderwijs op school is het uitgangspunt

Passend onderwijs begint in de klas. 'Gewoon goed onderwijs' is het startpunt voor leren én voor onderwijsondersteuning. Een rijke, veilige en overzichtelijke

leeromgeving draagt bij aan gezond, kansrijk en veerkrachtig opgroeien. Ons doel is om iedere leerling zo goed mogelijk in de klas te begeleiden. Ondersteuning en begeleiding zijn een **integraal onderdeel van het onderwijs**, geen apart systeem.

Professionele teams vormen de dragers van dit systeem: zij zien wat leerlingen nodig hebben en werken samen met ouders aan een passende leerroute.

Wij gaan daarbij uit van:

- een sterke basis in elke school
- onderwijs zoveel mogelijk in de reguliere setting
- onderwijs dat plaatsvindt in de context van een groep
- individuele aanpak naar een contextgerichte aanpak
- scholen die zélf bepalen wat een leerling nodig heeft om onderwijsondersteuning te organiseren

Onze focus ligt op **aansluiten bij de leerling**, het **ontwikkelen van talenten**, en het **groeien in verantwoordelijkheid, keuzes maken en doelen stellen**. Elke school draagt, zoals verschillende soorten in een ecosysteem, bij aan de diversiteit en veerkracht van het geheel.

Ononderbroken ontwikkeling als leidend principe

De ontwikkeling van de jeugdige staat centraal. Daarom versterken we de doorgaande lijnen:

- van primair (speciaal) naar voortgezet (speciaal) onderwijs
- van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding

Iedere leerling verlaat de school op een niveau dat past bij diens perspectief – niet door toeval, maar door gezamenlijke inspanning.

Scholen zetten in op vroege signalering en tijdige ondersteuning, in samenspraak met ouders en betrokken partners. Soms vragen situaties om creatieve oplossingen; daarvoor is het belangrijk dat scholen de ruimte hebben én nemen om maatwerkoplossingen te organiseren.

Samenwerking is ons belangrijkste middel

Binnen het netwerk van het Samenwerkingsverband geldt: **het geheel is meer dan de som der delen.**

Samenwerken vanuit een gedeelde visie is een randvoorwaarde voor het waarmaken van de zorgplicht en daarmee voor het succes van passend onderwijs. Jongeren profiteren van scholen die goed samenwerken en niet vastlopen in hun eigen systeem.

Door kennis en expertise te verbinden ontstaat een **open, wendbaar en veerkrachtig onderwijslandschap**. Multidisciplinaire teams binnen scholen bieden de ondersteuning die nodig is om alle jongeren onderwijs te bieden.

Samenwerking is gebaseerd op **vertrouwen**. Over de inzet van middelen en de behaalde opbrengsten leggen we regelmatig verantwoording af.

Ouders en leerlingen als gelijkwaardige partners

Een gezonde ontwikkeling ontstaat door optimale en gelijkwaardige samenwerking tussen jongere, school, ouders en het netwerk om de jongere heen.

Wij zien ouders en leerlingen daarom als gelijkwaardige pedagogisch partners.

Dat betekent:

- dat zij worden betrokken bij beslissingen en formele overleggen
- dat zij goed worden geïnformeerd over rechten, plichten en mogelijkheden
- dat zij kunnen rekenen op onafhankelijke ondersteuning wanneer dat nodig is
- dat we altijd vragen hoe zij zelf kunnen bijdragen aan het schoolsucces
- Samen zorgen we voor helderheid, vertrouwen en draagkracht.

Onze leidende principes

In dit Ondersteuningsplan benoemen we onze **leidende principes**: waarden die richting geven aan onze besluiten. Ze beantwoorden de 'hoe'-vraag en zorgen dat we steeds doen wat werkt voor jongeren in onze regio.

De leidende principes zijn geen doel op zich, maar functioneren als een **leidraad** voor een gezond, veerkrachtig en duurzaam samenwerkingsverband.

- **Onderwijs op school centraal** – goed onderwijs, leren op school en in een groep staat altijd centraal. Basiskwaliteit is op orde conform inspectie-eisen.
- **Versterken van de context** – we passen de leeromgeving aan in plaats van de jongere. Geen export van problemen, maar import van oplossingen – zoveel mogelijk in de klas.
- **Toegankelijk onderwijs** – we zorgen dat passend onderwijs bereikbaar is.
- **Positieve, vroegtijdige ondersteuning** – we bieden laagdrempelige en tijdige ondersteuning.

➤ **Kracht van preventie** – we versterken voordat ondersteunen of ingrijpen nodig is.

➤ **Kwaliteiten en onderwijsbehoeften van een leerling zijn bepalend** – niet diagnoses of beperkingen.

➤ **Veerkracht** – we helpen jongeren omgaan met uitdagingen.

➤ **Beschermende factoren versterken** – we creëren kansen in plaats van problemen te vergroten.

➤ **Eigen kracht en verantwoordelijkheid** – we activeren leerlingen, ouders en hun netwerk.

➤ **Goed-genoeg-principe** – we doen wat passend en proportioneel is.

➤ **Ruimte en verantwoordelijkheid** – het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid ligt bij de scholen om onderwijs passend in te richten en de ontwikkeling vorm te geven.

➤ **Samenwerking op alle niveaus** – we verbinden schoolbesturen, scholen, ouders en kernpartners.

➤ **Samen steeds beter** – we verbeteren continu onze kwaliteit en leggen daarover transparant verantwoording af.

02

Wat hebben we bereikt?

De afgelopen jaren waren van betekenis voor het Samenwerkingsverband. Sinds 2021 hebben we de beweging gemaakt van plannen naar implementeren en realiseren.

Terugblik: een periode van groei en ontwikkeling

Het dekkende netwerk in de regio is uitgebreid, het netwerk heeft veel aandacht gekregen en vrijwel alle plannen zijn volgens planning en begroting uitgevoerd. Het aantal leerlingen in het gespecialiseerde onderwijs is de afgelopen jaren gedaald tot onder het landelijk gemiddelde. In het streven naar inclusiever en thuisnabij onderwijs zijn stappen gezet. Het is de kunst om van alle initiatieven te leren, op tijd bij te sturen en goed en datagedreven te monitoren of we op de goede weg blijven.

Waar we als regio trots op zijn:

- De Duin- en Bollenstreek is een streek waar traditie, vooruitgang en innovatie hand in hand gaan. Dat geldt ook voor het onderwijs. Misschien ook wat traditioneel, maar er is veel saamhorigheid en sterk ondernemerschap. Schooldirecties en -besturen zijn niet bang om de 'nek uit te steken', zijn ondernemend en weten van aanpakken.
- De interne ondersteuningsteams op de vo-scholen zijn sterk. Vrijwel alle scholen hebben een eigen team van specialisten (met bijvoorbeeld basis-orthopedagogen, orthopedagogog-generalisten, forensisch orthopedagogen, schoolpsychologen, gedragsdeskundigen etc.). Deze specialisten zijn gericht op het versterken van de gehele school en het ondersteunen van docenten.
- Het Samenwerkingsverband bestaat uit een klein en bevlogen team, dat in staat is om in de beperkte tijd resultaten te boeken. De regio ziet en waardeert de cultuur van denken in mogelijkheden van het Samenwerkingsverband.
- De samenwerking met het Samenwerkingsverband PO in de Duin- en Bollenstreek en het vo in Leiden e.o. wordt steeds hechter. Beleid, proce-

dures, scholing en netwerkbijeenkomsten worden op elkaar afgestemd en samen georganiseerd. Binnenkort gaan de samenwerkingsverbanden PO en VO in de Duin- en Bollenstreek 'samenwonen' waardoor deze samenwerking nog intensiever wordt.

- De samenwerking tussen vo en mbo verloopt op veel onderdelen goed. MboRijnland is een gewaardeerde structurele ketenpartner binnen de regionale samenwerking.
- Het ondernemerschap van de regio blijkt bijvoorbeeld uit de uitbreiding van voorzieningen zoals de VO+ klassen. Een uitbreiding naar momenteel 13 klassen met 156 plaatsen³ op alle schoolniveaus. Waardoor steeds meer jongeren met een grote ondersteuningsbehoefte op een reguliere school onderwijs volgen. De VO+ klassen brengen een beweging op gang in de hele school. Docenten doen ervaringen op en nemen dit mee naar de andere klassen.

³ Dit is inclusief de VO+ bovenbouwklassen van de KTS, waarvan het Samenwerkingsverband een deel financiert.

- Een ander voorbeeld is de uitbreiding van het aantal Maatwerkklassen, voor voormalige of dreigende thuiszittende jongeren, of leerlingen met uitdagend gedrag, naar vrijwel alle vo-scholen. In de Maatwerkklassen is plaats voor zo'n 100 jongeren.
- Op de ISK is de afgelopen periode een Maatwerkklas gestart voor leerlingen met trauma's, handicaps of stevige ondersteuningsbehoeften. Doel is de soms lastig te peilen ondersteuningsbehoefte te onderzoeken en de leerling te begeleiden naar een geschikte vervolgplek.
- Het project Maandag Bollenstreek – voor hoogbegaafde leerlingen – is succesvol gestart en wordt uitgebreid met project Vrijdag Bollenstreek. Een mooi voorbeeld van inclusie: hb-leerlingen in een reguliere klas met extra ondersteuning.
- De capaciteit van Docent op de Fiets (DOF) is verdubbeld naar permanent 20 plaatsen en uitgebreid met een socialisatieprogramma. Van deze veelal langdurig uitgevallen (of vrijgestelde) leerlingen is een groot deel succesvol doorgestroomd naar onderwijs.

- Alle samenwerkingsverbanden en schoolbesturen in de provincie Zuid-Holland hebben de handen ineengeslagen om digitaal onderwijs voor (dreigende) thuiszittende jongeren te ontwikkelen. Het Digi-DOF project in onze regio start in 2026.
- De afgelopen jaren zijn steeds meer leerlingen met ernstige auditieve of communicatieve beperkingen (TOS) geplaatst in het vo. Met de ambulante begeleiding vanuit Auris lukt het deze leerlingen in het reguliere onderwijs te bedienen.

Regionale afspraken

Tenslotte is het goed om te vermelden dat de afgelopen jaren door het Samenwerkingsverband hard is gewerkt aan regionale afspraken en ontwikkelingen. De *Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek* en op Holland Rijnland niveau de *Routekaart Integraal Arrangeren, de Handleiding taken, rollen en verantwoordelijkheden passend onderwijs-jeugdhulp* en de *Regionale afsprakenkaart verzuim* zijn mooie naslagwerken die professionals in de weerbarstige en vaak complexe praktijk houvast kunnen bieden. Ook geeft het zicht op de steeds intensievere samenwerking tussen de gemeenten en het onderwijs. Vooral

de jeugdhulpregio Holland Rijnland, met zes samenwerkingsverbanden en 13 gemeenten, is hecht te noemen.

Belangrijkste resultaten in 2022-2026

In het Ondersteuningsplan 2022-2026 zijn vijf speerpunten genoemd:

1. doorlopende ontwikkelijnen
2. innoverend netwerk van voorzieningen
3. integrale samenwerking tussen onderwijs en de jeugdhulp in de regio
4. ouders en leerlingen zijn optimaal betrokken
5. het Samenwerkingsverband: een kennisintensieve netwerkorganisatie

Vanuit het Ondersteuningsplan 2022-2026 zijn er jaarplannen opgesteld en is verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten in de jaarverslagen van het Samenwerkingsverband. Voor een meer gedetailleerde weergave van de streefcijfers en kengetallen, verwijzen we naar **bijlage 10: De Duin en Bollenstreek in cijfers Kengetallen 2022-2026**. In deze bijlage benoemen we per speerpunt de doelen, de uitgevoerde pilots, projecten en innovaties van het dekkende netwerk

Doelstelling	Indicator (KPI)	Resultaat	Toelichting
Doorlopende ontwikkelijnen	<ul style="list-style-type: none"> Heldere overstaprouten van po naar vo 	V	Overstaprouten zijn helder geformuleerd, vastgelegd en breed gecommuniceerd, o.a. tijdens de jaarlijkse po-vo middag. Effectieve communicatie vergt veel aandacht, maar vermindert werkdruk voor direct betrokkenen.
	<ul style="list-style-type: none"> Afbuigen jaarlijks % vso-leerlingen naar 3,6% in 2026 	3,6%	Doelstelling van 2026 (3,6%) is in 2026 gerealiseerd. Uitbreiding van VO+ locaties en maatwerkklassen leidt tot minder leerlingen in het vso: van 385 vso-leerlingen in 2021 naar 331 vso-leerlingen in 2026 (3,6%). ⁴
	<ul style="list-style-type: none"> Maximaal 50 instromende po-leerlingen in vso (2026) 	68 TLV's⁵	Het aantal afgegeven nieuwe toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) ligt nog boven het gewenste niveau. Sommige TLV's worden niet benut door alternatieven zoals VO+ klassen of experimentele onderwijs-zorgarrangementen.
	<ul style="list-style-type: none"> Minimaal 15 so-leerlingen naar vo (2026) 	18	Meer leerlingen stromen uit so naar regulier vo (of VO+ klassen), doelstelling 2026 is behaald.
	<ul style="list-style-type: none"> Minimaal 15 vso-leerlingen naar vo per jaar (2026) 	5	Deze stroom blijft achter.

⁴ De telling per 1/2/26 is 331 vso-leerlingen (3,6%). De leerlingen die staan ingeschreven bij School zonder Muren vanwege de experimenteerregeling en Onderwijs in Zorg (vanuit Resonans) zijn in deze cijfers niet meegerekend.

⁵ Dit aantal betreft alle nieuw afgegeven TLV's, exclusief de zij-instromers vanuit het VO.

Doorlopende ontwikkelijnen	<ul style="list-style-type: none"> Maximaal 15 vo-leerlingen naar vso per jaar (2026) 	25	Instroom vanuit vo naar vso ligt boven het streefcijfer. Echter, deze stroom zal blijven bestaan, wellicht ook vanwege de toename van kansrijke starts in regulier vo.
Innoverend netwerk aan voorzieningen	50% van VO+ plaatsen bezet door vso-leerlingen	V	Moeilijk meetbaar, maar afname van vso-leerlingen wijst op groeiende rol van VO+ voorzieningen. SWV toetst of plaatsing op de juiste gronden gebeurt.
	VO+ voorzieningen op alle schoolniveaus	V	Het VO+ aanbod is op de oorspronkelijk beoogde omvang: op alle niveaus is er VO+ aanbod. Inmiddels 13 VO+ klassen met 156 VO+ plaatsen. ⁶
	Uitbreiding Maatwerkklassen	V	Er zijn inmiddels 9 Maatwerkklassen gerealiseerd voor (dreigende) thuiszittende jongeren.
	Socialisatieprogramma voor thuiszittende jongeren		Docent Op de Fiets (DOF) heeft de capaciteit om 20 (dreigende) thuiszittende jongeren tegelijk te begeleiden, aangevuld met een socialisatieprogramma op één van de scholen. Dit creëert een veilige ontmoetingsplek voor thuiszittende jongeren.
	Uitbreiding aanbod voor hb-leerlingen	V	Een regionale voorziening voor hb-leerlingen is gestart en zal verder worden uitgebreid.
	In kaart brengen en regie op (toekomstige) hiaten	V	SWV brengt hiaten in beeld en voert regie over de ontwikkeling van passend aanbod in overleg met alle partners.

Integrale samenwerking onderwijs-jeugdhulp	Stimuleren van optimale samenwerking	V	SWV voert overleg met partners over samenwerking en kennisuitwisseling. Strategische afstemming vindt plaats via regiegroepen (bijvoorbeeld bestuurlijke regiegroep onderwijs-jeugdhulp, regiegroep VSV). Het (gezamenlijk) verzorgen van trainingen Integraal Arrangeren aan professionals.
Ouders en leerlingen optimaal betrokken	Ouder- en jeugdsteunpunt	V	Basis ontwikkeld; wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld. Er is gewerkt aan het vergroten van de bekendheid onder de doelgroep en een (externe) evaluatie is gedaan.
Kennisintensieve netwerkorganisatie	Netwerk VO+ voorzieningen en Maatwerkklassen onderhouden	V	Verdere professionalisering van het netwerk via leersessies en inspiratiebezoeken.
	Kennisdeling op landelijke schaal	V	Duin- en Bollenstreek voorzieningen gepresenteerd op landelijke congressen en ontvangsten voor belangstellenden georganiseerd.

⁶ Dit is inclusief de VO+ bovenbouwklassen van de KTS, waarvan het Samenwerkingsverband een deel financiert.

Vierjaarlijks Inspectiebezoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzocht in 2022 het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek. De conclusie was positief: het Samenwerkingsverband voldoet op alle onderdelen aan de basis-kwaliteit, voert zijn wettelijke taken goed uit en het bestuur heeft het vertrouwen van de inspectie. In september 2025 vond een tussentijds gesprek plaats. De uitkomsten van dit gesprek gaven geen reden om de planning te wijzigen van het eerstvolgende inspectiebezoek. Deze is voorzien in 2027.

Wat gaat goed?

1. Samenwerking tussen schoolbesturen

De besturen binnen het Samenwerkingsverband werken steeds beter samen en voelen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor passend onderwijs.

2. Snelle en effectieve probleemaanpak

Problemen worden opvallend snel opgepakt en opgelost, onder andere door effectieve samenwerking met partners.

3. Sterke rol van de OPR

De Ondersteuningsplanraad wordt goed geïnformeerd en betrokken en heeft vertrouwen in het bestuur.

Wat kan beter?

1. Analyse van arrangementen

Er was behoefte aan duidelijkere succes-criteria en betere beoordeling van maatwerktrajecten.

Maatregelen: jaarlijkse rapportages, netwerkbijeenkomsten en inhoudelijke afstemming.

2. Betere duiding van data

Beschikbare data kunnen nog meer worden gebruikt voor conclusies en beleidsaanpassing.

Maatregelen: we hebben een dashboard ontwikkeld en er wordt nog meer evidence-informed gewerkt.

3. Afstemming po-vo

De instroom naar vso vroeg om betere samenwerking tussen po en vo.

Maatregelen: vroegtijdige signalering vanaf groep 7, extra screening, intensiever overleg en gezamenlijke activiteiten.

Wat moet beter?

1. Verantwoording door de Raad van Toezicht

De RvT kan duidelijker rapporteren over de doelmatige besteding van de SWV-middelen en de effecten ervan.

Maatregel: dit is inmiddels explicieter opgenomen in het jaarverslag.

Wat nemen we mee naar 2026-2030?

We zien veel landelijke interesse in onze regio met bijzondere voorzieningen. Dat is waardevol en we ontwikkelen de regio dan ook graag door in deze richting. Er is echter geen reden om achterover te leunen: de opgave blijft groot en nieuwe uitdagingen dienen zich continu aan. De volgende ontwikkelingen vragen onze bijzondere aandacht.

Toenemende en complexere ondersteuningsbehoeften, toename thuiszittende jongeren

We zien in de gehele regio een duidelijke toename in zowel de omvang als de complexiteit van ondersteuningsbehoeften van jongeren. Het aantal leerlingen met zorgwekkend verzuim is de afgelopen

jaren gegroeid, in lijn met de landelijke trend. In onze regio gaan **circa 150 jongeren** minder dan 50% naar school – met een opvallend groot aantal meisjes (circa 100 van 150 leerlingen).⁷ Een groot deel van deze jongeren ervaart psychische problematiek, waarbij ondersteuning vanuit de jeugdhulp noodzakelijk is. Deze jongeren hebben we samen met RBL de afgelopen jaren beter in beeld gekregen.⁸

Toename van het aantal leerlingen met uitdagend gedrag

Uit een interne inventarisatie in 2024 van de vo-scholen bleek dat zo'n **35 tot 40 jongeren** in de Duin- en Bollenstreek extreem uitdagend gedrag vertonen, waarvoor onvoldoende ondersteuning kan worden geboden op de eigen school. Het zijn leerlingen waar schorsingen en verwijderingen aan de orde zijn. Dit is een landelijke trend die ook in onze regio ervaren wordt, net als in de regio Holland Rijnland. Hierbij spelen systemische problemen een rol. De samenwerking met jeugdhulp, jeugdbescherming, de veiligheidsregio en de (voormalig) gesloten jeugdzorg is noodzakelijk. De ervaring leert dat de concentratie van deze jongeren – (ook in het vso) vanwege meerdere factoren – niet de oplossing is.

Ontwikkelingen bij leerlingen en ouders

Circa de helft van de jongeren ervaart vaak stress (GGD-gezondheidsmonitor), vooral door school, huiswerk en alles wat ze moeten doen. Ruim 25% slaapt niet goed en is dagelijks moe of slaperig op school. Begin 2024 is een mobieltjesverbod in scholen ingevoerd, omdat mobieltjes scholieren afleiden van het leren en het contact tussen leerlingen in de weg zit. Vooral kinderen die gemiddeld al lager presteren hebben last van de negatieve gevolgen van mobieltjes tijdens de les (Ouders & onderwijs). Scholen ervaren dat de jongeren minder weerbaar lijken te zijn en minder goed lijken om te kunnen gaan met tegenslagen, wat stress en angst in de hand werkt.

Ouders zijn in het algemeen mondiger geworden en vragen meer voor hun kinderen dan voorheen. Zowel de leerlingen als hun ouders doen een groter beroep op de scholen voor ondersteuning en faciliteiten. Ook de gemeenten zien deze ontwikkeling en vragen de scholen om de leerlingen en hun ouders te helpen hun vragen te 'normaliseren'.

Veranderingen in het dekkend netwerk van voorzieningen

De afgelopen jaren hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die direct effect hebben op ons (boven)regionale netwerk van onderwijs- en zorgvoorzieningen.

Het gaat onder meer om:

- de sluiting van het voortgezet speciaal onderwijs voor dove of slechthorende leerlingen, en voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis
- de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg (JZ+)
- de uitfasering van een vso-afdeling voor leerlingen met (zeer) uitdagend gedrag

Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een herijking van de ondersteuningsstructuur. In samenwerking met scholen, jeugdhulporganisaties en regionale partners is de impact in kaart gebracht en is onderzocht welke aanvullende of alternatieve vormen van ondersteuning nodig zijn om het **dekkende netwerk van voorzieningen** op peil te houden.

⁷ Peildatum 2025 Q3

⁸ Ieder kwartaal ontvangt het Samenwerkingsverband van RBL een overzicht van: Risicoleerlingen, 5 onder a, Absoluut verzuim en LRV.

Lerarentekort

Het lerarentekort is in heel Nederland groot. Dit vergt veel inzet van de scholen in het werven en inwerken van nieuwe docenten, naast de inzet op het behouden van de bestaande medewerkers. De aanwas van steeds nieuwe docenten (die door de krapte wellicht niet altijd aan alle vereisten voldoen) maakt het voor de scholen complexer om een consistente gezamenlijke pedagogisch-didactische aanpak binnen de school vast te houden. Een aanpak die juist zo nodig is om alle leerlingen de veiligheid, lessen en ondersteuning te bieden die zij nodig hebben. Het lerarentekort vormt ook in de komende jaren een beperkende factor in de voorgenomen ambities.

Schaarste in de jeugdhulp

De vraag naar jeugdhulp neemt toe; als gevolg daarvan is er personele schaarste en staat het stelsel financieel onder druk. Landelijk werken vijf partijen aan een Hervormingsagenda Jeugd om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken (namelijk het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliëntenvertegenwoordigers, professionals en de VNG).

In de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 wordt ingezet op:

- afbakening reikwijdte: jeugdhulpplicht voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen
- jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-GGZ en bestaanszekerheid
- stevige lokale teams en toegang
- terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk
- kwaliteitsverbetering en blijvend leren
- verbeteren van de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg
- eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking
- verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring

De personele en financiële schaarste in de jeugdhulp én in het onderwijs is een belangrijk gegeven. Daar hebben we gezamenlijk keuzes in te maken. Schaarste bemoeilijkt een snelle en passende inzet van jeugdhulp in het onderwijs-zorgcontinuüm.

Het betekent ook druk op de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, en tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten. De gemeenten maken keuzes over de inzet van hun middelen, wat bij enkele gemeenten resulteert in een bezuiniging op preventieve hulp en in druk op het onderwijs om meer te doen. In de hervormingsagenda zitten echter ook aanknopingspunten om de verbinding onderwijs en jeugd te versterken. Voorbeelden hiervan zijn de inzet op normaliseren en het versterken van het gewone leven, problemen in de context van het gezin oppakken, en de inzet op sterke lokale teams.

In Holland Rijnland heeft de Taskforce Gespecialiseerde Jeugdhulp Holland Rijnland zich gebogen over de vraag hoe het jeugdhulpstelsel in de regio Holland Rijnland toekomstbestendig kan zijn en blijven. De gemeenten in Holland Rijnland hebben ingestemd met de maatregelenpakketten 1 en 2 uit het adviesrapport van de Taskforce. Deze maatregelenpakketten zorgen voor een robuuste en gefaseerde transformatie van het jeugdhulpstelsel in de regio Holland Rijnland.

‘Boemerangbeleid’ moet worden voorkomen door in eerste instantie in te zetten op stabilisatie en versterking van de basis: eerst maar eens de huidige afspraken nakomen. En tegelijkertijd wordt ingezet op, bijvoorbeeld, versterking en uitbreiding van de lokale teams en geëxperimenteerd met meer groepsgewijs inzetten van gespecialiseerde ambulante (specialistische) jeugdhulp en preventief inzetten van jeugdhulpverlening op school (via bijvoorbeeld Wijkteam Katwijk). De eerste ervaringen met (collectieve) jeugdhulp in het gespecialiseerd onderwijs zijn positief: scholen werken met vaste hulpverleners die zichtbaar zijn in de school, vroegsignalering versterken en drempels verlagen voor leerlingen, ouders en docenten.

Ontwikkelingen in politiek en regelgeving

Het Samenwerkingsverband probeert tijdig in te spelen op nieuwe (landelijke) ontwikkelingen. In 2020 heeft het ministerie van OCW het passend onderwijs geëvalueerd en de verbeteraanpak passend onderwijs uitgebracht. Deze verbeteraanpak bevat 25 maatregelen die de voorwaarden voor passend onderwijs verder versterken en verduidelijken wat er van alle betrokkenen verwacht wordt.

Daarnaast is in het kader van de verbeteraanpak ook afgesproken om te werken aan de beweging naar inclusief onderwijs 2035. Jaarlijks brengt het ministerie van OCW een voortgangsrapportage uit. Ook de verkenning van directe bekostiging van het praktijkonderwijs en ‘meer mogelijk maken om verzuim en schooluitval te voorkomen’, zijn maatregelen uit de verbeteraanpak. In 2027 volgt een evaluatie van de verbeteraanpak en het stelsel van passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband speelt actief in op deze ontwikkelingen. Naast deze maatregelen spelen andere ontwikkelingen vanuit OCW, zoals een gesprek over de regio-indeling van de samenwerkingsverbanden. De Inspectie voor het onderwijs vraagt de samenwerkingsverbanden om meer verantwoording af te leggen over de doelmatige inzet van de ‘middelen passend onderwijs’ door scholen.

03

Onze plannen voor 2026-2030

De beweging naar inclusiever onderwijs vraagt om een duidelijke koers én om een stevige verbinding, tussen wat we nu doen en waar we als regio naartoe willen groeien. In het Ondersteuningsplan 2026-2030 vertalen we onze gezamenlijke ambitie en visie naar vier speerpunten, die richting geven aan de ontwikkeling richting inclusiever onderwijs 2035.

Juist voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is het belangrijk dat we er vroeg bij zijn. Dat we niet wachten tot het misgaat, tot een jongere uitvalt of op een uitkering is aangewezen, maar dat we vroeg starten met de ondersteuning die nodig is. Samen met ouders, begeleiders, leraren, hulpverleners en werkgevers bouwen

we stap voor stap aan vertrouwen, vaardigheden en perspectief. Zo voorkomen we het onbenut laten van potentieel en voortijdige uitval en werken we toe naar een inclusieve samenleving, waarin iedere jongere naar vermogen kan meedoen. Leerlingen moeten ervaren: ik hoor erbij, hier mag ik leren, groeien en fouten maken, hier is ruimte voor mijn toekomst.

Onze ambitie is daarbij helder en leidend: leerlingen worden opgeleid tot zelfstandige en zelfredzame volwassenen die volop meedoen in de maatschappij. Concreet betekent dit dat leerlingen kunnen werken – of een passende dagbesteding hebben – in de regio, dat leerlingen elke dag mee kunnen doen en dat onze leerlingen hun talenten kunnen ontwikkelen, nu en in de toekomst. Alles wat we doen is daaraan dienstbaar.

Onze speerpunten

Vier speerpunten geven onze focus aan voor de komende planperiode 2026-2030. Voor elk speerpunt formuleren we wat we gaan doen en welke doelen we willen bereiken. Daarmee creëren we een helder kader voor ontwikkeling, samenwerking en verantwoording en houden

we ruimte om aan te sluiten bij wat nodig is. De verdere uitwerking van concrete activiteiten en resultaten gebeurt in onze jaarplannen.

- 1 Sterke basis in het reguliere onderwijs;
- 2 Een dekkend en adaptief netwerk van voorzieningen dichtbij en betaalbaar;
- 3 Effectieve toeleidings- en werkprocessen;
- 4 Het SWV als innovatieve netwerkorganisatie met gedeelde visie en intensieve samenwerking.

Onze doelstellingen

1 Sterke basis in het reguliere onderwijs

Normaliseren van inclusiever onderwijs: het uitgangspunt is deelname aan het reguliere onderwijs, met deskundige teams en een sterke basisondersteuning.

Wat willen we bereiken?

Om inclusiever onderwijs mogelijk te maken is het belangrijk om het onderwijs te versterken. De ambitie naar meer inclusiever onderwijs wordt in onze regio breed gedeeld en dat is heel mooi om te zien. Tegelijkertijd is er de roep om dit in een realistisch en haalbaar tempo te doen. Realistisch en haalbaar voor leerlingen, ouders, scholen, docenten en ondersteuningsteams.

Nu geven we een kleine groep leerlingen een aangepaste onderwijs context. Zoals bijvoorbeeld een andere lesopbouw, extra begeleiding, jeugdhulpverlening op school of een autismevriendelijke omgeving. En in de nabije toekomst ook deels digitaal onderwijs –alleen voor leerlingen waarvan bekend is dat ze extra onder-

steuningsbehoeften hebben. Maar het zijn omstandigheden die voor veel meer, misschien wel alle leerlingen, wenselijk zouden zijn en waar we veel uitval mee kunnen voorkomen.

Wat kunnen we leren van deze aangepaste omstandigheden en wat is veel breder toepasbaar? Het is van belang om in te zetten op:

- het verstevigen van de ondersteuning die alle scholen standaard aanbieden
- het verhogen van de deskundigheid van de schoolteams
- het op een passende manier organiseren en vormgeven van het onderwijs
- toegankelijke, inclusieve onderwijshuisvesting

Concreet denken we aan de volgende projecten en activiteiten:

- leren van elkaar door het organiseren van intervisie tussen vo-scholen: leren van onder andere de inzet en resultaten van de Agenda Passend Onderwijs, de inzet van de lwoomiddelen, het vormgeven van ondersteuningsteams, het mentoraat, de aanpak verzuim en andere thema's
- investeren in uitwisseling tussen vo-

scholen en vso-scholen. Leren van casuïstiek van leerlingen die wisselen van school

- uitwisseling van (vakgroep)kennis en docenten vo-vso-po. Leraren nog meer competent maken in het begeleiden van zorgleerlingen
- een inventarisatie uitvoeren van de mate van inclusiviteit van de onderwijshuisvesting: een regionale 0-meting

2 Een dekkend en adaptief netwerk van voorzieningen dichtbij en betaalbaar

In de Duin- en Bollenstreek is een passend, nabij en betaalbaar aanbod, waar alle leerlingen van kunnen profiteren. Een aantal regionale voorzieningen, gevestigd op de vo-scholen, is beschikbaar en bereikbaar voor alle leerlingen.

Wat willen we bereiken?

We bouwen aan een flexibel en betaalbaar aanbod van onderwijs en ondersteuning in de regio.

Door te investeren in hybride vormen – zoals Zorg met Onderwijs, VO+, vso in regulier en digitale alternatieven – realiseren we leerrecht en nabijheid voor iedere leerling.

Concreet denken we aan de volgende projecten en activiteiten:

- Uitbreiden van VO+ voorzieningen van nu 13 naar 17 VO+ klassen in 2030⁹
- Extra uitdaging voor leerlingen in reguliere klassen, door de uitbreiding van Maandag Bollenstreek met Vrijdag Bollenstreek
- In nauw overleg met de scholen ontwikkelt het samenwerkingsverband plannen op welke wijze leerlingen met complexe problematiek het beste aan het onderwijs verbonden kunnen blijven. Het gaat hierbij om jongeren die terugkeren uit de gesloten jeugdzorg (JZ+) of met zeer uitdagend gedrag. Als Samenwerkingsverband V(S)O Duin en Bollenstreek zijn we aangehaakt bij de ontwikkelingen rondom de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg via de Brede Coalitie van het Landsdeel Zuid West. Het onderwijs in de regio Holland Rijnland trekt inmiddels een aantal

jaar gezamenlijk op in de zoektocht naar het meer dekkend krijgen van het onderwijsnetwerk voor leerlingen met extreem complex en uitdagend gedrag.

- Uitwerken van een integraal dagprogramma. Een programma onder regie van een vo-school, dat onderwijs op maat combineert met dagbesteding/praktisch leren en jeugdhulp/ jongerenwerk. Leerlingen uit de gesloten jeugdzorg en leerlingen met (zeer) uitdagend gedrag kunnen hier stabiliteit opbouwen, werken aan socialisatie en terugkeer naar school.
- Evalueren en het geven van het vervolg aan de Experimenteerregeling OZA (Docent op de Fiets en School zonder Muren). Het experiment heeft een looptijd van vijf jaar, tot januari 2028. Gedurende het experiment wordt door OCW de voortgang gemonitord en wordt parallel gewerkt aan het aanpassen van de wet- en regelgeving om de afwijkingsmogelijkheden (indien effectief) ook structureel mogelijk te maken. Ruim voorafgaand aan het aflopen van de experimenteerregeling willen we als samenwerkingsverband een visie (inclusief realistische

bekostiging) hebben ontwikkeld op het vervolg. Het gaat dan om een integrale visie gericht op het voorkomen van uitval van leerlingen en het bij uitval weer terugleiden naar de klas. In samenwerking met scholen, gemeenten, (gecontracteerde) dagbestedingslocaties en maatwerkarrangementen zoals DOF en SzM wordt deze gezamenlijke visie ontwikkeld. De maatwerkvoorzieningen willen we daarmee structureel verankeren binnen het onderwijs- en zorgcontinuüm.

- Versterken van samenwerking tussen scholen en andere partners in digitaal onderwijs, om digitaal onderwijs verder te integreren in het passend onderwijsaanbod. De opkomst van AI is in dit kader bijzonder interessant en kan mogelijk een ondersteunende rol gaan vervullen. Het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek is coördinerend samenwerkingsverband van de coalitie Digitale School Zuid-Holland Noord.
- Als samenwerkingsverband leveren we een bijdrage aan de uitwerking van een Toekomstvisie Praktijkonderwijs

Bollenstreek 2030. Met als doel het verkleinen van de kans op voortijdig schoolverlaten en het bouwen aan een inclusieve arbeidsmarktregio, waarin jongeren naar vermogen kunnen werken of een passende dagbesteding hebben

- Als samenwerkingsverband leveren we een bijdrage aan het uitwerken van een plusklas ZML voor leerlingen die sociaal-emotioneel achterlopen, maar cognitief al meer kunnen (leerroute 5) – een samenwerking van het Pro en vso.

3

Effectieve toeleidings- en werkprocessen

Heldere uitgangspunten, soepele processen van toeleiding, toewijzing en overgangen.

Wat willen we bereiken?

We verbeteren de processen rond ondersteuning en toelaatbaarheid, door ruimte te maken voor maatwerk, soepele overgangen en het denken in ontwikkelingsperspectief. Daarbij waarderen we inzet op groei en ontwikkeling, niet alleen op indicaties of labels.

Concreet denken we aan de volgende projecten en activiteiten:

- Als SWV leveren we een bijdrage aan de doorontwikkeling van de po-vo-werkgroep en de bestuurlijke verankering daarvan
- in overleg met het SWV PO: verduidelijken van beleid en werkwijze rond vervroegd overstappen en begeleiding bij langdurig verzuim in het primair onderwijs.
- Faciliteren in overgangsprocessen tussen vo-scholen in geval van maatwerktrajecten, bijvoorbeeld door het uitwerken van een centrale plaatsingscommissie
- Samen met onze netwerkpartners leveren we een bijdrage aan het levendig houden van de afspraken rondom Integraal Arrangeren, bijvoorbeeld door (mede)organisator te zijn van trainingen
- door de groei van het aantal voorzieningen in de regio (zoals de VO+ klassen) zal het Samenwerkingsverband de eigen rol tegen het licht moeten houden. Door de beperkte omvang van het team zal bijvoorbeeld een plaatsingsbeleid VO+ ontwikkeld worden, waarin het Samenwerkingsverband een zeer

beperkte tot geen rol heeft

- de CAT zal worden doorontwikkeld op basis van de nieuwe richtlijnen toelaatbaarheid
- voor de voormalige cluster 3-scholen bereiden we – samen met een aantal omliggende samenwerkingsverbanden – een voorstel voor om leerlingen, die meer ondersteuning nodig hebben dan vanuit een TLV categorie 1 geboden wordt, via groepsbekostiging te faciliteren.

9 In dit aantal van 17 VO+ klassen is meegerekend: de huidige 8 VO+ klassen van de KTS (waarvan 62 plaatsen worden gefinancierd door het SWV), 2 VO+ klassen die in de schooljaren 26-27 en 27-28 worden opgestart bij het Vakcollege Rijnmond, aangevuld met nog twee extra VO+ klassen (locatie nog nader te bepalen).

Intensieve samenwerking en een gedeelde visie in het netwerk.**Wat willen we bereiken?**

We werken aan duurzame samenwerking en gedeelde ontwikkeling. Dat vraagt om heldere bestuurlijke kaders, gezamenlijke kwaliteitszorg en een transparante, doelmatige inzet van middelen. Zo bouwen we aan een stevige netwerksamenwerking.

Concreet denken we aan de volgende projecten en activiteiten:

- Als samenwerkingsverband faciliteren we de bestaande regionale netwerken, om tot verdere bloei te komen. Het Samenwerkingsverband is faciliterend en heeft een aanjagende rol. Voorbeelden van deze netwerken zijn:
 - De vo-scholen. Lerende netwerken rondom bijvoorbeeld de Maatwerkklassen, de VO+ klassen, de lwoo (leerwegondersteuning), de Agenda Passend Onderwijs etc.

- Het vso-vo-netwerk bestaat uit de scholen die zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband. De Koninklijke Auris Groep gaat hier in de toekomst bij aansluiten.
- Het po-vo-netwerk van scholen in de regio.
- Het Samenwerkingsverband werkt steeds meer datagedreven en 'evidence-informed'. Het dashboard ontwikkelen we verder door en leerlingstromen brengen we met data in beeld.
- Het Samenwerkingsverband neemt via het OOGO deel aan de uitwerking van de Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek. In iedere werkgroep is het Samenwerkingsverband vertegenwoordigd.
- Het Samenwerkingsverband werkt actief aan de onderlinge afstemming van beleid met de omliggende vo-samenwerkingsverbanden. Er is veel grensverkeer en we delen een gezamenlijk netwerk aan schoolbesturen. Afstemming van beleid en (financiële) afspraken vergen de komende jaren de aandacht.
- Anticiperend op het wetsvoorstel over onafhankelijk intern toezicht

voor samenwerkingsverbanden ontwikkelen we de governance van het Samenwerkingsverband de komende jaren door.

- De komende periode gaan het SWV VO en het SWV PO in de Duin- en Bollenstreek 'samenwonen'. Naast praktische voordelen spelen meer strategische overwegingen hierbij een rol. We gaan werken aan een intensievere samenwerking, we gaan elkaar (nog) beter leren kennen en door meer nabijheid kunnen we sneller onderling afstemmen.

Hoe maken we de resultaten meetbaar?

Niet alles wat we willen bereiken is meetbaar. Misschien zijn de belangrijkste resultaten wel het moeilijkste te meten. Hebben onze jongeren zich in hun middelbareschooltijd goed kunnen ontwikkelen om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving? Zijn ze uiteindelijk uitgegroeid tot zelfstandige, zelfredzame volwassenen die meedoen in de Duin- en Bollenstreek?

Zoals eerder aangegeven groeien kinderen niet op als 'doelgroep' of als cijfers in een tabel, maar als jongens en meisjes van vlees en bloed, met dromen, talenten en kwetsbaarheden. De komende planperiode gaan we meer systematisch inzetten op het ophalen door de scholen van kwalitatieve informatie van/over deze jongeren tot een aantal jaar na afloop van hun schoolloopbaan.

Om verder houvast te hebben of we op de goede weg zijn en of maatregelen effecten sorteren, gaan we een aantal indicatoren verzamelen en bijhouden in ons dashboard. We denken daarbij aan de volgende streefdoelen:

1. **risicoleerlingen** → streefdoel in 2030: in onze regio geen jeugdige langer dan drie maanden thuis zonder passend en gestart aanbod van onderwijs en/of zorg
2. **onder-instroom van het po naar het vso** → streefdoel in 2030: maximaal 50 leerlingen
3. **onder-instroom so naar het vo** → streefdoel in 2030: minimaal 25 leerlingen

4. **zij-instroom van het vo naar het vso** → streefdoel 2030: maximaal 25 leerlingen
5. **zij-instroom van vso naar vo** → streefdoel in 2030: minimaal 10 leerlingen
6. **deelnamepercentage in het gespecialiseerde onderwijs** → streefdoel: 3,5% in 2030

Toelichting op de streefdoelen:

Het deelnamepercentage vso is in de Duin- en Bollenstreek de afgelopen vier jaren afgenomen van boven tot inmiddels onder het landelijk gemiddelde (3,6%¹⁰). We streven vooralsnog naar een deelnamepercentage vso van 3,5% in 2030; dit is een afname van ongeveer twintig vso-leerlingen¹¹. Voor welke groepen leerlingen deze beweging het meest wenselijk is onderzoeken we de komende jaren. Het is van belang om binnen het Samenwerkingsverband in gesprek te blijven over deze streefdoelen en de gevolgen van de beweging naar inclusiever onderwijs voor het gespecialiseerde onderwijs. Welk volume in het vso is in de toekomst gewenst en noodzakelijk, ook om de gewenste voorzieningen en bijvoorbeeld voldoende uitstroomprofielen te kunnen

waarborgen. En waar vindt integratie tussen vso en regulier plaats. Hoe houden we de kwaliteit en deskundigheid van het gespecialiseerde onderwijs vast. De komende periode gaan we hierover in gesprek.

¹⁰ De telling per 1/2/26 is 331 vso-leerlingen (3,6%). De leerlingen die staan ingeschreven bij School zonder Muren vanwege de experimenteerregeling en Onderwijs in Zorg (vanuit Resonans) zijn in deze cijfers niet meegerekend.

¹¹ Onderbouwing afname van 331 naar 311 vso-leerlingen in 2030: uitontwikkeling van de bestaande VO+ locaties; doorontwikkeling met 4 nieuwe VO+ klassen; krimp van de totale leerlingenpopulatie.

04

Structuur en organisatie

Binnen het samenwerkingsverband hebben verschillende partijen elk hun eigen rol en verantwoordelijkheid. Hieronder leggen we uit hoe onze structuur en taakverdeling eruit ziet in relatie tot onze opgave en speerpunten.

Een netwerk met gezamenlijke opgave

Succesvolle netwerksamenwerking ontstaat pas wanneer de partners niet alleen samenwerken, maar zich zowel afzonderlijk als gezamenlijk eigenaar voelen van onze ambitie. Binnen het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek bouwen we daarom verder aan een stevige basis van onderling vertrouwen, ondernemerschap en wederkerigheid en een gedeelde visie op inclusiever onderwijs.

Alleen wanneer schoolbesturen een gezamenlijke visie op inclusie hebben en zich daarvoor gezamenlijk verantwoordelijk voelen, kan het netwerk daadwerkelijk meerwaarde creëren voor alle jongeren, boven het niveau van een individuele school.

De beweging naar inclusiever onderwijs vraagt om nauwe samenwerking:

- tussen scholen en gemeenten
- met het Samenwerkingsverband PO
- en met de omliggende samenwerkingsverbanden VO

We doen dat omdat jongeren niet vastzitten aan organisaties of grenzen – zij verdienen dat wij als netwerk met elkaar optrekken. Als samenwerkingsverband vormen we het netwerk waarbinnen scholen kunnen bouwen, ontwikkelen en vooruitkijken.

Onze manier van werken is daarom gebaseerd op drie schakels:

Verbinden

we brengen scholen, partners en professionals bij elkaar. Door samen te werken, te delen en elkaar beter te begrijpen, ontstaan oplossingen die je als afzonderlijke school niet kunt bereiken.

Versterken

we ondersteunen scholen met kennis, begeleiding en een duidelijke structuur. We zorgen dat de partners in het netwerk weten waar ze terecht kunnen en dat processen voorspelbaar en zorgvuldig zijn.

Vernieuwen

we maken ruimte voor ideeën, pilots en initiatieven die bijdragen aan inclusiever onderwijs. Vernieuwing ontstaat wanneer je samen durft te leren en te experimenteren.

Organisatie van het Samenwerkingsverband

Het Samenwerkingsverband werkt vanuit een kleine organisatie die zich richt op de kerntaken van het samenwerkingsverband. De organisatie van het Samenwerkingsverband staat naast de scholen. We helpen inhoudelijk, financieel en procesmatig om goede keuzes te maken voor jongeren. We ondersteunen bij het organiseren van passende voorzieningen en we zorgen voor een zorgvuldige beoordeling van aanvragen voor speciale onderwijsvoorzieningen.

Organisatievorm:
Stichting

Uitvoerende verantwoordelijkheden liggen bij: **Directeur-bestuurder**

Toezichthoudende taken liggen bij:
Raad van Toezicht

Medezeggenschap:
Ondersteuningsplanraad

Bestuur

De dagelijkse leiding van het Samenwerkingsverband is in handen van de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het realiseren (en bewaken) van de doelen en geeft leiding aan de werkorganisatie van het Samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder werkt op basis van de kaders uit het Ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting. De directeur-bestuurder overlegt regelmatig met de Raad van Toezicht en de Ondersteuningsplanraad (OPR).

Intern toezicht

Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek is een stichting en werkt vanuit het Raad van Toezichtmodel. De Raad van Toezicht (RvT) vormt het intern toezichthoudend orgaan van de Stichting. De RvT houdt toezicht, geeft advies en is werkgever van de directeur-bestuurder. In de RvT zijn de aangesloten schoolbesturen vertegenwoordigd en is het voorzitterschap belegd bij een onafhankelijk voorzitter, tevens lid. Er zijn twee bestuurlijke commissies ingericht: de audit-commissie en de remuneratie-commissie. Het Samenwerkingsverband hanteert een governance model, passend

binnen het advies van de VO-raad en wet- en regelgeving.

De RvT werkt met een toezichtvisie, toezichtkader en toetsingskader. Het toetsingskader is gebaseerd op de toezichtvisie en het toezichtkader. Hierin wordt inzichtelijk waar de prestaties van het bestuur aan worden getoetst en welke inhoudelijke uitgangspunten door de RvT worden gehanteerd. Voor deze documenten verwijzen we naar onze website. Anticiperend op het wetsvoorstel over onafhankelijk intern toezicht voor samenwerkingsverbanden ontwikkelen we de governance van het Samenwerkingsverband door¹².

Ondersteuningsplanraad

Het Samenwerkingsverband heeft ook een medezeggenschapsorgaan: de Ondersteuningsplanraad (OPR). Hierin zitten ouders en onderwijsprofessionals. Ze praten en beslissen mee over verschillende zaken binnen het Samenwerkingsverband.

¹² <https://www.internetconsultatie.nl/schoolbesturen/b1>

De OPR adviseert het Samenwerkingsverband in haar beleid en heeft instemmingsrecht op het Ondersteuningsplan. Deze rol is per wet bepaald. De Ondersteuningsplanraad houdt daarbij de voortgang van het Plan in de gaten, denkt mee over belangrijke thema's die te maken hebben met passend onderwijs en kijkt of de doelen worden behaald. De Ondersteuningsplanraad informeert op haar beurt weer haar eigen achterban. Op de website staat op welke wijze contact opgenomen kan worden met de leden van de OPR.

De werkorganisatie van het samenwerkingsverband

Het Samenwerkingsverband werkt met een compacte en wendbare organisatie die gericht is op het uitvoeren van de kerntaken. Het bureau bestaat uit een klein team (+/- 5,5 fte) van vaste medewerkers en omvat het **Loket Passend Onderwijs** (adviseurs, een coördinator en de secretaris van de Commissie Arrangementen en Toelaatbaarheid), **beleidsregisseurs, managementondersteuning** en de **directeur-bestuurder**. Specialistische functies zoals personeel- en financiële administratie, HR-advies, FG-functionaris, communicatie en controlling, huren wij flexibel in.

Kerntaken van het Samenwerkingsverband

De inzet van het Samenwerkingsverband richt zich op een aantal wettelijke en strategische kerntaken:

1. Adviseren en versterken van scholen

Het ondersteunen van scholen bij het analyseren van de ondersteuningsbehoeften van leerlingen en groepen.

2. Toelaatbaarheid en doelmatige middelenverdeling

Het beoordelen van aanvragen voor toelaatbaarheid en het zorgvuldig en doelmatig verdelen van middelen.

3. Zorgdragen voor een dekkend regionaal aanbod

Het ontwikkelen en borgen van een regionaal dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen, zodat iedere leerling – ongeacht ondersteuningsbehoefte – een ononderbroken onderwijsontwikkeling kan doormaken binnen of zo nabij mogelijk aan de eigen regio.

Loket Passend Onderwijs

Het Loket Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband is, na de school zelf, het aanspreekpunt rondom passend onderwijs. Zij is het uitvoerend orgaan van het Samenwerkingsverband. Het Loket Passend Onderwijs heeft in de eerste plaats een dienstverlenende en ondersteunende taak voor de aangesloten scholen bij vragen over ondersteuning op school bij leer- en/of gedragsproblemen en problematiek van thuiszittende jongeren.

De adviseurs van het Loket helpen bij het zoeken naar oplossingen voor vragen over ondersteuning die de school overstijgen en ondersteunt de school bij het organiseren of vinden van een zo passend mogelijk onderwijsaanbod voor de leerling. De adviseur ondersteunt als sparringpartner ook bij het ontwikkelen en borgen van de (basis)ondersteuning en arrangementen.

Naast scholen van het Samenwerkingsverband, kunnen ook ouders, primair onderwijs en netwerkpartners terecht bij het Loket voor vragen over:

- mogelijkheden extra ondersteuning/hulpverlening op school
- aanbod passend onderwijs in de regio

- ondersteuning of advisering bij toeleiding naar bovenscholse arrangementen of voortgezet speciaal onderwijs
- mogelijkheden onderwijs-zorgaanbod
- rechten, plichten en mogelijkheden voor ouders, leerling en school

De adviseurs van het Loket zijn aanspreekpunt voor scholen en ouders van thuiszittende leerlingen of leerlingen die dreigen thuis te zitten. Het Loket ontwikkelt beleid en voert bestaand beleid uit om thuiszittende leerlingen te voorkomen en om thuiszittende leerlingen zo snel mogelijk te voorzien van een passend onderwijsaanbod, in samenspraak met het schoolbestuur dat zorgplicht heeft. Inhoudelijke aspecten zijn van belang, maar ook het stimuleren van duidelijke procedures, samenwerking en registratie. Het Loket kijkt vervolgens integraal naar mogelijkheden van onderwijs en de betrokkenheid daarbij van jeugdhulp.

Commissie Arrangementen en Toelaatbaarheid

Een belangrijke (wettelijke) taak van het Samenwerkingsverband is de advisering over toelaatbaarheid tot speciale scholen en voorzieningen. Hiermee vervult het

Samenwerkingsverband een centrale rol in de toewijzing van extra ondersteuning. Of een leerling in aanmerking komt voor plaatsing op een VO+ voorziening, een gespecialiseerde school of het praktijkonderwijs, wordt bepaald aan de hand van een inhoudelijke toetsing (zie **bijlage 6**: Procedure en Richtlijnen Toelaatbaarheid en Arrangementen) van de aanvraag door de Commissie Arrangementen en Toelaatbaarheid (CAT).

De CAT heeft de volgende taken:

- het controleren van de aanvraag op procedure, toetsing op de Richtlijnen Toelaatbaarheid en, indien nodig, hierover communicatie voeren met de aanvragende school
- adviseren van de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband over het al dan niet toekennen van een toelaatbaarheidsverklaring vso
- monitoren aanmelding aanvragen en terugplaatsen (kwantitatieve en kwalitatieve gegevens)
- toelaatbaarheidsverklaringen praktijkonderwijs, maatwerk- en individuele arrangementen toekennen, gemandateerd door de directeur-bestuurder

De werkwijze rondom aanvragen en toekennen van arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen is georganiseerd vanuit de volgende uitgangspunten:

- we wijzen ondersteuning tijdig, efficiënt en effectief toe
- inhoudelijke afweging van de toelaatbaarheid door het Samenwerkingsverband en deskundige(n) vindt zo dicht mogelijk bij de leerling en zijn/haar ouders plaats
- procedures nemen in tijd en aandacht een zo klein mogelijke plaats in

Inhoudelijke afweging:

De CAT bestaat uit een coördinator en een beleidsregisseur, beide in dienst van het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband is verplicht zich te laten adviseren door twee deskundigen¹³. In het kunnen aanleveren van deskundigenadviezen, faciliteert het Samenwerkingsverband de scholen door het beschikbaar stellen van onafhankelijke deskundigen in een deskundigenpool. Het streven is een zo groot mogelijke diversiteit aan (achtergrond) van deskundigen te bevatten die kennis hebben van (de ontwikkelingen rondom) Passend Onderwijs in ons samenwerkingsverband.

Ontwikkelrichting in deze planperiode

In de komende jaren onderzoeken we gezamenlijk welke taken en verantwoordelijkheden steeds meer bij de vo-scholen kunnen worden belegd. Naarmate scholen pro-actiever en zelfstandiger opereren, kan het bureau bepaalde taken geleidelijk loslaten. Dit biedt ruimte om nieuwe initiatieven te ondersteunen en de samenwerking binnen het netwerk verder te verdiepen.

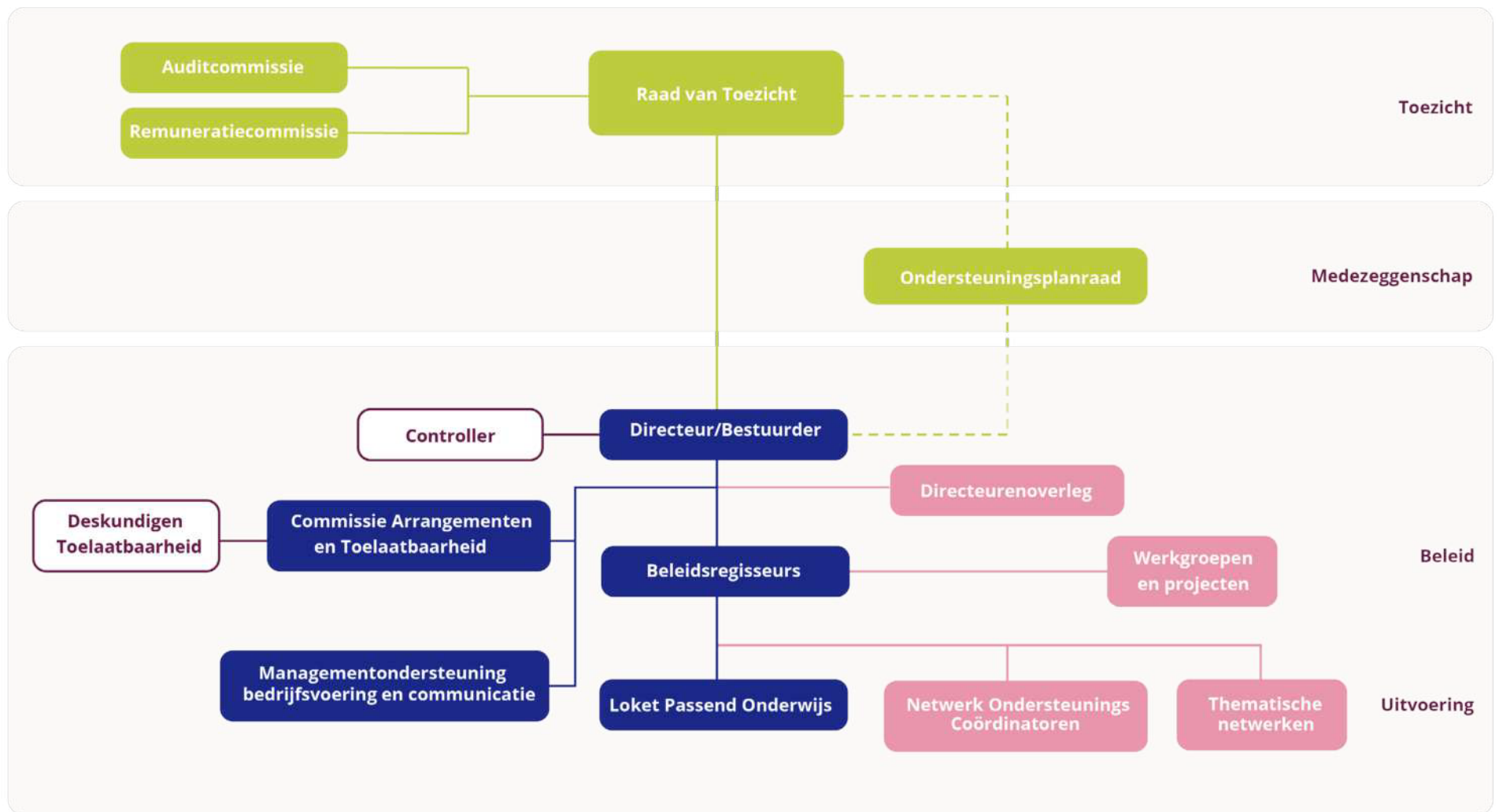
Daarbij kijken we continu hoe we de expertise van het bureau zo efficiënt, doelmatig en toekomstbestendig mogelijk kunnen blijven inzetten.

Externe ondersteuning en projectleiding

De controller, HR-adviseur, communicatieadviseur, FG-medewerker, deskundigen toelaatbaarheid, projectmedewerkers, projectleiders en de financiële en personele administratie worden extern ingehuurd of zetten we in via detachering vanuit de aangesloten scholen. Incidenteel huren we ook andere externen in. De meeste projecten en projectleiders vullen we bij voorkeur in met medewerkers vanuit de scholen of netwerkpartners in de regio, in plaats van externe inzet. Hierdoor blijft de kennis en ervaring zoveel als mogelijk behouden en bieden we medewerkers interessante (tijdelijke) uitdagingen.

¹³ De deskundigen zijn een orthopedagoog of een psycholoog en – afhankelijk van de leerling over wiens toelaatbaarheid wordt geadviseerd – ten minste een tweede deskundige, te weten een kinder- of jeugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een maatschappelijk werker, een arts of een deskundige vbo, mavo, vmbo of praktijkonderwijs (in het geval van toewijzing TLV Pro).

Organogram organisatie Samenwerkingsverband

De schoolbesturen en hun scholen

Schoolbesturen vormen gezamenlijk het Samenwerkingsverband. De schoolbesturen verzorgen het onderwijs en voelen zich zowel afzonderlijk als gezamenlijk verantwoordelijk voor het vormgeven en uitvoeren van passend onderwijs in een dekkend netwerk. De besturen en schoollocaties die deelnemen aan het Samenwerkingsverband zijn:

Bevoegd gezag	Scholen	Vestigingsplaats
Stichting Andreas	Vakcollege Rijnmond Pieter Groen College Praktijkcollege Limes	Katwijk Katwijk Katwijk
Stichting Fioretti Teylingen	Fioretti College Lisse Fioretti College Hillegom Teylingen College KTS Teylingen College Leeuwenhorst ISK Duin- en Bollenstreek	Lisse Hillegom Voorhout Noordwijkerhout Lisse / Katwijk
Stichting Het Rijnlands Lyceum	Rijnlands Lyceum Sassenheim	Sassenheim
Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden	Visser 't Hooft Lyceum Rijnsburg	Rijnsburg
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noordwijk	Northgo College	Noordwijk
Stichting Resonans	VSO Het Duin / De Oeverpieper (VSO) Praktijkcollege Het Metrum (vso) Vso Leystede (vso) Mytyschool De Thermiek (vso)	Noordwijk Leiden Leiden Leiden
Leo Kanner Onderwijsgroep (opting-in)	Leo Kannercollege (vso) Leo Kannerschool (vso) P.C. Hooftcollege (vso) School zonder Muren (inclusief De Schans) (vso)	Leiden Oegstgeest Leiderdorp Oegstgeest

Overleggen en netwerkstructuur

Het Samenwerkingsverband betreft schoolpersoneel, ouders en leerlingen actief bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Directeuren, ondersteuningscoördinatoren en gemeenten spelen hierin een belangrijke rol en nemen deel aan een vaste overlegstructuur. Ook voor de RvT en de OPR is er een vaste overlegcyclus, aansluitend bij hun formele taken. Alle partijen zetten zich in voor een goed functionerende organisatiestructuur. Niet alleen het bestuur, maar ook de afzonderlijke schoolbesturen spreken elkaar aan wanneer afspraken binnen het Samenwerkingsverband niet worden nagekomen.

Het Directeurenoverleg

Het Directeurenoverleg wordt gevormd door de afvaardiging van één directielid per aangesloten schoollocatie en de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband. De activiteiten zijn gericht op het ontwikkelen, voorbereiden en uitvoeren van inhoudelijk beleid van de Stichting en kent specifiek tot taak: het zorgdragen voor het uitvoeren van het Ondersteuningsplan binnen de eigen

schoolorganisatie en ook het nakomen van in dat kader genomen besluiten en gemaakte afspraken. Het scholenoverleg fungeert ook als netwerk voor wederzijdse informatie- en gedachtenuitwisseling. De directeur-bestuurder zit het overleg voor.

Netwerk ondersteuningscoördinatoren

Het Samenwerkingsverband organiseert periodiek overleg met de ondersteuningscoördinatoren van alle scholen (oco-overleg). In het oco-overleg wisselen de deelnemers informatie uit over inhoudelijke beleidsontwikkelingen op de scholen en de themagroepen en wat deze betekenen voor de concrete, dagelijkse praktijk in de scholen. Het oco-overleg is ook een ontmoetingsplaats voor deskundigheidsbevordering en intervisie. De deelnemers aan dit overleg zijn afkomstig uit het regulier en gespecialiseerd onderwijs.

Werkgroepen

In de komende planperiode werken we explicieter met werkgroepen rondom de relevante ontwikkelthema's en de vier speerpunten uit het Ondersteuningsplan. De scholen binnen het Samenwerkingsverband nemen actief deel aan deze

werkgroepen. In de verdeling van de werkgroepen maken we een duidelijker onderscheid tussen de verantwoordelijkheid van het Samenwerkingsverband en schoolbesturen. Daarmee voorkomen we een inefficiënte overlap van bijvoorbeeld werkgroepen en activiteiten.

De werkgroepen:

- voeren een opdracht uit van een bestuur
- doen onderzoek en ontwikkelen beleidsvoorstellen
- bewaken (implementatie)processen en leggen verantwoording af

Elke werkgroep werkt vanuit een duidelijke bestuurlijke opdracht, en bestaat uit experts vanuit de scholen, waarbij iedere scholengroep vertegenwoordigd is. Vanuit het Samenwerkingsverband sluit een beleidsmedewerker aan. Beleidsstukken die door de werkgroepen worden opgesteld, worden voorgelegd aan het Directeurenoverleg. De schoolbesturen dragen zorg voor een goede afvaardiging en participatie in de werkgroepen. Zo borgen we expertise, draagvlak en eigenaarschap, wat leidt tot betere en snellere implementatie.

05

Dekkend netwerk van voorzieningen

De schoolbesturen in het Samenwerkingsverband zorgen samen voor een dekkend netwerk van ondersteuning. Zo kunnen leerlingen zich blijven ontwikkelen op een plek die goed bij hen past. In dit hoofdstuk schetsen we hoe we de ondersteuningsstructuur binnen ons Samenwerkingsverband vormgeven en wat de uitgangspunten van de ondersteuningsniveaus zijn.

Ondersteuningsniveaus

Binnen ons netwerk onderscheiden wij drie niveaus van onderwijsondersteuning: basisondersteuning, extra ondersteuning binnen de eigen school en extra ondersteuning waarbij specialistische interventies vanuit het netwerk worden ingezet. Voor iedere leerling die extra ondersteuning ontvangt, stelt de school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op.

Basisondersteuning

Goed onderwijs vormt de basis van passend onderwijs. Een sterke basisondersteuning op elke school maakt het mogelijk dat leerlingen zo veel mogelijk regulier onderwijs volgen in hun eigen omgeving en onderwijs krijgen dat aansluit bij hun onderwijsbehoeften. Betekenisvol en uitdagend onderwijs, met oog voor verschillen en talenten, is de meest effectieve preventie tegen uitval en uitsluiting.

“Kern van het beleid van het Samenwerkingsverband is een sterke en herkenbare basisondersteuning op alle vo-scholen.”

Het fundament: een sterke basis op alle scholen

De basisondersteuning is de hulp die op elke school aanwezig is, voor alle leerlingen. De afspraken over onze basisondersteuning zijn vastgelegd aan de hand van standaarden (**bijlage 2**). Deze beschrijven wat elke school in het Samenwerkingsverband minimaal biedt aan (onderwijs) ondersteuning en van welke kwaliteit deze ondersteuning hoort te zijn.

Scholen zijn verantwoordelijk voor systematisch monitoren en waar nodig

bijstellen van de kwaliteit van de basisondersteuning volgens de PDCA-cyclus. Zij bekostigen deze ondersteuning vanuit de reguliere Rijksbekostiging (de lumpsum). Elke school werkt continu aan het optimaliseren en doorontwikkelen van de eigen basisondersteuning. Daarnaast ontvangen reguliere vo-scholen vanuit het Samenwerkingsverband een vaste bijdrage om de basisondersteuning verder te versterken en te verbreden.

10 standaarden van onze basisondersteuning

1. Positief pedagogisch schoolklimaat en veiligheid

Elke school zorgt voor een veilig, voorspelbaar en stimulerend pedagogisch klimaat, waarin alle leerlingen zich gezien en gerespecteerd voelen. Afspraken over gedrag en veiligheid zijn vastgelegd, schoolbreed bekend en worden consequent voorgeleefd. In het curriculum is structureel aandacht voor sociale vaardigheden en leefstijl. Schoolaanwezigheid wordt verhoogd door aandacht, goede relaties en een stimulerend klimaat.

2. Elke leerling heeft een mentor

Iedere leerling heeft een mentor (coach) die het vaste aanspreekpunt is voor

leerling, ouders en school. Op elke school is een goed toegerust mentoraat aanwezig met een duidelijke taakomschrijving. De mentor volgt de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling en organiseert, waar nodig, ondersteuning in afstemming met het ondersteuningsteam.

3. Optimale betrokkenheid van ouders en leerlingen

Elke school werkt aan constructieve samenwerking en gedeelde besluitvorming vanuit de 'driehoek' school-leerling-ouders. Ouders en leerlingen worden actief betrokken bij analyse, besluitvorming en evaluatie van de ondersteuning. In samspraak wordt ingezet wat nodig en passend is. De school geeft daarin ook de verwachtingen over de verantwoordelijkheid voor de bijdragen van ouders en leerling duidelijk aan.

4. Volgen van ontwikkeling en opbrengstgericht werken

Elke school volgt systematisch de ontwikkeling van alle leerlingen, werkt opbrengstgericht en signaleert vroegtijdig ondersteuningsbehoeften met behulp van een leerlingvolgsysteem en vaste overlegcycli.

5. Handelingsgericht werken en professionele teams

Elke school werkt planmatig en cyclisch volgens de uitgangspunten van handelingsgericht werken. De onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van leerling en docent staat centraal. Docenten zijn in staat tot vroegsignalering en afstemming op de meest voorkomende onderwijsbehoeften van leerlingen met betrekking tot leer-, gedrags- en sociaal-emotionele problematiek. Docenten weten hoe ze een beroep moeten doen op de interne ondersteuningsstructuur en wat daarin van hen verwacht wordt. De school draagt zorg voor de toerusting en professionalisering van docenten en de informatievoorziening over procedures en afspraken zoals deze voor hen noodzakelijk is.

6. Preventieve en licht curatieve ondersteuning

Elke school biedt zelf – en in samenwerking met netwerkpartners – een aanbod van preventieve en licht curatieve ondersteuning aan leerlingen met enkelvoudige ondersteuningsvragen, zoveel mogelijk binnen de klas en verbonden aan het primaire proces.

7. Intern Ondersteuningsteam (IOT)

Elke school beschikt over een multidisciplinair Intern Ondersteuningsteam (IOT) dat ondersteuning organiseert, afstemt en evalueert volgens de ondersteuningsroute VO (**bijlage 3**). Het IOT is niet alleen gericht op de ondersteuning van individuele leerlingen, maar ook op het verhogen van de deskundigheid van de docenten en de gehele school.

8. Soepele overgangen en doorlopende leerlijnen

Elke school zorgt voor warme overdrachten en soepele overgangen tussen onderwijssoorten en naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

9. Fysieke toegankelijkheid

Elke school zorgt voor een fysieke leeromgeving die toegankelijk en ondersteunend is voor alle leerlingen en die bijdraagt aan welbevinden en participatie.

10. Beleidsrijk en planmatig werken

Elke school werkt vanuit een duidelijke visie op onderwijs en ondersteuning en borgt de kwaliteit via een planmatige kwaliteitscyclus, in samenhang met het Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband.

Leerwegondersteuning in het vmbo

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is een ondersteuningsvorm binnen de basisondersteuning van het vmbo. Lwoo is bedoeld voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een vmbo-diploma te kunnen behalen, maar die vanwege leerachterstanden ondersteuning nodig hebben op didactisch gebied.

De lwoo-middelen zijn bedoeld om leerlingen met leerachterstanden – vooral maar niet uitsluitend binnen de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg – effectief te ondersteunen in hun ontwikkeling richting duurzame uitstroom op vmbo-niveau en succesvolle doorstroom naar het mbo. Uit onderzoeken¹⁴ blijkt dat een groot deel van de leerlingen in het vmbo bij instroom in leerjaar 1 en gedurende de onderbouw aanzienlijke achterstanden heeft op het gebied van taal en rekenen. Deze achterstanden zijn substantieel, hardnekkig en belemmerend voor schoolsucces – zonder gerichte interventies. De inzet van lwoo-middelen is noodzakelijk, doelmatig en volledig gericht op het compenseren van substantiële achterstanden.

De scholen bepalen welke leerlingen dit betreft en overleggen met de ouders of en welke ondersteuning wordt ingezet. Het Samenwerkingsverband heeft daarin sinds de 'opting-outregeling'¹⁵ geen toekennende rol meer. In **bijlage 5** beschrijven we de wijze waarop de lwoo in de Duin- en Bollenstreek wordt toegepast.

Toelating tot het praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs (pro) valt onder regulier voortgezet onderwijs. Het doel van het praktijkonderwijs is leerlingen toe te leiden naar werk of een vervolgopleiding. Maatwerk en gepersonaliseerd leren zijn kenmerkend: elke leerling volgt een eigen leerroute, die aansluit bij wat diegene en graag wil. Theorie wordt tot leven gebracht en verdiept door middel van praktische vakken en stages. Het praktijkonderwijs richt zich met name op het voorbereiden op voor de leerlingen belangrijke thema's: wonen, werken, burgerschap, leren en vrije tijd. Leerlingen leren binnen deze thema's zo goed en zo zelfstandig mogelijk te functioneren binnen de school en in de maatschappij.

Voor toelating tot het praktijkonderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring van het

Samenwerkingsverband nodig (**bijlage 6: Richtlijnen Toelaatbaarheid**).

Basisondersteuning als netwerkopgave

De basisondersteuning reikt verder dan de schoolmuren. Scholen, het Samenwerkingsverband en gemeenten dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om leerlingen zoveel mogelijk op de eigen school passende ondersteuning te bieden.

Welke partners in het sociaal domein behoren structureel tot de basis?

Voorbeelden:

- algemene preventieve voorzieningen voor welzijn en gezondheid
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Jongerenwerk
- sociale teams (Voor Ieder 1 / Sociaal Wijkteam Katwijk)
- maatschappelijk werk
- Regionaal Bureau Leerrecht

Het toekomstbeeld van 2035 vraagt om een geïntegreerde basisstructuur rond elke school, waarin onderwijs en gemeentelijke partners samenwerken vanuit één gedeelde opdracht: **voorkomen, versterken, normaliseren en includeren**. We

hebben daarin behoefte aan aanvullende richtinggevende uitspraken van gemeenten over de aanvullende gemeentelijke inzet binnen de basisondersteuning van de scholen. Vanuit, bijvoorbeeld, de gemeente Katwijk is een eerste start gemaakt richting één gedeelde maatschappelijke opgave: gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeenschap gezamenlijke afspraken maakt over het opgroeien van kinderen in onze gemeenschap.

Ondersteuningsroute in het vo

Scholen en hun netwerkpartners hebben een primaire verantwoordelijkheid in het bieden van preventieve inzet (op school en in de wijk) en basisondersteuning. Voor de meeste leerlingen en ouders is dit voldoende. Voor sommige leerlingen en/of gezinnen is echter aanvullende ondersteuning nodig, zowel op school als in de thuissituatie of in de wijk.

Ondersteuning verloopt via het (Interne) Ondersteuningsteam (IOT)

De inzet en uitvoering van extra ondersteuning op school verloopt via één centrale plek op school: het (Interne) Ondersteuningsteam (IOT), ook als er externe partners bij betrokken zijn. Alle scholen

volgen daarin de stappen uit de genoemde regionale ondersteuningsroute voortgezet onderwijs. Ook eventuele externe partijen kunnen worden geconsulteerd of ingezet bij de uitvoering, zoals Voor ieder 1 / Wijkteam of het Loket Passend Onderwijs. Dit kan resulteren in een gezamenlijk arrangement met één of meerdere interventies. De interne ondersteuningsroute sluit daarmee logisch aan op het proces van integraal arrangeren.

Inzicht in stappen en rollen binnen de ondersteuningsroute

De ondersteuningsroute ([bijlage 3](#)) maakt inzichtelijk welke stappen binnen de scholen worden gezet in de onderwijs-ondersteuning op: klasniveau, schoolniveau en bovenschools niveau. Daarbij is belangrijk dat er integraal wordt samengewerkt. Het schema laat ook zien welke bijdragen de netwerkpartners in de verschillende fasen kunnen leveren.

Van verzuim naar schoolaanwezigheid

De focus op schoolaanwezigheid is een belangrijke component van de basisondersteuning en de ondersteuningsroute. De scholen in het Samenwerkingsverband kiezen voor een proactieve aanpak: niet het verzuim centraal stellen, maar

juist het versterken van aanwezigheid. Een schoolbrede aanpak, onderbouwd met data en gebaseerd op bewezen methodes, maakt het mogelijk om aanwezigheid te stimuleren én verzuim vroegtijdig te signaleren. Het Multi-Dimensional Multi-Tiered System of Support (MD-MTSS) helpt scholen om hun aanpak van aanwezigheid te versterken en structureren. Het Samenwerkingsverband stimuleert de scholen te werken met dit model voor schoolaanwezigheid. De gezamenlijke afspraken hierover zijn vastgelegd in [bijlage 4](#) – Stappenplan verzuim en thuiszitten.

14 De leerachterstanden blijken uit interne onderzoeken, uitgevoerd door Stichting Fioretti Teylingen en Stichting Andreas. Zie voor een verdere onderbouwing ook de brief aan de Tweede Kamer van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 31 293, nr. 858.

15 De [opting-out regeling lwoo](#) is een mogelijkheid voor samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs om af te wijken van de landelijke criteria en/of licenties voor [leerwegondersteunend onderwijs \(lwoo\)](#), waardoor ze zelf beleid kunnen ontwikkelen voor leerwegondersteuning en populatiebesteding kunnen invoeren.

De ondersteuningsroute in het voorgezet onderwijs (cyclisch proces)

Alles in **nauwe samenwerking** en afstemming met ouders en leerling.

1. Begeleiden, observeren en signaleren

- mentor/docent begeleidt, spreekt en volgt de leerlingen en signaleert mogelijke belemmeringen in de ontwikkeling, resultaten of schoolverzuim
- zo nodig maken docenten aanpassingen in de pedagogische benadering, instructie en/of onderwijsleeromgeving
- begeleiding vanuit de basisondersteuning

Mogelijke bijdragen Voor Ieder 1/Wijkteam

- deskundigheidsbevordering bieden aan mentor/docenten in vroegtijdig signaleren van opvoed- en opgroei problemen
- meedenken bij vragen over lichamelijke en geestelijke gezondheid, (schoolse)vaardigheden, ziekteverzuim, opvoeding etc
- voorlichting, (groeps)training in het kader van preventie.
- onderzoek naar gezondheid, belastbaarheid, ontwikkeling, veiligheid, leefstijl etc.
- bieden van (kortdurende) hulp op school

2. Collegiaal overleg en afstemming

- mentor/docent deelt en bespreekt signalen van belemmeringen in de ontwikkeling met collega's en/of ondersteuningscoördinator
- na bespreking met de leerling en de ouders past de mentor (en docententeam) op basis van deze gesprekken de pedagogische benadering, instructie en/of onderwijsleeromgeving aan

- aansluiten bij overleg intern ondersteuningsteam
- consultatie bieden aan docenten, mentor en/of ondersteuningscoördinator
- inzicht bieden in mogelijke achtergronden en sociaal netwerk
- adviezen over bijv. omgaan met complex gedrag, verzuim, opvoeding
- aansluiten bij het gesprek met leerling en ouders

3. Bespreking in de interne groeps-/leerlingbespreking

- mentor/docententeam stellen ondersteuningsbehoeften van leerling en mentor/docent vast, evt. in overleg met intern ondersteuningsteam
- handelingsadviezen, afspraken gezamenlijke aanpak, aanpassingen in de klas worden vastgelegd, geëvalueerd en - indien nodig - bijgesteld
- observatie, analyse of besluit tot multidisciplinair overleg (volgende stap)

- advies over omgang met complex gedrag en communicatie met ouders/leerling
- advies over en inschakelen extra hulp
- advies over welke hulp of onderzoek nodig en beschikbaar is
- advies over noodzaak multidisciplinair overleg en met wie
- evt. multidisciplinair overleg voorbereiden met ouders/leerling

6. Uitvoeren, monitoren en evalueren

- zo veel mogelijk in samenhang bieden van: onderwijsarrangement, jeugdhulp, aanvullend onderzoek, onderwijs(zorg)arrangement
- uitvoeren van casusregie, monitoren van voortgang/afspraken, evaluatie van resultaten en proces, zo nodig aanpassen van aanpak met alle betrokkenen

Mogelijke bijdragen Voor Ieder 1/Wijkteam

- bieden van hulp aan leerling/ouders
- aanvullend onderzoek/diagnostiek
- bijdrage aan doelen t.a.v. schoolsucces/deelname en zorg
- regie op de verbinding tussen zorgdomeinen met school
- coördineren ingezette hulp
- bijdragen aan monitoring
- bijdragen aan evaluatie/aanpassing aanpak

5. Integraal arrangeren, toeleiden en toegang

- beslissen over en in gangzetten van benodigde extra ondersteuning op school, via het (interne) ondersteuningsteam, ook als er externe partners bij betrokken zijn
- de extra ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP, zodat betrokkenen de begeleiding in onderlinge samenhang kunnen evalueren
- de ondersteuningscoördinator voert de regie over het OPP en draagt op school zorg voor een integrale en handelingsgerichte aanpak in afstemming tussen leerling, ouders, mentor/docenten en andere professionals (intern en extern)

- integrale inschatting over de haalbaarheid van acties en adviezen binnen de onderwijssituatie
- zo nodig toegang tot specialistische jeugdhulp regelen
- opstellen van het zorggedeelte in het OPP: hulpvraag voor jeugdhulp en de doelen gericht op schoolsucces/deelname, in samenhang brengen met de zorgdoelen
- meewerken aan deskundigenadvies bij aanvraag toelaatbaarheid

Evt. besluitvorming met betrekking tot aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring vso of verwijzing naar een bovenschools arrangement via een 'MDO-T' (de T staat voor Toelating).

4. Multidisciplinair overleg (mdo)

- overleg met relevante betrokken professionals, de leerling en de ouders. Het mdo wordt geïnitieerd door school
- de ontwikkelingsgebieden van de leerling worden (vooraf) in kaart gebracht. Ondersteuningsbehoefte en sterke kanten van de leerling, ouders en mentor/docent worden geïnventariseerd en geanalyseerd
- concrete afspraken maken over te bereiken doelen, inzet en evaluatie ondersteuning op school en/of door jeugdhulpverlener op school en rol ouders/leerling
- uitkomst wordt samengevat in een (begeleidings)verslag of handelingsplan
- indien nodig: OPP opstellen/bijstellen
- soms is er meer onderzoek nodig

- inbreng expertise en dossierinformatie in multidisciplinair overleg voor analyse en vaststellen van ondersteuningsbehoeften
- vanuit specifieke expertise meedenken over benodigde hulp voor leerling en/of ouders en hoe die hulp goed op de ondersteuning op school kan worden aangesloten en andersom

School kan Loket Passend Onderwijs betrekken bij vragen die de school overstijgen of bij advisering/ondersteuning bij het organiseren of vinden van een zo passend mogelijk onderwijs(zorg)aanbod.

Extra ondersteuning

Soms heeft een leerling meer ondersteuning nodig dan de school in de basis kan geven. Hier gaat een zorgvuldig en gezamenlijk proces van opschaling binnen de basisondersteuning aan vooraf. Dan is er extra ondersteuning. De extra ondersteuning kan door de school zelf georganiseerd worden of bestaan uit (gespecialiseerde) boven-schoolse arrangementen of het gespecialiseerd onderwijs. Dit kan voor één leerling zijn of voor een groep leerlingen. Belangrijk doel van de extra ondersteuning is ook dat de scholen als geheel leren van de arrangementen: wat werkt goed, wat kan worden toegepast in meer klassen en wat leren de docenten hiervan?

Extra ondersteuning binnen de school

Leerlingen kunnen binnen hun eigen voortgezet onderwijs school extra ondersteuning krijgen in de vorm van een onderwijsarrangement. Extra ondersteuning op de eigen school is een (tijdelijke) aanvulling op de basisondersteuning en heeft als doel passend onderwijs te bieden om:

- de schoolloopbaan van de leerling voort te zetten
- thuiszitten of uitstroom naar vso te voorkomen
- mogelijk te maken dat de leerling een diploma kan behalen in het regulier onderwijs
- aansluiting vanuit het (v)so te versoepelen en te ondersteunen

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben aan de hand van hun ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Het bevat alle maatregelen en activiteiten die scholen bovenop de eerdergenoemde basisondersteuning bieden en is in principe tijdelijk. Extra ondersteuning kan bestaan uit:

- observaties en uitvoeren van handelingsgerichte diagnostiek vanuit het IOT
- inzet (traject)begeleiding, gericht op het versterken van de vaardigheden en competenties van de leerling zelf en/of de directe leeromgeving (bijvoorbeeld Sociaal-emotionele, communicatieve of schoolse vaardigheden)
- een trajectvoorziening/time-outmogelijkheid op een vaste plek

met begeleiding

- inzet expertise en samenwerking met partners
- afwijking van de onderwijstijd, het onderwijsprogramma en/of toetsing
- aanpassing van de leeromgeving
- begeleiding bij instroom vanuit het so of terugplaatsing van vso naar vo

Bij de afweging of een leerling meer intensieve of specialistische ondersteuning nodig heeft dan binnen de basisondersteuning kan worden geboden, staat de vraag centraal wat de leerling op dat moment nodig heeft en hoe dit kan worden georganiseerd. Op basis van een integraal beeld van de leerling bepalen ouders en school in een multidisciplinair overleg welke ondersteuning binnen en – indien nodig – buiten de school wordt ingezet om het ontwikkelingsperspectief te realiseren.

Alle reguliere scholen ontvangen hiervoor een ondersteuningsbudget vanuit het Samenwerkingsverband. Er worden door het Samenwerkingsverband zelf geen onderwijsarrangementen verzorgd of rechtstreeks bekostigd. Dit loopt via de scholen.

Project Maandag en Vrijdag voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

Project Maandag Bollenstreek biedt een gedeeld onderwijsarrangement voor meer- en hoogbegaafde leerlingen in reguliere klassen uit het voortgezet onderwijs; één dag per week (9.00–15.00 uur) een uitdagende en veilige leeromgeving op een vaste vo-locatie. Het project richt zich op persoonlijke ontwikkeling, welbevinden en motivatie, en biedt ruimte voor eigen onderzoek, creativiteit en autonomie. Per schooljaar werken leerlingen aan drie thematische projecten, begeleid door gespecialiseerde coaches. Leerlingen presenteren hun werk aan het einde van elke periode; de begeleiders volgen en rapporteren de voortgang.

Een belangrijk aspect is het leren en werken met ontwikkelingsgelijken, wat herkenning, veiligheid en zelfvertrouwen versterkt. Deelname verloopt via het IOT van de school; er zijn twee tot drie plekken per school beschikbaar.

Project Vrijdag (start in juni 2026) bouwt voort op Project Maandag en legt nadruk op executieve vaardigheden zoals plannen, taakgericht werken, doorzetten en verantwoordelijkheid nemen. Leerlingen werken volgens duidelijke structuren en protocollen, waardoor zij leren reflecte-

ren op hun eigen leerproces en keuzes, en hun metacognitieve vaardigheden ontwikkelen.

Buitenkans

Buitenkans is een samenwerking in het kader van het regionale vsv-programma tussen het Samenwerkingsverband VO, mbo en jeugdhulp (Cardea). Buitenkans is een traject dat bedoeld is voor jongeren tussen de 15 en 23 jaar:

- die dreigen uit te vallen op het voortgezet onderwijs
- voor wie het nog lastig is om de overstap naar een mbo-opleiding te kunnen maken

Voor deze jongeren is het op moment van aanmelding prioriteit om te werken aan motivatie, vertrouwen, zicht krijgen op een positief toekomstperspectief en het ontwikkelen van (werknemers) vaardigheden. Na een traject (stage en coaching via Cardea) van zes maanden, worden leerlingen toegeleid naar een entreeopleiding of (wanneer vervolgonderwijs niet mogelijk is) naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt. De jongere krijgt gedurende het vervolg nog een half jaar ondersteuning van diens consulent.

Formeel behoudt de school zorgplicht en de leerling blijft op school ingeschreven. De school blijft betrokken bij de evaluaties. De school blijft aanspreekbaar op de inhoud, vorm en uitvoering van de onderwijsactiviteiten die onder de verantwoordelijkheid van de school vallen.

VO+ klas

De VO+ klas is er voor leerlingen die tussen het speciaal onderwijs en het regulier onderwijs vallen. Deze leerlingen hebben behoefte aan extra ondersteuning vanwege sociaal-emotionele problematiek, werkhouding en/of gedrag.

Voorbeelden hiervan zijn:

- problematiek op het gebied van faalangst
- omgaan met feedback
- inzicht in sociale situaties
- oorzaak-gevolg relaties
- het houden van overzicht
- plannen en organiseren
- concentreren en het reguleren van emoties

Deze leerlingen worden wel in staat geacht om een diploma te kunnen behalen in het regulier onderwijs, maar om dat te realiseren is er

specifieke ondersteuning nodig. In zo'n specifieke situatie kan school via het Samenwerkingsverband een beroep doen op extra ondersteuning in de vorm van een bovenschools arrangement zoals de VO+ klas.

In een VO+ klas volgen leerlingen het reguliere lesprogramma, maar met meer aanpassingen en persoonlijke aandacht. Dit wordt o.a. vormgegeven door kleinere klassen van maximaal 12 leerlingen, een vast mentorlokaal waar leerlingen de theorievakken volgen, een achterwacht en personeel dat meer tijd heeft om buiten de lessen met leerlingen aan eigen leerdoelen te werken.

Zo wordt toegewerkt naar succesvol instromen in één van de andere klassen op de school. Wanneer dat niet mogelijk blijkt, is de leerling aangewezen op het vso.

Voortgezet speciaal onderwijs

Het voortgezet speciaal onderwijs (vso) biedt binnen het Samenwerkingsverband een onderwijssetting voor leerlingen die voor langere tijd structureel specialistische onderwijsondersteuning nodig hebben. Binnen het vso is het mogelijk

om doorlopende begeleiding te organiseren met verregaande aanpassingen op het onderwijs en wordt er lesgegeven in kleinere groepen. De mogelijkheden en voorzieningen legt het vso vast in de schoolgids. De vso-scholen werken nauw samen met instellingen voor jeugdhulp, psychiatrie, gehandicaptenzorg, revalidatie en arbeid. Het uitgangspunt is dat het vso het onderwijs en de ondersteuning van haar leerlingen zo uitrust, dat een overgang mogelijk is naar:

- de reguliere school van herkomst of een andere reguliere school
- het vervolgonderwijs
- de arbeidsmarkt
- een dagbesteding

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Voor plaatsing in het vso is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Het bevoegd gezag van een school kan bij het Samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring gespecialiseerd onderwijs aanvragen. Dit altijd in goed overleg met de ouders en de leerling. Het Samenwerkingsverband geeft een toelaatbaarheidsverklaring af voor een bepaalde tijd en bekostigingscategorie. Onafhankelijk

deskundigen adviseren over de duur en de categorie op basis van vastgestelde richtlijnen. De CAT toetst of de procedure juist is doorlopen en of de beleidsafspraken juist zijn toegepast. De Richtlijnen Toelaatbaarheid en de aan te leveren onderbouwing van de aanvraag staan beschreven in **bijlage 6**.

Vso met plaatsbekostiging

Leerlingen die opgenomen zijn bij een GGZ-instelling (ESB Curium-LUMC, Jutters, e.d.) of geplaatst zijn in een residentiële inrichting en die daar op locatie onderwijs ontvangen, hebben geen TLV van het Samenwerkingsverband nodig bij plaatsing in de instelling. Onderwijs in instellingen, zoals hiervoor genoemd, ontvangt de middelen vanuit de zogenaamde plaatsbekostiging. Betreffende leerlingen worden tijdelijk uitgeschreven bij de school van herkomst en tijdelijk ingeschreven bij de vso-school van de instelling die het onderwijs verzorgt. Wanneer de behandeling beëindigd wordt, gaat de leerling weer terug naar de school van herkomst waar de leerling voorafgaand aan de opname in de GGZ-instelling stond ingeschreven (en tijdelijk is uitgeschreven). Deze v(s) o-school van het Samenwerkingsverband

waar de leerling het laatst stond ingeschreven voor vertrek naar een dergelijke instelling, behoudt de zorgplicht.

Leo Kanner De Schans

Leo Kanner De Schans (voorheen ESB LUMC-Curium) is de lesplaats voor leerlingen die in dagklinische of klinische behandeling zijn bij LUMC Curium (open residentieel). De school en deze instelling werken nauw samen. Vaak is er sprake van een combinatie van complexe kinderspsychiatrische problematiek, ernstige leerproblemen of leerstoornissen en ernstige gedragsproblematiek. De behandelperiode van de leerlingen loopt sterk uiteen. Bij De Schans wordt geobserveerd welk onderwijsperspectief haalbaar is. Het doel is dat deze leerlingen na de behandelperiode weer onderwijs kunnen volgen op een school voor voortgezet (speciaal) onderwijs of mbo. De minimale periode voor onderwijs is acht weken. De leerlingen blijven maximaal een jaar..

Ernstige visuele, auditieve of communicatieve beperkingen

Bij de invoering van passend onderwijs zijn er landelijke verbanden georganiseerd (Landelijk Speciaal

Onderwijs) gericht op leerlingen met ernstige visuele (cluster 1), auditieve of communicatieve (cluster 2) kenmerken. Koninklijke Visio (cluster 1) en Koninklijke Auris Groep (cluster 2) verzorgen in de regio specialistische onderwijskundige begeleiding voor leerlingen met deze beperkingen. Beide verzorgen ook zorg en ondersteuning in het regulier onderwijs.

Voor toelating tot het speciaal onderwijs en de toekenning van een ondersteuningsbudget in deze cluster gelden voor deze leerlingen andere procedures. Deze verlopen niet via het Samenwerkingsverband. Een toeleidingstraject naar deze ondersteuning kan worden aangevraagd bij het aanmeldpunt van de respectievelijke instelling. Op onze website verwijzen wij naar informatie over begeleidingsmogelijkheden, aanvullende bekostiging en indicatiecriteria.

Jaarlijks overleggen we met Visio en Auris over de mogelijkheden om de samenwerking te versterken. Auris gaat bijvoorbeeld aansluiten bij het netwerk van ondersteuningscoördinatoren.

Auris beschikt over een aantal onderwijslocaties in Nederland. Nadat de Auris vso-vestigingen in Rotterdam en Goes eerder zijn gesloten, sluit ook het Auris College Leiden na schooljaar 2025-2026. Auris blijft betrokken bij de begeleiding van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Auris biedt ambulante ondersteuning aan alle leeftijdsgroepen tot en met het mbo. Deze ondersteuning is afgestemd op de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerling en de school.

Gespecialiseerde (individuele) interventies

Soms kunnen jeugdigen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school. Het gaat om een diverse groep leerlingen die, ondanks eerdere interventies, tussen wal en schip dreigt te raken. Sommige jongeren hebben al langere tijd geen onderwijs gevolgd (regulier of gespecialiseerd), anderen combineren intensieve zorg met een beperkt onderwijsaanbod of ontvangen uitsluitend zorg. Kenmerkend is een lage belastbaarheid voor leren in een schoolse omgeving, vaak gerelateerd aan een disharmonisch ontwikkelingsprofiel.

Voor deze jeugdigen is een gerichte, schoolvoorbereidende maatwerkaanpak noodzakelijk, die hun ontwikkeling richting onderwijs faciliteert. Doel is om hen weer minimaal 50% van de tijd te laten deelnemen aan onderwijs op een onderwijslocatie.

Afwijken onderwijstijd

Voor leerlingen die vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school kunnen, kan de school een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimumaantal uren onderwijstijd. Het schoolbestuur vraagt hiervoor instemming van de inspectie en werkt binnen de kaders van de beleidsregel rond het afwijken van de onderwijstijd¹⁶.

Maatwerkklas

Een Maatwerkklas op de reguliere vo-scholen richt zich op leerlingen, die tijdelijk een sterk aangepast onderwijsprogramma en een intensievere vorm van ondersteuning op school nodig hebben om uitval te voorkomen. De klas kan ook dienen als plek voor jongeren die een afstand tot onderwijs hebben, vanwege (vermoedelijke) psychiatrische

problematiek en weer willen opbouwen. Er wordt met betrokkenen vanuit het gezin en jeugdhulp een intensief arrangement op maat georganiseerd met als doel geleidelijke opbouw van het lesprogramma en terugkeer naar het reguliere onderwijs.

Docent op de Fiets (OZA Experimenteerteelregeling)

Docent op de Fiets (DOF) is een traject vanuit het vo voor leerlingen van reguliere vo-scholen in de Duin- en Bollenstreek, en in sommige gevallen leerlingen met vrijstellingen 5 onder A of absoluut verzuim. Het gaat om leerlingen die een dermate grote afstand tot school hebben dat zij de school acht weken of langer niet bezocht hebben. Door sociaal-emotionele, psychiatrische en/of systeemproblematiek is er een dusdanige afstand ontstaan tussen de leerling en klassikaal onderwijs, dat een outreachende pedagogische benadering de enige mogelijkheid lijkt om gedragsverandering en onderwijsontwikkeling te realiseren (terugkeerplan).

¹⁶ Beleidsregel afwijking onderwijstijd: Staatscourant 2025, 36518 | [Overheid.nl](#) > Officiële bekendmakingen

Scholen kunnen met de adviseur van het Loket overleggen of Docent op de Fiets een passend traject is. Na een positief advies wordt de leerling aangemeld bij het traject en wordt er een docent aan de leerling gekoppeld die tijd heeft om een relatie op te bouwen en te starten met onderwijs (en onderwijsvoorwaardelijke vaardigheden) in de thuissituatie of op een andere plek, zoals een zorgboerderij. Het traject wordt ondersteund door een gedragswetenschapper. Het doel is om de jongere samen met de betrokken hulpverlening binnen één jaar weer perspectief te geven op een van de onderwijsarrangementen in de regio.

Voor plaatsing bij DOF is een positief advies nodig van het Loket Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband en is gestarte hulpverlening een randvoorwaarde. Advies wordt op basis van een ontwikkelingsperspectiefplan door de toeleverende school aangevraagd in Onderwijs Transparant.

School zonder Muren (OZA Experimenteerregeling)

School zonder Muren (SzM) is een traject vanuit het vso (Leo Kanner), waarbij de docent naar de leerling toe komt, thuis of op een andere plek (terugkeerplan). Indien haalbaar kan er een huiswerklijn worden opgesteld. Een individueel traject is in samenwerking met de (nog te betrekken) zorginstantie(s); de zorgdoelen staan nog voorop. Daarnaast zijn er samenwerkingen met enkele vaste dagbestedingslocaties. De leerling komt naar de klas toe op de desbetreffende dagbesteding of onderwijslocatie. Op twee vso-locaties zijn er onderwijs-zorggroepen van SzM. Een derde is in ontwikkeling. Op een onderwijs-zorggroep volgen de leerlingen een individueel arrangement in een groepssetting.

Voor plaatsing bij SzM is een positief advies nodig van het Loket Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband. Advies wordt op basis van een ontwikkelingsperspectiefplan door de toeleverende school aangevraagd in Onderwijs Transparant.

Onderwijsverantwoordelijkheid en terugkeerplan

De school van inschrijving blijft vanuit haar zorgplicht verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling en maakt in het kader van het OPP met de wettelijke vertegenwoordigers afspraken over het te volgen programma, met inachtneming van de verantwoordelijkheid die de school op grond van de inschrijving heeft voor het onderwijs aan de leerling. Deze afspraken omvatten in ieder geval het onderwijsaanbod, de toetsing, de begeleiding van de school en de beoogde duur. De afspraken zijn zoveel mogelijk tijdelijk én gericht op terugkeer naar (voltijds onderwijs op een) school. Hiertoe kunnen ook afspraken worden gemaakt over, bijvoorbeeld, de inzet van jeugdhulpverlening om de leerling te helpen bij de terugkeer naar school en over het toerusten van leraren, om ervoor te zorgen dat de school de leerling verder kan begeleiden. Vanuit de verantwoordelijkheid voor het onderwijsprogramma kan de school ook materiaal voor afstandsonderwijs inzetten of specifieke expertise inhuren. Scholen werken binnen de kaders van de beleidsregel rond het afwijken van de onderwijstijd.

Vaardigheden in het voortgezet onderwijs

Voor succesvolle deelname aan onderwijs zijn verschillende vaardigheden cruciaal:

- emotie- en gedragsregulatie
- zelfredzaamheid en zelfstandigheid
- sociaal-emotionele vaardigheden
- schoolse vaardigheden

Waar nodig kan extra ondersteuning of aanpassing van de onderwijsomgeving worden ingezet. Is de leerling nog onvoldoende voorbereid op sociale interactie of een schoolomgeving, dan is samenwerking met jeugdhulpverlening en/of zorg essentieel. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om training in persoonlijke, sociale en leervaardigheden, zodat de overgang van zorg naar onderwijs soepel en gecoördineerd verloopt.

Onderwijs versus educatie

Onderwijs omvat drie samenhangende domeinen: Cognitief leren (kwalificatie), Socialisatie in een groep en Persoonsvorming. Onderwijs vindt plaats in een groep (minimaal vier leerlingen) onder begeleiding van een gekwalificeerde leerkracht met duidelijke normen en uitstroomprofielen. Leren in klein verband, 1-op-1 of gericht op

slechts één domein wordt vanuit die visie beschouwd als educatie. Voor educatie geeft het Samenwerkingsverband geen TLV af. Verder hanteert het Samenwerkingsverband het uitgangspunt dat voor educatie bij een dagbesteding (voor leerlingen met een schoolinschrijving en een eerder afgegeven TLV) maximaal één jaar ondersteuningsmiddelen worden doorbetaald. De eventuele voortzetting van de educatie bij de dagbesteding wordt daarna vanuit de basisbekostiging van de stamschool betaald. Voor meer informatie verwijzen we naar [hoofdstuk 9](#). Financieel beleid (verdeling middelen ondersteuningsniveau 3).

Ambities versterking dekkend netwerk Duin- en Bollenstreek

Hier geven we inzicht in onze plannen om het netwerk van onderwijs (met zorg) verder te versterken en te vernieuwen.

VO+

Een belangrijke keuze is het investeren in een gestage groei van de VO+ voorzieningen. Hierbij is VO+ een speciale voorziening op het regulier voortgezet onderwijs: regulier vo met een +. De VO+ klassen zijn kleinschalig

van opzet en bedoeld voor leerlingen waarbij de ondersteuningsbehoeften bij start in het vo nog te groot zijn voor het reguliere onderwijsaanbod. Er is gerichte aandacht en begeleiding nodig op het sociaal-emotioneel en communicatief gebied en bij schoolse vaardigheden. De meerjarenbegroting biedt ruimte voor extra op te starten VO+ locaties, met het oog op het gericht sturen richting inclusiever onderwijs. De VO+ klassen brengen een beweging op gang in de hele school. Docenten doen ervaringen op en nemen dit mee naar de andere klassen. Deze inclusieve vormgeving van het onderwijs, aangevuld met gespecialiseerde expertise en ondersteuning, vormen het hart van de beweging naar inclusiever onderwijs 2035.

Het Samenwerkingsverband heeft in de meerjarenbegroting de mogelijkheid opgenomen om de VO+ klassen uit te breiden met 4 (48 VO+ plekken) in vier jaar tijd.

Digi-DOF

Met de opkomst van de Maatwerkklassen in deze regio groeit de behoefte aan hybride, digitaal ondersteund onderwijs. De ontwikkeling van de digitale Docent op de Fiets is hierop gericht. Doel is het naar school terugleiden van leerlingen via digitale lesmodules, met persoonlijke begeleiding, monitoring en perspectief op doorstroom.

Samen vormen Docent op de Fiets (DOF) en de Maatwerkklassen de ideale plek voor een structureel digitaal leertraject voor thuiszittende jongeren en leerlingen met een ondersteuningsarrangement. Hiervoor benutten we de subsidie Digitale School – van de coalitie van vijftien samenwerkingsverbanden in de provincie Zuid-Holland Noord.

Aanbod voor leerlingen met uitdagend gedrag

In de komende periode worden er op drie verschillende niveaus initiatieven ontwikkeld om onderwijs en ondersteuning te bieden aan leerlingen met uitdagend gedrag.

Op schoolniveau wordt in samenwerking met de schoolbesturen scholing van

docenten georganiseerd met als doel het versterken van de pedagogische basis. Scholen organiseren een time-outvoorziening in relatie tot de bestaande ondersteuningsstructuur en Agenda Passend Onderwijs van de school. Scholen maken hier, in overleg met het Samenwerkingsverband, eigen keuzes in.

Op het niveau van de regio Duin en Bollenstreek wordt onderzoek gedaan naar het starten van een integraal aanbod van onderwijs, dagbesteding en jeugdhulp nabij een school, onder regie van het onderwijs. Hierbij wordt samenwerking gezocht met de jeugdhulpregio Holland Rijnland. Voor leerlingen met uitdagend gedrag kan dit een aanvulling zijn op de bestaande voorzieningen zoals de Maatwerk- en VO+ klassen als ook Docent op de Fiets. Het streven is om de komende beleidsperiode een pilot te starten bij een van de scholen en op termijn de ontwikkelde methodiek op meerdere plaatsen te realiseren.

Voor leerlingen die niet in de eigen regio de juiste ondersteuning kunnen krijgen wordt gebruik gemaakt van gespecialiseerd onderwijs en

specialistische ondersteuning in de regio Holland Rijnland. Hierbij werken we samen met de samenwerkingsverbanden regio Leiden en Midden Holland Rijnland. Voor de (boven)regionale projecten maken we gebruik van een subsidie af- en ombouw JZ+ van het Landsdeel Zuidwest.

Onderwijsaanbod binnen een Kinderdagcentrum (KDC)

Samen met schoolbestuur Resonans werken we aan de structurele organisatie en financiering van ambulante onderwijs binnen kinderdagcentra. Op basis van de ervaringen uit het project Onderwijs in de zorg bieden de Resonans scholen De Duinpieper (so) en Het Duin (vso) ambulante onderwijs op dagbestedingslocatie De Zeester ('s Heeren Loo) in Noordwijk voor kinderen met een verstandelijke beperking die niet naar school gaan en vaak een onderwijsvrijstelling hebben. Het doel van het project is de kans op ingroei naar onderwijs te vergroten en planmatig vorm te geven. Vanuit dit project verkennen we hoe dit aanbod binnen het regionale netwerk kan worden verbreed en duurzaam geborgd.

Praktijkonderwijs en praktijkleren

Als samenwerkingsverband leveren we een bijdrage aan het uitwerken van een Toekomstvisie Praktijkonderwijs Bollenstreek 2030. Met als doel het verkleinen van de kans op voortijdig schoolverlaten en het bouwen aan een inclusieve arbeidsmarktregio waarin jongeren naar vermogen kunnen werken of een passende dagbesteding hebben. Door al in het vso, pro en vmbo vroeg te investeren in loopbaanoriëntatie, praktijkleren en passende leerroutes, ontdekken jongeren stap voor stap wie ze zijn, wat ze kunnen en waar hun kansen liggen; met goede begeleiding en realistische vervolgstappen.

Bij de uitwerking sluiten we zoveel als mogelijk aan bij regionale programma's, subsidies en financieringsstromen, zoals de Regio Deal¹⁷ en het vsv-programma, inclusief de aanscherping van taken voor scholen in de Wet van school naar duurzaam werk.

Aanbod voor leerlingen met ernstige visuele, auditieve of communicatieve beperkingen

In de Duin- en Bollenstreek stromen al enige jaren leerlingen in met ernstige visuele, auditieve of communicatieve

beperkingen. Deze leerlingen worden momenteel veelal geplaatst in de VO+ klassen, of reguliere klassen met aanvullende (ambulante) begeleiding. Deze leerlingen zijn in aantal beperkt. Onderzocht wordt of clustering van deze leerlingen op bepaalde vo-scholen in de regio zinvol is, gezien de schaarse en soms zeer specialistische (ambulante) ondersteuning en geschikte onderwijshuisvesting. Samen met omliggende samenwerkingsverbanden voeren we met het ministerie van OCW het gesprek voor de benodigde aanvullende bekostiging voor deze leerlingen.

¹⁷ Informatie over de Regio Deal Sierteeltregio: www.ebdb.nl/2025/11/24/regio-deal

Onderwijs-zorgcontinuüm Holland Rijnland

Vanuit leidende principes zetten gemeenten en samenwerkingsverbanden binnen Holland Rijnland de ononderbroken ontwikkeling van de jeugdige centraal. We werken aan het gezamenlijke doel: dat in onze regio geen jeugdige langer dan drie maanden thuiszit, zonder passend en gestart onderwijs- en/of zorgaanbod.

De visie op de overlappende samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid tussen onderwijs en jeugdhulp is uitgewerkt in het *Fasenmodel Onderwijszorgcontinuüm Holland Rijnland*, waarvan de uitgangspunten ook in ons Samenwerkingsverband worden toegepast. Het Fasenmodel biedt hierbij een richtlijn voor communicatie en organisatie van het continuüm en beschrijft de samenwerking die nodig is om een ononderbroken ontwikkelingslijn voor elke jeugdige te realiseren.

Het onderwijs-zorgcontinuüm vormt het netwerk van onderwijs- en zorgvoorzieningen in de regio Holland Rijnland, gericht op jongeren die zowel onderwijs- als zorgondersteuning nodig hebben om onderwijs te volgen

of terug te keren naar een passende onderwijsplek. Het gaat daarbij niet alleen om het aanbod, maar ook om grensoverschrijdende samenwerking binnen bestaande structuren en afspraken – een proces dat we ‘integraal arrangeren’ noemen.

De uitwerking voor de fasering in het onderwijs, de in te zetten financiering en de gekoppelde inkooptrajecten jeugdhulp Holland Rijnland zijn af te lezen in het Fasenmodel, hiernaast verkort weergegeven.

Beweging van zorg naar onderwijs

Idealiter volgen zo mogelijk jongeren onderwijs in een school (fase 5-6 ‘Onderwijs’). Soms is daarvoor een onderwijs-zorgarrangement (fase 4) binnen de school nodig, of een ander (individueel) arrangement van onderwijs met zorg (fase ‘Onderwijs met zorg’). Sommige jongeren kunnen geen onderwijs (meer) volgen binnen een school, omdat zij vooral jeugdhulp of medische zorg nodig hebben (fase ‘Zorg’). Een deel van hen is wel leerbaar en zou graag nog leren. Voor hen is zorg met onderwijs gewenst (fase ‘Zorg met onderwijs’). De jongeren maken bij

voorkeur de beweging (vanuit zorg en educatie) naar onderwijs, afhankelijk van hun persoonlijke mogelijkheden. We willen zoveel mogelijk de beweging naar zorg voorkomen, maar als het nodig is voor de jongere moet het aanbod wel beschikbaar zijn. Voor deze jeugdigen is een gerichte, schoolvoorbereidende aanpak noodzakelijk die hun ontwikkeling richting onderwijs faciliteert.

Het Fasenmodel

100%	Fase 6	Fase 5	Fase 4	Fase 3	Fase 2 - 1	0%
	Onderwijs met basis- en extra ondersteuning	Onderwijs met gespecialiseerde ondersteuning	Onderwijs-zorgarrangement (OZA)	Zorg-onderwijsarrangement (OZA)	Zorg	
	Jeugdige is in staat tot	Jeugdige is in staat tot	Jeugdige is in staat tot	Jeugdige is in staat tot	Jeugdige is in staat tot	
	Deelname onderwijs in grote groep (vanaf 20 personen)	Deelname onderwijs in grotere groep (vanaf 12 personen)	(Gedeeltelijke) deelname aan onderwijs op school in middelgrote groep (circa 5 tot 12 personen). Behoeften op meerdere domeinen. Rekening houdend met belastbaarheid en ontwikkeltempo.	Cognitief leren in kleine groep (tot circa 5 personen), vanuit zorgsetting. Jeugdige heeft vooral zorg nodig in een kindvolgend traject en volgt (tijdelijk) beperkt onderwijs. Er is zicht op ingroei/deelname onderwijs (binnen 1-2 jaar)	Fase 2: Cognitief leren in 1-op-1 situatie binnen zorgsetting met ingroeiperspectief Fase 1: Er is (nog) geen zicht op ingroei/deelname onderwijs. Zie specificatie p.2	
	Regulier onderwijs	Gespecialiseerd onderwijs of onderwijsarrangement binnen het regulier onderwijs	OZA: (tijdelijk) integraal arrangement onderwijs met zorg op schoollocatie	ZOA: (tijdelijk) integraal arrangement van zorg met onderwijs	Zorg: ontwikkelen binnen een zorglocatie	

Deze tabel is onderdeel van het document 'Fasenmodel onderwijszorg-continuüm Holland Rijnland'.

[Bekijk hier](#) het volledige document.

06

Regionale samenwerking

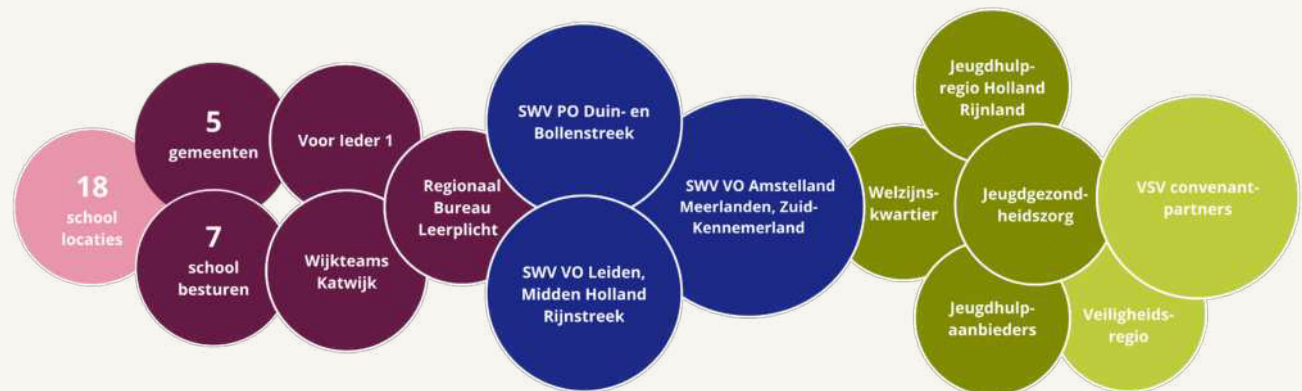
We werken in de regio intensief samen om een sterke doorgaande leerlijn te realiseren en een goede aansluiting te waarborgen tussen onderwijs en jeugdhulp. Om alle jongeren optimale ontwikkelkansen te bieden, is het essentieel dat er sprake is van:

- **effectieve samenwerking** tussen jongere, ouders, onderwijs, gemeenten en aanbieders van jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg
- **doorlopende ontwikkellijnen** tussen de verschillende schooltypen en onderwijsfasen
- **een soepele overgang** naar vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt of dagbesteding aan het einde van de schoolloopbaan

De interprofessionele samenwerking die hiervoor nodig is, vraagt meer dan het afstemmen van werkzaamheden of het wederzijds verwijzen. Ze vereist een gezamenlijke aanpak, gedeelde verantwoordelijkheid en een helder kader. In dit hoofdstuk beschrijven we daarom hoe we deze samenwerking vormgeven en welke afspraken daarbij gelden.

Netwerkpartners

Succesvolle netwerksamenwerking ontstaat pas wanneer de partners niet alleen samenwerken, maar zich zowel afzonderlijk als gezamenlijk eigenaar voelen van onze ambitie. De netwerkpartners in onze regio zijn:

Samenwerking bij overgangen in het onderwijs

Het Samenwerkingsverband kent meerdere soorten overgangssituaties tussen scholen. Het is voor het toekomstperspectief van de betrokken jongeren erg belangrijk dat een overstapproces zorgvuldig verloopt. De scholen binnen het Samenwerkingsverband hebben als taak om samen te werken en af te stemmen met andere betrokkenen als het gaat om overstappen van of naar een school. Het Samenwerkingsverband zet zich in om afspraken te maken over deze verschillende overstapmomenten en te zorgen voor heldere informatievoorziening voor ouders. Het Loket Passend Onderwijs ondersteunt scholen hierbij op hun verzoek.

Aanvullend op de kerntaken rond passend onderwijs, voert het Samenwerkingsverband ook coördinerende en beleidsmatige taken uit op het snijvlak van verschillende onderwijssectoren:

- overgangen po/so-vo/vso en vo-mbo;
- beleidsontwikkeling rond voortijdig schoolverlaten (vsv);
- vertegenwoordiging van bevoegde gezagsorganen in het bestuurlijk overleg/ schoolbesturen in het Doorstroompunt VSV Zuid-Holland Noord.

Deze taken dragen bij aan een soepele leerloopbaan voor jongeren in de regio. In het kader van de plannen voor de komende jaren lichten we de volgende overgangssituaties uit:

Overstap po-vo

Voor een soepele en zorgvuldige overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn er duidelijke afspraken gemaakt over de aanname en plaatsing van leerlingen, de organisatie van extra ondersteuning en het overleg met ouders. Onze po-vo-procedure bevat alle afspraken over de overdracht van leerlingen die zijn opgesteld door de besturen van het primair en voortgezet onderwijs. Deze afspraken gelden voor alle scholen. De po-vo procedure wordt vastgesteld door de besturen van po en vo via de werkgroep PO-VO. Bij de procedure hoort ieder jaar een tijdpad met overgangsactiviteiten. Zowel de PO-VO-procedure als het tijdpad zijn beschikbaar op de website van het samenwerkingsverband.

Als verbeterpunt in de huidige po-vo-overstapprocedure willen we gezamenlijk met het SWV PO de afspraken over vervroegde uitstroom naar het vo en

de begeleiding van leerlingen met langdurig verzuim in het primair onderwijs aanscherpen en monitoren.

Methode STAP: intensieve warme overdracht voor kwetsbare leerlingen

De Samenwerkingsverbanden PO en VO bieden deze planperiode samen de mogelijkheid om voor leerlingen (waarbij zorgen zijn over de overstap) de overdracht naar het vo in onze regio te intensiveren met een STAP-coach. Het gaat om het bevorderen van de doorstroom, voor leerlingen die moeite hebben met sociale communicatie en flexibiliteit en last hebben van angst. De methode STAP (Schooltransitie Afstemmingprogramma) biedt in de vorm van vier stappen (met bijbehorende informatie en materialen) structuur aan de overdracht en communicatie met betrokkenen. Deze aanpak draagt bij aan het voorkomen van uitval in de brugklas. De STAP-coach brengt alle betrokkenen samen, organiseert en leidt een warme overdracht en stelt in samenwerking met de ouders, leerling, leerkracht van groep 8 en de nieuwe mentor een concreet plan op om de leerling passend te ondersteunen.

Overstap tussen v(s)o-scholen

Leerlingen kunnen om verschillende redenen van vo-school wisselen, zoals:

- op- of afstroom
- profielkeuze
- veranderende ondersteuningsbehoefte
- wens van ouders of leerling
- verhuizing

Om de overstap zo goed mogelijk te laten verlopen maken de vo-scholen onderling afspraken met elkaar. Deze worden gepubliceerd op de website van het Samenwerkingsverband.

Leerlingen in het vso zijn er veelal bij gebaat zijn om hun hele schoolloopbaan onderwijs te volgen op een vso-school. Voor een aantal leerlingen geldt dat zij na een tijdje de overstap kunnen maken naar een reguliere school. Het Samenwerkingsverband monitort het aantal leerlingen in het speciaal voortgezet onderwijs en onderhoudt daarnaast contacten met de vso-scholen over de leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring die mogelijk kunnen instromen in het reguliere onderwijs. De procedure vso-vo beschrijft de stappen die daarin genomen worden en is opgenomen in **bijlage 7**.

Overstap vanuit de Internationale Schakelklas

Binnen de Internationale Schakelklas (ISK) worden leerlingen zo veel mogelijk kansen en perspectief geboden op een succesvolle overstap naar een vervolgopleiding of arbeid. Daarom ondersteunt het Samenwerkingsverband een instroom- en nazorgbegeleiding door de ISK op de vo-scholen en richting stages.

Aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en dagbesteding

Wat betreft arbeidsmarkt en dagbesteding werken gemeenten en onderwijs samen op regionaal niveau. Het gezamenlijke uitgangspunt is maatwerktrajecten te bieden aan jongeren die geen startkwalificatie kunnen halen en niet meer leerplichtig zijn. Deze trajecten zijn zoveel als mogelijk gericht op de versterking van de zelfredzaamheid. Onderwijs en gemeenten brengen in samenspraak met de ouders de ondersteuningsbehoefte in beeld, op het gebied van onderwijs of zorg. Vervolgens stellen zij samen vast hoe zorggedragen kan worden voor een soepele overgang naar onderwijs, arbeid of dagbesteding en wie daarbij welke taak heeft.

Voortijdig schoolverlaten en Duurzaam Werk 2026–2029

De Wet van school naar duurzaam werk gaat gelden vanaf 1 januari 2026. Deze wet richt zich op betere ondersteuning voor jongeren van 15 tot 27 jaar bij de overstap van school naar werk. Het Regionaal programma VSV & Duurzaam Werk 2026–2029 voor Zuid-Holland Noord sluit hierop aan en richt zich op het voorkomen van schooluitval en het begeleiden van jongeren (15–27 jaar) naar onderwijs of duurzaam werk. Het vo presteert voor wat betreft de vsv-cijfers beter vergeleken met benchmarkregio's. Maar als regio zien we nieuwe risico's door overadvisering, uitval bij overstappen en een groeiende groep kwetsbare jongeren buiten onderwijs en arbeidsmarkt. Met de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk (vanaf 2026) krijgen scholen, gemeenten en het Doorstroompunt bredere taken.

Het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek neemt deel aan het bestuurlijke overleg en participeert in de programmagroepen rond de zes maatregelen:

- ondersteuning op het vo – Hulp op School (HOS) voor laagdrempelige ondersteuning vanuit een jeugdhulpaanbieder
- begeleide overstap naar mbo – overstapcoaches, ISK-nazorg en trajecten als M-jaar/M-halfjaar
- ondersteuning op het mbo – HOS, financiële zelfredzaamheid en Doorstroompuntconsulenten
- schoolverlaten – intensieve trajecten zoals Buitenkans en begeleiding van jongeren buiten de regio
- Duurzaam werk – praktijkleren, werkervaring, pluscoaching en begeleiding van werkende jongeren in kwetsbare situaties
- professionalisering – gezamenlijke training en casuïstiek voor onderwijs, gemeenten en Doorstroompunt

Doorlopende lijn vo-mbo en loopbaanoriëntatie

De samenwerking tussen vo en mbo verloopt op veel onderdelen goed. Tegelijkertijd blijft het belangrijk om de doorlopende lijn richting het mbo expliciet te borgen. Voor een passende en kansrijke studiekeuze is het essentieel dat decanen en mentoren goed zicht hebben op het regionale mbo-aanbod en wat er bij

opleidingen van jongeren wordt gevraagd (vaardigheden en competenties). Dit draagt direct bij aan realistische keuzes en een soepele overstap. Het is daarom waardevol om samen te verkennen op welke wijze we het LOB-traject verder kunnen versterken, met specifieke aandacht voor de aansluiting op het mbo.

Warme overdracht en continuïteit van ondersteuning

Voor leerlingen in een kwetsbare positie is een warme overdracht essentieel. Het gaat daarbij om meer dan plaatsing: continuïteit in begeleiding, motivatie en ondersteuningsbehoeften moeten goed worden meegegeven. Gesprekken tussen vo, mbo en leerling (en waar nodig ouders) vormen hiervoor de basis. Digitale doorstroomdossiers (DDD's) kunnen dit ondersteunen door relevante informatie tijdig en zorgvuldig over te dragen. Binnen de bestaande Werkgroep warme overdracht werken vo en mbo hier al samen. We vragen aandacht voor het verder versterken van dit proces. Het gebruik van DDD's en een zorgvuldig intakeproces binnen het mbo helpt leerlingen om met de juiste informatie en begeleiding aan hun opleiding te beginnen. Het Samenwerkingsverband bekostigt

namens de scholen een aandeel van de regiesoftware en het digitaal doorstroomdossier.

Zorgplicht

Zorgplicht houdt in dat de school van aanmelding ervoor zorgt dat de leerling een passende onderwijsplek krijgt. De zorgplicht betekent dat wanneer de school van aanmelding tot de conclusie komt dat zij zelf niet de benodigde ondersteuning kan bieden, zij op zoek moet naar een andere school, die wel een passend onderwijs- en/of ondersteuningsaanbod voor de leerling heeft en bereid is de leerling aan te nemen.

Bij het zoeken naar een andere school wordt het ondersteuningsaanbod van de andere scholen in het Samenwerkingsverband (en soms ook daarbuiten) betrokken. De school maakt een afweging welk ondersteuningsprofiel past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Hierbij overlegt de school met de ouders.

Doorzettingsmacht onderwijs

De Doorzettingsmacht onderwijs is aan de orde als het in het onderlinge overleg tussen scholen en besturen niet lukt om een leerling een passende onderwijsplaats te bieden. Dan wordt dit binnen

een week gemeld aan het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband organiseert binnen zeven schooldagen een overleg tussen directieleden van de betrokken scholen in de regio. Mochten de directies van de betrokken scholen niet tot een oplossing komen, dan schaaft het Samenwerkingsverband op naar de schoolbesturen om tot een oplossing te komen. Leidt dit ook niet tot een verantwoorde oplossing, dan heeft het bestuur van het Samenwerkingsverband het recht om, gehoord de standpunten van de betrokken partijen, binnen een termijn van uiterlijk zes weken een beslissing te forceren.

Samenwerking met jeugdhulpverlening op school

Er zijn leerlingen die, vanwege problematiek die niet onderwijsgerelateerd is, moeite hebben om te functioneren op school. De school is een plek waar deze (dreigende) problemen van jongeren gesignaleerd kunnen worden. Alle scholen in het Samenwerkingsverband kunnen via gemeenten een beroep doen op de hiervoor beschikbare mogelijkheden voor preventie, ondersteuning en toegang tot jeugdhulp.

Versterken van de aansluiting op de scholen

De gemeenten werken aan versterking van de lokale sociale wijkteams en hebben vanuit die basis de intentie om de aansluiting op en zichtbaarheid binnen de vo-scholen te vergroten en het aanbod te uniformeren. Daarbij is het essentieel dat zij met elke school heldere afspraken maken over de beschikbare capaciteit en op welke wijze zij de inzet, uitwisseling en samenwerking afstemmen, monitoren en evalueren.

Rol en positionering van de sociale teams op school

Aan iedere reguliere vo-school is/wordt een vaste contactpersoon vanuit het sociaal team (Voor ieder 1 of wijkteam Katwijk) verbonden, die structureel aansluit bij het interne ondersteuningsteam van de school. Deze professional kan school en/of leerlingen – ongeacht hun woonplaats – adviseren en zelf kortdurend ondersteuning op school bieden. De inzet van de jeugdhulpverlener versterkt de eigen kracht van jeugdigen, ouders en gezinnen en draagt bij aan het normaliseren van ondersteuningsvragen en schoolgang. Omdat kennis en expertise direct beschikbaar is op de plek waar een groot

deel van het leven van een jongere zich afspeelt, kunnen problemen vroegtijdig worden gesignaleerd. Het direct bieden van passende hulp en het actief betrekken van alle betrokkenen voorkomt dat problemen verergeren en dat jongeren thuis komen te zitten of op wachtlijsten van gespecialiseerde hulp komen te staan.

De inzet van de jeugdhulpverlener op school omvat idealiter:

- **consultatie en advies aan school:** aansluiten bij gesprekken met leerling en ouders, meedenken over gezondheid, sociaal-emotionele ontwikkeling, verzuim en opvoeding; adviseren van docenten, mentoren en ondersteuningscoördinatoren; deelname aan interne en multidisciplinaire overleggen
- **signaleren en verklarende analyse:** vroegtijdig signaleren en in kaart brengen van een hulpvraag (mentale gezondheid, belastbaarheid, ontwikkeling, veiligheid), inzicht bieden in achtergrond en netwerk, en bijdragen aan het vaststellen van ondersteuningsbehoeften
- **(kortdurende) hulpverlening/interventies:** vanuit de verklarende analyse werken met evidencebased,

kortdurende interventies aan individuele leerlingen op school, geven van voorlichting en preventieve (groeps) training

- **regie en afstemming:** tijdig toeleiden naar passende hulp en/of ondersteuning, verbinden van zorg en school, coördineren van ingezette jeugdhulp, monitoren van voortgang en meewerken aan evaluatie en aanpassing van de aanpak; bijdragen aan doelen gericht op schoolsucces en participatie

Toelichting op (kortdurende) hulpverlening/interventies op het reguliere vo

Wanneer een leerling op school meer dan gebruikelijk piekert, somber is, snel boos wordt, zich terugtrekt, vaak ziek is of anderszins vastloopt, kunnen psychische klachten of uitdagende situaties (zoals scheiding of pestgedrag) hieraan ten grondslag liggen.

Het doel van vroegtijdige en laagdrempelige inzet op school is dat leerlingen zich beter gaan voelen, weer grip en overzicht krijgen en daardoor beter functioneren thuis, op school en in de vrije tijd. Een belangrijke voorwaarde is dat de leerling de problemen (h)erkent en gemotiveerd is (of raakt) om eraan te werken. Ouders en school worden actief betrokken en

krijgen ook handvatten om hun kind / de leerling te ondersteunen. De inzet vindt zo veel mogelijk op school plaats.

Veelvoorkomende thema's waarbij deze 'eerste' hulp op school mogelijk is:

- stemmings- en angstklachten, depressiviteit, piekeren
- motivatieproblemen, slaapproblemen, eetproblemen, leefstijl
- sociaal-emotionele vragen (negatief zelfbeeld, sociale problemen, omgang met leeftijdsgenoten)
- gedragsproblemen (impulsiviteit, storen, pesten)
- verwerking van ingrijpende gebeurtenissen (overlijden, scheiding, ziekte)
- lichamelijke klachten zonder medische oorzaak

Soms is één gesprek of inzet van algemene voorzieningen voldoende; soms zijn meerdere gesprekken nodig of blijkt dat aanvullende zorg of specialistische jeugdhulp (waaronder behandeling) wenselijk is. De jeugdhulpverleners kunnen, indien nodig, ouders en school dan adviseren of doorverwijzen naar het jeugdteam van de woonplaats, dat intensievere of langdurigere hulp kan inzetten. Ook kunnen

zij snel schakelen met specialisten of het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Integraal arrangeren

Integraal arrangeren betekent dat onderwijs, ouders, leerling en betrokken zorgpartners één gezamenlijk arrangement ontwikkelen en uitvoeren. Onder regie van de school wordt in samenwerking met ouders, de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp, JGZ en Leerrecht een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Dit plan is leidend voor de inzet, samenhang en voortgang van de ondersteuning.

Bij complexere vraagstukken kan de gemeente aanvullende jeugdhulp toekennen. Wanneer een leerling op meerdere leefgebieden ondersteuning nodig heeft, wordt één samenhangend plan opgesteld volgens het principe 'één kind, één gezin, één plan'. School, ouders en jeugdhulp stemmen acties en verantwoordelijkheden op elkaar af, inclusief afspraken over procesregie. De procesregie ligt in principe bij de school zolang de leerling staat ingeschreven. Wanneer het passender is, kan een andere partij deze rol overnemen.

In de *regionale Routekaart Integraal Arrangeren* zijn de principes, rollen, taken en verantwoordelijkheden verder uitgewerkt.

Jeugdhulp op School (JOS)

Binnen het gespecialiseerd onderwijs is er collectieve beschikbaarheid van een gespecialiseerde jeugdhulpaanbieder die in principe alle jeugdhulpvragen voor individuele begeleiding binnen de school oppakt.

Samenwerking rond voorkomen verzuim en thuiszitten

Scholen, het Samenwerkingsverband en gemeenten werken actief samen om verzuim en thuiszittende leerlingen te voorkomen. Scholen hebben een belangrijke (wettelijke) taak in het signaleren van verzuim. De gemeente houdt toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. In de Regionale Afsprakenkaart staat hoe we met de verschillende partners samenwerken rondom ongeoorloofd en geoorloofd verzuim: *Regionale afspraken over verzuim, thuiszitten en vrijstellingen - Regionaal Bureau Leerrecht*

Beroep op Vrijstelling 5 onder a

Wanneer een kind/jongere door psychische of lichamelijke klachten niet in staat is om onderwijs te volgen, kunnen ouders beroep doen op vrijstelling van de inschrijvingsplicht bij het Regionaal Bureau Leerrecht (RBL) of leerplichtafdeling van de woongemeente (buiten Holland Rijnland).

Het RBL/leerplicht vraagt hierop advies bij een door hen aangewezen onafhankelijk arts/psycholoog/pedagoog. Aan ouders wordt gevraagd relevante informatie te delen met de onafhankelijk arts zoals een OPP, info van behandelaar/diagnose, verslag MDO). De onafhankelijk arts consulteert ook – met toestemming van ouders – het betreffende Samenwerkingsverband over de mate van betrokkenheid van het onderwijs en de onderwijsmogelijkheden in de regio. Het Samenwerkingsverband heeft niet altijd een dossier. De inhoudelijke informatie van de school is leidend. In het OPP zou moeten staan wat er gedaan is om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling tegemoet te komen. Het Samenwerkingsverband kan dan wel in algemene zin de onderwijsmogelijkheden

bespreken op grond van kindfactoren, eventueel anoniem.

Vrijstelling wordt in principe **niet** verleend als de verwachting is dat de leerling binnen een jaar kan instromen in een onderwijszorgarrangement of op andere wijze groepsgewijs onderwijs kan volgen.

Conform het Fasenmodel Onderwijszorgcontinuüm wordt onder onderwijs verstaan: een groepssetting van minimaal vier leerlingen, waarin naast educatie ook persoonsvorming en socialisatie plaatsvindt. Wanneer een leerling deze setting niet kan volgen, bijvoorbeeld na uitstroom uit een behandelsetting, kan vrijstelling na beoordeling door de onafhankelijk arts mogelijk worden toegekend.

Indien vrijstelling wordt verleend en er al zorg aanwezig is in het gezin, ligt de regie over de voortgang bij het jeugdteam. Is er (nog) geen zorg aanwezig, dan ligt de regie bij het RBL. De vrijstelling geldt voor één schooljaar. De regiehouder bekijkt jaarlijks in overleg met ouders bekeken of verlenging noodzakelijk is. Is dat het geval, dan wordt de hierboven

beschreven aanvraagprocedure opnieuw doorlopen.

Het Samenwerkingsverband wordt betrokken zodra er opnieuw onderwijsmogelijkheden voor de jongere ontstaan. Beleidsafspraken worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld in overleg met RBL en het Samenwerkingsverband.

Onderwijs aan zieke leerlingen

Wanneer een school met een zieke leerling te maken krijgt, dan blijft de school verantwoordelijk voor het onderwijs. Ondersteuning kan nodig zijn om onderwijs op school, in het ziekenhuis of thuis mogelijk te maken. Scholen kunnen hiervoor een beroep doen op de Educatievoorziening van het LUMC te Leiden. In die gevallen dat het om onderwijs thuis gaat, is de inzet mogelijk van de consulenten van het landelijk netwerk Ziezon (www.ziezon.nl).

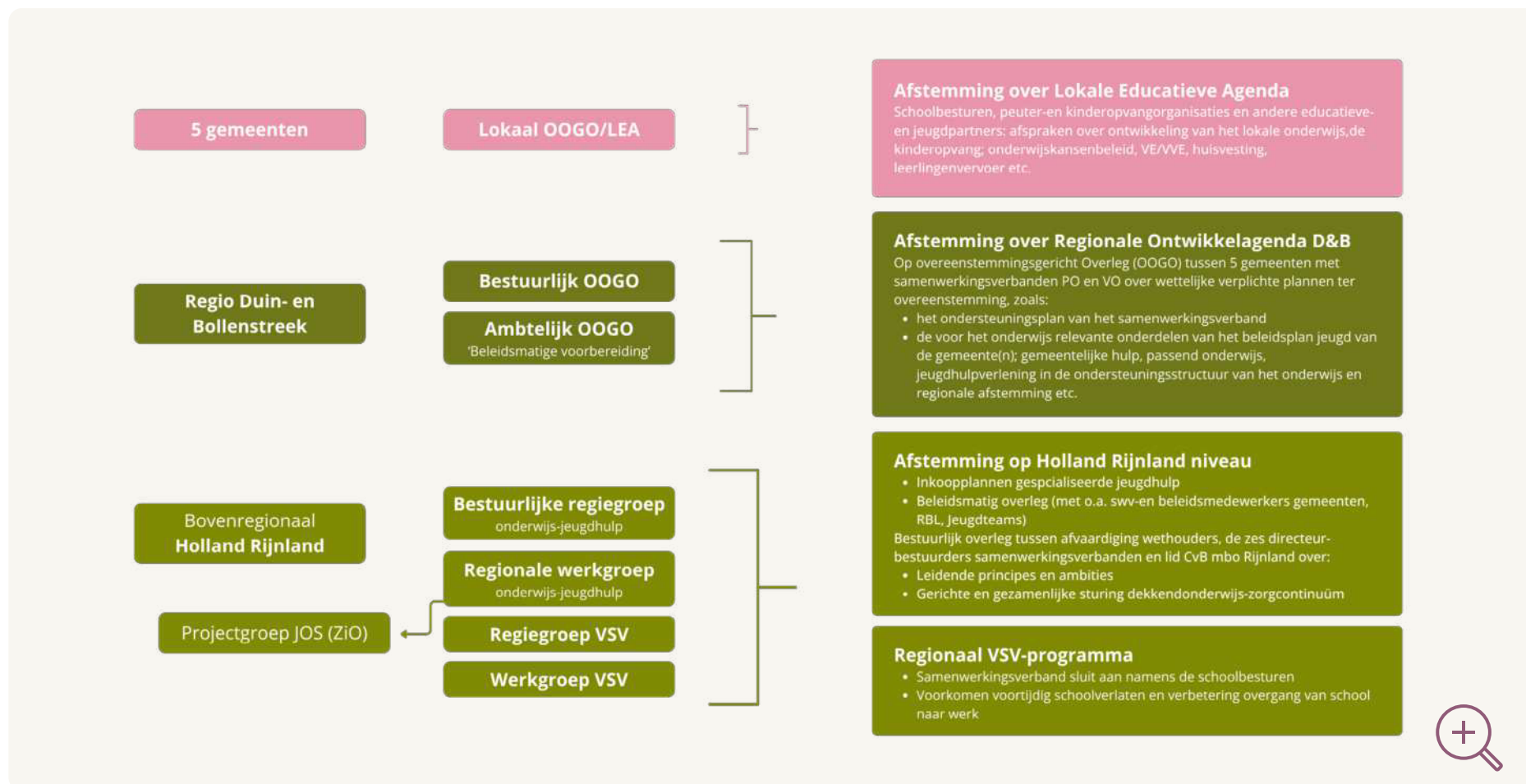
Afstemming met andere samenwerkingsverbanden

Om ervoor te zorgen dat leerlingen zoveel mogelijk ononderbroken het bij hen passende onderwijs krijgen, stemt het Samenwerkingsverband af met de

regionale Samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs en met de aan de regio grenzende Samenwerkingsverbanden V(S)O. Het Samenwerkingsverband organiseert tenminste tweemaal per jaar een overleg met het regionale Samenwerkingsverband primair onderwijs.

Belangrijke agendapunten kunnen zijn:

- het optimaliseren van de verwijzingsprocedure van het primair onderwijs naar de best passende v(s)o-school
- het versterken van de informatieoverdracht
- het optimaliseren van de procedures voor aanmelding en toelating

Beleidsmatige afstemming met gemeenten regio Duin- en Bollenstreek

Overleggen met gemeenten

Binnen de regio Duin- en Bollenstreek en op het niveau van (jeugdhulp) regio Holland Rijnland vindt op verschillende beleidsterreinen overleg plaats tussen het Samenwerkingsverband en de gemeen-

ten, zowel op beleidsmatig als bestuurlijk niveau. Onderstaand schema geeft een overzicht van de (verplichte) overlegstructuren op de verschillende niveaus.

Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) Duin- en Bollenstreek

De Jeugdwet en de Wet passend onderwijs verplichten tot het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg)

tussen samenwerkingsverbanden en gemeentebestuurders. Gemeenten stellen, in samenspraak met de partners, een integraal jeugdbeleid op met aandacht voor preventie, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en jeugdbescherming, zorg en passend onderwijs. Samenwerkingsverbanden passend onderwijs stellen eveneens, in samenspraak met gemeenten en

partners, beleid op. Beide beleidsplannen zijn gericht op de ononderbroken ontwikkeling.

Gezamenlijke Ontwikkelagenda: sterke pedagogische basis

Gemeenten en Samenwerkingsverbanden PO en VO werken in de Duin- en Bollenstreek samen vanuit de Ontwikkelagenda Een sterke pedagogische basis door krachtige samenwerking. Een sterke pedagogische basis is cruciaal voor inclusiever onderwijs en een proactieve aanpak van de uitdagingen waar jeugdigen mee te maken hebben. Opvoeding en onderwijs zijn hierin onlosmakelijk met elkaar verbonden. De Ontwikkelagenda 2024–2028 voor de Duin- en Bollenstreek geeft richting aan de gezamenlijke beweging die we willen realiseren.

De ambities zijn uitgewerkt in vijf ontwikkelthema's:

1. welbevinden en preventie
2. jeugdhulp in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs
3. doorgaande lijnen
4. (inclusievere) onderwijshuisvesting
5. leerlingenvervoer (in relatie tot inclusiever onderwijs)

Per thema zijn ontwikkelgroepen ingericht die de vastgestelde ambities vertalen naar concrete doelen en acties. De werkgroepen sluiten aan bij bestaande initiatieven en structuren, betrekken ouders en jeugdigen en verbinden zo praktijk en beleid. Bestaande samenwerkingsafspraken en de werkwijze van integraal arrangeren blijven leidend en worden verder doorontwikkeld. De Ontwikkelagenda wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

(Inclusieve) Onderwijshuisvesting

Iedere jongere moet naar een goed bereikbare, toegankelijke, veilige, gezonde en ondersteunende school kunnen – ook wanneer er sprake is van motorische, zintuiglijke, verstandelijke of psychosociale beperkingen. Toegankelijkheid betekent bovendien dat schoolgebouwen ruimte bieden aan samenwerking met partners in en om de school. Scholen zijn immers ook ontmoetingsplekken die sociale verbinding en een sterke pedagogische basis ondersteunen. Zonder structurele stappen richting inclusievere onderwijshuisvesting blijven uitsluiting en segregatie bestaan en

wordt de maatschappelijke opdracht van inclusiever onderwijs onvoldoende gerealiseerd. Daarom is het nodig om breder én vooruit te kijken. Regionale afstemming speelt hierbij een cruciale rol.

Een van de vijf ontwikkelgroepen vanuit de *Gezamenlijke Ontwikkelagenda: sterke pedagogische basis* houdt zich bezig met het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op (inclusievere) onderwijshuisvesting in de Duin- en Bollenstreek. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de gemeenteraden en de Integrale Huisvestingsplannen zijn daarmee een lokale aangelegenheid.

Om input te geven aan deze ontwikkeling presenteren we vanuit het Samenwerkingsverband in **bijlage 9** onze visie op inclusieve onderwijshuisvesting, opgesteld met universele eisen voor alle scholen en aanvullende eisen voor specifieke ondersteuningsbehoeften. Deze visie is gebaseerd op het *Eindrapport Bouwstenen voor inclusievere schoolgebouwen* (Oberon & Sygma, september 2024, in opdracht van het ministerie van OCW, PO-Raad en VO-raad).

De komende jaren ontstaan natuurlijke momenten om deze ambitie te verankeren, zoals de herijking van gemeentelijke Integrale Huisvestingsplannen (IHP's). Het *Eindrapport Bouwstenen voor inclusievere schoolgebouwen* adviseert om inclusieve uitgangspunten stapsgewijs te integreren binnen bestaande plan- en besluitvormingsprocessen, zodat de transitie haalbaar, betaalbaar en breed gedragen blijft.

Afstemming onderwijs-jeugdhulp regio Holland Rijnland

De gemeenten in de Duin- en Bollenstreek maken deel uit van de jeugdhulpregio Holland Rijnland, samen met de Leidse regio en de Rijnstreek. Binnen deze regio wordt intensief samengewerkt om passend onderwijs en gespecialiseerde jeugdhulp goed op elkaar af te stemmen. Dit gebeurt via regelmatige ambtelijke overleggen en een bestuurlijke regiegroep waarin ook de samenwerkingsverbanden pro/v(s)o deelnemen.

Belangrijke thema's in deze samenwerking zijn onder meer:

- leidende principes voor de samenwerking onderwijs-jeugdhulp

- normaliseren en preventie (Hervormingsagenda Jeugd)
- integraal arrangeren
- onderwijs-zorgcontinuüm en dekkend netwerk (o.a. Jeugdhulp op school in het gespecialiseerd onderwijs)
- afschalen Jeugdzorg Plus

In de regiegroep zijn verschillende kaderafspraken vastgesteld die richting geven aan de regionale samenwerking, waaronder:

- leidende principes samenwerking onderwijs-jeugdhulp Holland Rijnland
- handreiking taken, rollen en verantwoordelijkheden passend onderwijs-jeugdhulp
- Fasenmodel onderwijs-zorgcontinuüm Holland Rijnland
- Routekaart integraal arrangeren

07

Samenwerking met jongeren en ouders

Scholen en ouders hebben elkaar nodig bij het vormgeven van passend onderwijs. Betrokkenheid thuis draagt bij aan het succes op school: opvoeding en onderwijs gaan hand in hand. De school is het eerste aanspreekpunt voor ouders over passend onderwijs. Het samenwerkingsverband ondersteunt via het ouder- en jeugdsteunpunt. Een goede samenwerking tussen school en ouders is van groot belang. Vooral als er zorgen zijn en een leerling extra hulp of ondersteuning nodig heeft. Het samenwerkingsverband stimuleert dat ouders vanaf het begin worden betrokken bij het onderwijs en de ondersteuning van hun kind, niet pas als er problemen zijn.

Samenwerking tussen school en ouders

Ouders en school hebben daarbij verschillende rollen, maar zijn wel gelijkwaardige partners. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding; scholen voor het onderwijs. Vanuit deze verantwoordelijkheden werken zij aan hetzelfde doel: jongeren maximale ontwikkelkansen bieden. Ouders zijn pedagogisch partner van de school en de school is onderwijskundig partner van de ouders. Actieve participatie van ouders én leerlingen is essentieel om passende ondersteuning te bieden en om problemen tijdig te signaleren en effectief aan te pakken.

Pedagogische driehoek

Een goed functionerende driehoek van school, ouders en leerling is een belangrijke voorwaarde voor passend onderwijs. Op basis van gedeelde informatie en een constructieve samenwerking komen zij gezamenlijk tot een passend ondersteuningsaanbod. Ouders zijn hierbij een volwaardige gesprekspartner. De leerling en ouders worden op ieder niveau betrokken en er wordt in samenspraak bepaald wat nodig en passend is.

De school geeft hierbij duidelijk aan welke verantwoordelijkheden bij ouders en leerling liggen.

Wanneer een leerling ondersteuning nodig heeft die de basisondersteuning overstijgt, onderzoeken ouders, leerling en school samen welke interventies passend zijn. Informatie van ouders is vanaf het eerste signaal van grote waarde, zowel over de thuissituatie als over hun zorgen en ervaringen. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de school handelt in het belang van de leerling en op basis van gedeelde informatie komt tot passende ondersteuning.

Ontwikkelingsperspectieven, handelingsplannen en arrangementen worden altijd besproken in een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO). Binnen multidisciplinair overleg (MDO) nemen ouders en leerling een centrale positie in.

Ondersteuningsaanbod en onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden

Het samenwerkingsverband en de scholen kennen meerdere wegen om ouders en leerlingen te informeren over het voor hen beschikbare ondersteuningsaanbod op de scholen en de onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden. Alle scholen zorgen voor goede informatievoorziening over passend onderwijs aan ouders en leerlingen via hun schoolgids.

Hoorrecht

Om jongeren actief te betrekken bij de ondersteuning, is het wettelijk hoorrecht ingevoerd. Jongeren hebben het recht mee te praten over en invloed uit te oefenen op de ondersteuning die zij nodig hebben. De school luistert naar de wensen en behoeften van de jongere en informeert ouders waar nodig. Het is belangrijk dat zowel jongere als ouders zich kunnen vinden in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en in aanvragen voor arrangementen of een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het vso. Als bij een TLV geen zienswijze van de jongere beschikbaar is, wordt dit

schriftelijk toegelicht. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel van het OPP.

Ondersteuningsaanbod van de school in de schoolgids

In de schoolgids staat het ondersteuningsaanbod van de school. Dit vervangt het vroegere schoolondersteuningsprofiel (SOP). Het ondersteuningsaanbod beschrijft zowel de basisondersteuning (de ondersteuning die elke school moet bieden) als de extra ondersteuning (die per school kan verschillen). Het doel is om voor ouders, leerlingen en medewerkers helder te maken wat zij van de school mogen verwachten: in de dagelijkse praktijk én wanneer extra ondersteuning nodig is.

Elke school beschrijft daarom in ieder geval de volgende onderdelen:

- **Organisatie van ondersteuning**
Hoe ondersteuning binnen de school is ingericht: wie het aanspreekpunt is, hoe ouders en leerlingen ondersteuning kunnen aanvragen of bespreken, en wie extra ondersteuning uitvoert (intern of in samenwerking met externe partners).

- **Aanvullingen op de basisondersteuning**

Overzicht van fysieke en organisatorische voorzieningen, zoals een rustruimte, kleinere groepen, extra begeleidingsuren, specifieke expertise of ICT-ondersteuning.

- **Beschrijving van de extra ondersteuning**

Welke extra (individuele of groeps) arrangementen de school kan bieden, inclusief voorbeelden van interventies en eventuele grenzen aan intensiteit of duur. Voor welke leerlingen is de extra ondersteuning bedoeld (doelgroep) en wanneer komt een leerling daarvoor in aanmerking?

- **Samenwerking en externe partners**

Met welke partners de school structureel samenwerkt (bijvoorbeeld RBL, Voor ieder 1/wijkteam, jeugdhulp, GGZ, SWV-voorzieningen) en hoe die samenwerking wordt vormgegeven.

- **Rol en contactgegevens van het Samenwerkingsverband**

Waar ouders en leerlingen terecht kunnen voor vragen, advies of eventuele klachten, en welke rol het Samen-

werkingsverband hierbij vervult.

- **Toelating van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte**

Van elke school wordt verwacht dat het toelatingsbeleid consistent en transparant is.

Basisondersteuning in de schoolgids

Ook de basisondersteuning moet dus terug te vinden zijn in de schoolgids. De basisondersteuning is de ondersteuning die op alle vestigingen van scholen binnen het Samenwerkingsverband aanwezig zijn. Het Samenwerkingsverband stelt de basisondersteuning vast en neemt dit op in het Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband. Scholen kunnen de beschrijving van de basisondersteuning uit het Ondersteuningsplan overnemen in de schoolgids of verwijzen naar de beschrijving in het Ondersteuningsplan. Het moet in alle gevallen voor ouders, leerlingen en andere betrokkenen duidelijk zijn wat er onder de basisondersteuning valt.

Inspraak op het ondersteuningsaanbod

De schoolgids moet jaarlijks opnieuw vastgesteld worden zodat de informatie up-to-date is. Voordat de schoolgids

wordt vastgesteld, moet de school alle leerlingen in staat stellen hun mening te geven over zowel de basisondersteuningsvoorzieningen als het ondersteuningsaanbod van de school. Ook dit is een plicht van de school en een recht voor alle leerlingen. Hoe de school dit doet is aan de school zelf. En ook hierbij geldt dat de school de leerlingen hierbij zo nodig ondersteunt. De school beschrijft in de schoolgids, op algemene wijze, hoe zij dit heeft gedaan.

Ouder- en jeugsteunpunt

Om ouders en jongeren goed te informeren en ondersteunen bij vragen over passend onderwijs, heeft het Samenwerkingsverband een ouder- en jeugsteunpunt. Dit steunpunt is bereikbaar per telefoon en e-mail. Het steunpunt vervult drie kernfuncties:

- **Informeren**

Het steunpunt biedt via de website neutrale, duidelijke en toegankelijke informatie over passend onderwijs in de regio, inclusief rechten en plichten van ouders, leerlingen en scholen.

- **Steunen**

Het steunpunt denkt telefonisch en

schriftelijk mee met ouders en leerlingen over de mogelijkheden voor passend onderwijs en de beschikbare voorzieningen in de regio. Ook kan het steunpunt worden ingeschakeld wanneer ouders en school er samen niet uitkomen. In sommige gevallen kan het Samenwerkingsverband hen verder helpen, via een gesprek met een van onze adviseurs van het Loket Passend Onderwijs.

- **Signaleren en terugkoppelen**

Ouders en jongeren kunnen hun ervaringen met passend onderwijs delen. Het steunpunt verzamelt deze signalen en het samenwerkingsverband benut deze om beleid en procedures te verbeteren.

Het functioneren van het steunpunt wordt periodiek besproken en geëvalueerd met de Ondersteuningsplanraad.

Website: [Samenwerkingsverband V\(S\)O Duin- en Bollenstreek - Ouder- en jeugsteunpunt](#)

Bescherming van persoonsgegevens

Het Samenwerkingsverband ondersteunt scholen en ouders bij passend onderwijs en verwerkt daarbij persoonsgegevens. Het Samenwerkingsverband streeft naar zorgvuldig en functioneel gebruik van gegevens en optimale bescherming van privacy.

- Gegevens worden uitsluitend via beveiligde systemen uitgewisseld.
- Alleen strikt noodzakelijke gegevens worden verwerkt.
- Er is een privacyreglement en een IBP-beleid, beide te vinden op de website.
- Evaluatie van privacybeleid en -praktijk is onderdeel van het Jaarplan.

Het voldoen aan het Normenkader IBP voor het onderwijs geldt ook voor samenwerkingsverbanden en vraagt in de komende planperiode aandacht om te voldoen aan de minimale eisen.

Klachten, bezwaren en geschillen

Wij streven ernaar om procedures en communicatie goed te laten verlopen. Ondanks zorgvuldige aandacht voor kwaliteit, kunnen belanghebbenden klachten hebben over het handelen van een medewerker van het Samenwerkingsverband of bezwaar hebben tegen een besluit. Uitgangspunt is dat we door middel van

goed overleg tot een gezamenlijke visie komen. Indien we er dan niet uitkomen, kunnen ouders en schoolbestuur een klacht of bezwaar indienen.

Het Samenwerkingsverband hanteert een regeling voor de behandeling van klachten en bezwaren die is gepubliceerd op de website. Het Samenwerkingsverband is aangesloten bij Stichting Onderwijsgeschillen voor de afhandeling van klachten, bezwaarprocedures en geschillen passend onderwijs vanuit ouders, leerlingen, personeel, scholen en besturen.

Formeel bezwaar indienen tegen een besluit van een TLV

Ouders en schoolbestuur kunnen bij het Samenwerkingsverband een formeel bezwaar indienen tegen het besluit over een toelaatbaarheidsverklaring. Het Samenwerkingsverband is aangesloten bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring van Onderwijsgeschillen. Deze commissie bekijkt de bezwaren op basis van specifieke, onafhankelijke kennis en deskundigheid en brengt een advies uit aan het Samenwerkingsverband. Daarna neemt het Samenwerkingsverband een beslissing op het bezwaar.

Oneens met de ondersteuning die een kind ontvangt

Als ouders het niet eens zijn met de ondersteuning die hun kind van de school ontvangt, kunnen zij hiertegen bezwaar maken bij de school. Als een verschil van mening niet kan worden opgelost in overleg, kunnen ouders verschillende stappen zetten om hun belangen te behartigen. Ouders kunnen informatie inwinnen via het ouder- en jeugdsteunpunt of kosteloos ondersteuning aanvragen bij Bureau Onderwijsconsulenten.

Tenslotte hebben ouders de mogelijkheid om de situatie voor te leggen aan de Landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs of om een juridische procedure te starten.

Kwaliteitszorg & verantwoording

Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning is één van de specifieke aandachtspunten voor het Samenwerkingsverband. Meetbare resultaten spelen een belangrijke rol bij de kwaliteitsverantwoording van de maatschappelijke opdracht waaraan het Samenwerkingsverband een bijdrage levert.

Visie op kwaliteitszorg en verantwoording

Onze kwaliteitsactiviteiten en de verantwoording dragen bij aan het doel 'samen beter worden in het vormgeven van passend onderwijs'. We leggen de nadruk op een juiste duiding van de cijfers en oog voor de praktijk. We willen het verhaal achter de cijfers kennen en de analyse op een manier inzetten die bijdraagt aan verbetering.

Niet alles is meetbaar

Het is zaak om met elkaar het goede gesprek te voeren, successen en zorgen te uiten, en met elkaar te delen hoe de ontwikkeling van passend onderwijs verloopt. Wat niet meetbaar is, is dikwijls wel merkbaar. Kwaliteit groeit als alle betrokkenen eigenaarschap tonen en zich bewust zijn van hun eigen aandeel in het geheel van passend onderwijs. Kwaliteit wordt bevorderd als in het netwerk van deelnemende besturen openheid en vertrouwen heerst, een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld voor de regio en gezamenlijke ambities worden gedeeld.

De kracht zit in de dialoog

Kwaliteitszorg omvat vanzelfsprekend ook een verantwoording van de middelen die ontvangen worden vanuit het Samenwerkingsverband en een inhoudelijke verantwoording over in hoeverre de geformuleerde ambities behaald worden. De kracht zit in de dialoog over de trends in de cijfers, het bijbehorende verhaal en op welke manier we in gezamenlijkheid (scholen onderling, en het Samenwerkingsverband en de school) komen tot verbetering.

Minimaal één keer per jaar voeren we gesprekken op al onze scholen om te praten over de ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs. Daarbij houden we nauw contact met de gemeente, de Ondersteuningsplanraad en de ketenpartners. Door in gesprek met elkaar te blijven, weten we of en welke aanpassingen op ons beleid nodig zijn en of dit een aanleiding is voor nieuwe acties en initiatieven.

Kwaliteitscyclus

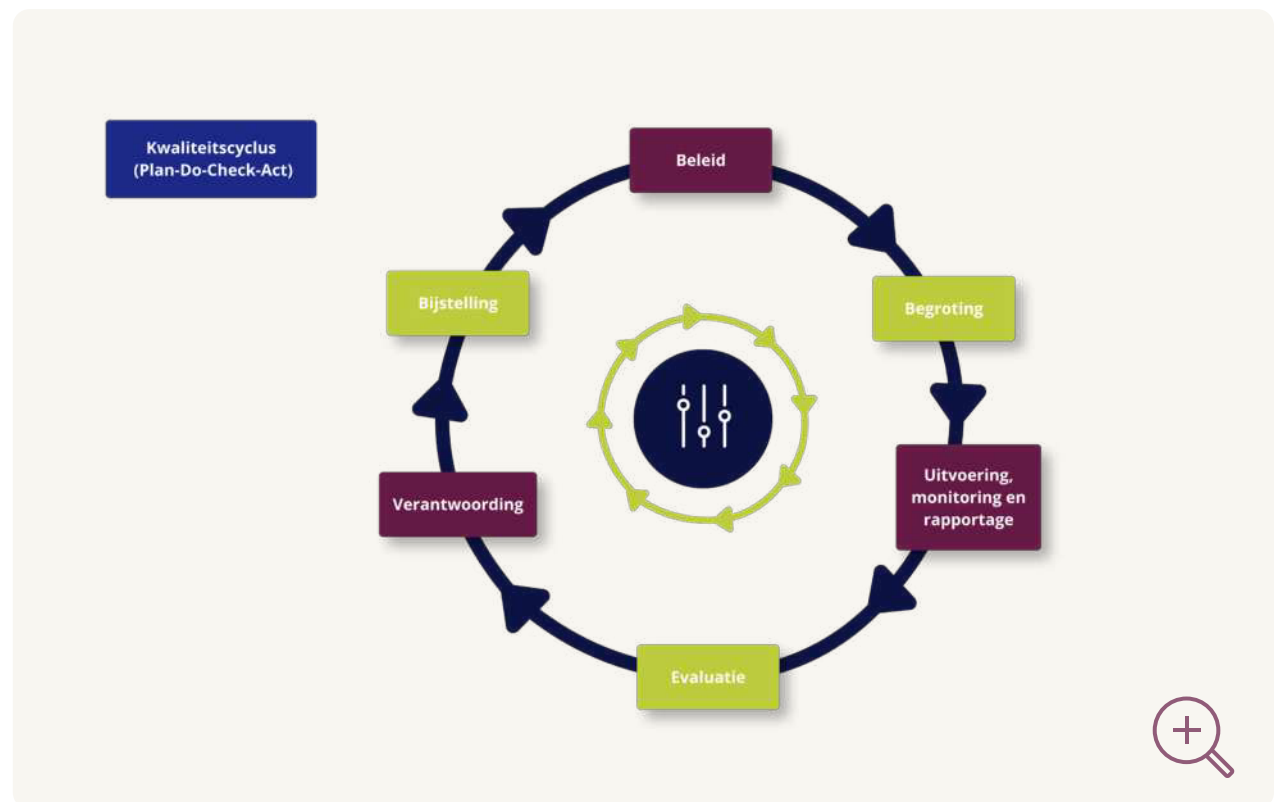
De basis van kwaliteit is zorgvuldig, transparant, doelgericht en cyclisch werken. Het Ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting vormen de kaders voor ons beleid voor de komende vier jaar. In de komende jaren voeren we dit beleid uit en maken we uitwerkingsdocumenten, een jaarplan, projectplannen en een geactualiseerde (meerjaren)begroting. Het Ondersteuningsplan, het jaarverslag en de jaarrekening zijn de instrumenten waarmee het Samenwerkingsverband verantwoording aflegt aan alle belanghebbenden. We evalueren en analyseren systematisch de uitvoering en of we de beoogde doelen realiseren en betrekken daarbij interne en externe belanghebbenden. Aangevuld met nieuwe ontwikkelingen, wordt het eerstvolgende jaarplan opgesteld. Wanneer tussentijdse evaluaties daarom vragen, formuleren we nieuwe of bijgestelde (beleids)doelen.

De kern van onze kwaliteitscyclus richt zich op:

- visie, doelen en ambities (uitvoering van het Ondersteuningsplan)

- de realisatie van de basis- en extra ondersteuning, het functioneren van het dekkend netwerk, de samenwerking onderwijs-jeugdhulp, het voorkomen/terugdringen van thuiszitters
- de dienstverlening van of via het Samenwerkingsverband en het proces van ondersteuningstoewijzing

Het jaarverslag wordt per kalenderjaar opgesteld en beschrijft de activiteiten en resultaten van het Samenwerkingsverband. De jaarrekening, het jaarverslag en de meerjarenbegroting geven samen inzicht in de middelen die zijn verkregen door het Samenwerkingsverband en de daarmee behaalde resultaten. Hiermee leggen we ook financieel verantwoording af.

Kwaliteitsbeleid

Kwaliteit(sbeleid) kent veel aspecten en perspectieven. Wie kwaliteit zegt, kan aan het deelnamepercentage voor het vso denken, aan de professionele kwaliteit van een docent, of aan de eenduidigheid van procedures voor toelating, etc. Passend onderwijs kent ook veel belanghebbenden en uitvoeringsverantwoordelijken: personen

en organisaties die op de een of andere manier bijdragen aan passend onderwijs of hier een beroep op doen. Om de vele aspecten ervan en het onderlinge verband daartussen te ordenen, hanteren we een kwadrant.

Dit kwadrant geeft de methodiek en instrumenten van ons kwaliteitsbeleid richting.

Dataverzameling

Periodiek brengen we met data in beeld wat de stand van zaken is binnen het Samenwerkingsverband en vertalen dit naar inzichten in ons jaarverslag. We monitoren onder andere onze streefnormen op het gebied van: leerlingaantallen, verwijzingen, deelnamepercentage, arrangementen, klachten/bezwaren, thuiszitters en 'risicoleerlingen'. Ons huidige integrale rapportagedashboard met analysemogelijkheden ontwikkelen we verder op het gebied van leerlingstromen. Hierin zijn we afhankelijk van beschikbaarheid en het tijdig en volledig aanleveren van landelijke data en andere partners.

Leren van ervaringen

Ervaringen van leerlingen en scholen leveren een belangrijke bijdrage aan de beoordeling van de efficiëntie en effectiviteit van het Samenwerkingsverband. Tevredenheidsonderzoeken onder ouders en leerlingen worden uitgevoerd door de scholen zelf. De uitkomsten worden verwerkt in de evaluaties (Agenda Passend Onderwijs en voorzieningen).

Het op ouders en leerlingen gerichte onderzoek brengt ervaringen in beeld over:

- de kwaliteit van de extra onderwijsondersteuning
- de snelheid van handelen
- de invloed die zij hebben op de ondersteuning

Als samenwerkingsverband voeren we minimaal één keer per planperiode een tevredenheidsonderzoek uit onder vertegenwoordigers van de schoolleiding, het ondersteuningsteam (coördinatoren ondersteuning en interne specialisten) en netwerkpartners. Het onderzoek is afgestemd op de specifieke rollen en taken van de respondenten waarin de tevredenheid wordt gemeten ten aanzien van:

Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie en Realisatie Passend Onderwijs

- de rondom leerlingen tussen scholen gerealiseerde samenwerking
- het dekkend netwerk
- de systematiek van ondersteuningstoewijzing
- de rol, dienstverlening en communicatie van het Samenwerkingsverband

Het Samenwerkingsverband wil weten in hoeverre de netwerkpartners tevreden zijn over: de samenwerking, de toegankelijkheid en bereikbaarheid, de communicatie, de uitwisseling van informatie en de behaalde resultaten.

Verantwoording doelmatige besteding

Basisondersteuning

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs ligt primair bij de scholen en hun besturen. Basisondersteuning vormt daarbij een integraal onderdeel en wordt gefinancierd vanuit de lumpsum (rijksbekostiging), aangevuld met een vaste voet per schoollocatie vanuit het Samenwerkingsverband. Het uitgangspunt is dat een stevige basisondersteuning bijdraagt aan het verminderen van de vraag naar extra ondersteuning in de vorm van onderwijsarrangementen.

Agenda Passend Onderwijs (APO)

Vanuit de Agenda Passend Onderwijs (APO) werken de reguliere vo-scholen binnen het Samenwerkingsverband doelgericht aan het versterken van

passend onderwijs en het organiseren van extra ondersteuning. Met deze middelen kunnen zij specifieke expertise inzetten, gerichte interventies uitvoeren of arrangementen realiseren voor individuele leerlingen of doelgroepen. De APO-cyclus stimuleert een planmatige werkwijze: vooraf formuleren scholen hun ontwikkeldoelen en dienen zij een plan in met concrete resultaatverwachtingen; achteraf leggen zij verantwoording af over de ingezette ondersteuning, de besteding van middelen en de bereikte resultaten. Dit gebeurt op basis van een vastgesteld format, dat zowel inzicht als vergelijkbaarheid bevordert.

De inzet van APO-middelen wordt gekoppeld aan de speerpunten van het Samenwerkingsverband en moet voldoen aan de voorwaarden zoals opgenomen in **bijlage 8**. Scholen leggen achteraf verantwoording af aan het Samenwerkingsverband over de doelmatige besteding van de middelen. De schooldirecties zijn hiervoor verantwoordelijk. Om het proces dicht bij de uitvoering te organiseren, kunnen scholen ervoor kiezen om een ondersteuningscoördinator, teamleider

of andere functionaris als budgethouder aan te wijzen, zodat de inzet van middelen direct aansluit bij de praktijk in de teams.

Lwoo

De lwoo-middelen zijn bedoeld om leerlingen met leerachterstanden – vooral maar niet uitsluitend binnen de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg – effectief te ondersteunen in hun ontwikkeling richting duurzame uitstroom op vmbo-niveau en succesvolle doorstroom naar het mbo.

De inzet van lwoo-middelen moet voldoen aan de voorwaarden zoals opgenomen in **bijlage 5**. Jaarlijks vindt met de scholen met lwoo een evaluatie plaats over de gemiddelde klassengrootte, de behaalde resultaten voor wat betreft de leerachterstanden, de wijze van inzet van middelen en benodigde en gewenste bijstellingen.

De verantwoording naar het Samenwerkingsverband wordt in overleg met de scholen eenduidig vormgegeven en maakt deel uit van de PDCA-cyclus Agenda Passend Onderwijs.

Maatwerkklassen, VO+ klassen, Docent op de Fiets etc.

De voorzieningen op de scholen met beschikbaarheidsfinanciering vanuit het Samenwerkingsverband rapporteren jaarlijks over de voortgang en de behaalde resultaten. Ook deze verantwoording naar het Samenwerkingsverband wordt in overleg met de scholen eenduidig vormgegeven en maakt deel uit van de PDCA-cyclus Agenda Passend Onderwijs.

Leren van elkaar; collegiale visitaties

Om de ondersteuning op de scholen te versterken en onderling van elkaar te leren, maken we gebruik van collegiale visitaties. Met de visitaties werken de scholen aan het waarderen onderzoeken van verbetermogelijkheden voor de ondersteuning(ssstructuur) binnen en tussen scholen en aan het versterken van passend onderwijs in de school en de regio. Binnen een groep van scholen krijgt elke school tenminste één keer per planperiode de gelegenheid om een ontwikkelvraag voor te leggen en collega's te ontvangen op diens school. Een collegiale visitatie op basis van een zelfevaluatie wordt

gekoppeld aan de doelen vanuit de Agenda Passend Onderwijs of een (bovenschools) arrangement zoals de VO+ of Maatwerkklas.

De collegiale visitatie bestaat uit drie stappen:

1. Een school schrijft een zelfevaluatie. De ontwikkelvraag van de school staat centraal.
2. Een visitatiecommissie vanuit minimaal twee andere scholen bezoekt de school en geeft beargumenteerde feedback. De insteek is waarderen.
3. De school trekt zelf conclusies uit de verkregen inzichten en de mogelijkheden tot versterking die worden benut.

De inzichten en conclusies van de collegiale visitatie worden gedeeld en besproken, maar niet gepubliceerd. De gevisiteerde school is eigenaar van de uitkomst van de visitatie. Het is aan de scholen om werk te maken van de gevonden mogelijkheden tot versterking. De uitkomsten van de zelfevaluatie en collegiale visitatie geven de school inzicht in het effect van de inspanningen en resultaten rond de beoogde

doelstellingen. Op regionaal niveau geeft dit het Samenwerkingsverband inzicht in de uitvoering van de basisondersteuning en ontwikkelmogelijkheden.

De afgelopen jaren hebben de scholen de visitaties met externe begeleiding uitgevoerd. De externe begeleiders hebben de scholen getraind om de visitaties in het vervolg zelfstandig uit te voeren en te begeleiden. Het Samenwerkingsverband heeft een coördinerende rol in het agenderen van een planning en een handreiking voor de uitvoering.

Verdeling van middelen en begroting

We willen onze middelen zo doelmatig en doeltreffend mogelijk inzetten en gaan zorgvuldig om met de financiën van het Samenwerkingsverband. De financiële uitwerking van dit Ondersteuningsplan is opgenomen in de Meerjarenbegroting 2026-2030. Deze loopt gelijk met de planperiode van dit Ondersteuningsplan.

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitgangspunten van ons financieel beleid, lichten we toe hoe we de beschikbare middelen verdelen en geven we een toelichting op de meerjarenbegroting. Een samenvatting van de meerjarenbegroting is opgenomen in **bijlage 1**. De volledige

meerjarenbegroting is terug te vinden in het document Meerjarenbegroting 2026-2030.

Uitgangspunten en financiële kaders

Het financieel beleid van het Samenwerkingsverband is opgebouwd rond een aantal duidelijke uitgangspunten. Deze geven richting aan de keuzes die we maken en zorgen voor transparantie naar scholen, gemeenten, ouders en andere partners.

Kaders en bekostigingsstructuur

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting maken we gebruik van de meest actuele gegevens over leerlingaantallen en bekostigingstarieven van het ministerie van OCW. Op die manier sluiten de ramingen zo goed mogelijk aan bij de feitelijke ontwikkeling van de regio.

Het Samenwerkingsverband verzorgt zelf geen onderwijs. De scholen zijn verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs; het Samenwerkingsverband faciliteert en ondersteunt waar dat nodig en mogelijk is. We zetten het lichte en zware

zorgbudget en overige beschikbare middelen in samenhang in, zodat we flexibel kunnen inspelen op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen en scholen.

Het ministerie van OCW werkt aan een nieuwe verdelingssystematiek voor de gelden voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro). Inmiddels is duidelijk geworden dat deze nieuwe systematiek niet eerder dan in 2028 ingevoerd zal worden. In afwachting van de nieuwe bekostigingssystematiek is de bekostiging voor lwoo en pro bij de invoering van passend onderwijs bevroren. Dit betekent dat het beschikbare budget momenteel nog wordt verdeeld op basis van de aantallen leerlingen lwoo en pro die de samenwerkingsverbanden hadden op 1 oktober 2012. De exacte gevolgen van de aanstaande wijzigingen zijn nog niet volledig te overzien.

Voor het praktijkonderwijs wordt toegewerkt naar volledige, rechtstreekse bekostiging via DUO (basisbekostiging én ondersteuningsbekostiging), met behoud van de TLV-afgifte door het Samenwerkingsverband. Voor het

Samenwerkingsverband betekent dit dat het huidige pro-saldo in de exploitatie op termijn vervalt. Voor lwoo zal het landelijke budget over de samenwerkingsverbanden worden verdeeld, waarschijnlijk op basis van een CBS-indicator (77%) en het aantal vmbo-leerlingen in leerjaar 3 en 4 (23%). Gezien de mogelijke impact wordt door het ministerie van OCW een overgangperiode van vijf jaar aangehouden.

Totdat de nieuwe regelgeving definitief is vastgesteld, hanteren we in de Meerjarenbegroting 2026–2030 de huidige bekostigingssystematiek. De toekomstige wijziging in pro en lwoo wordt in de risicoparagraaf benoemd en kan aanleiding zijn tot bijstelling van de begroting in de loop van de planperiode.

Voor situaties waarin een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) meer leerlingen moet opvangen dan eerder voorzien (na de teldatum van 1 februari), hanteren we een vangnetregeling. Alle samenwerkingsverbanden zijn verplicht zo'n regeling op te nemen in het Ondersteuningsplan. Wij sluiten aan bij de landelijke handreiking die door

Steunpunt Passend Onderwijs, PO-Raad, VO-raad, Sectorraad GO en Netwerk LPO is ontwikkeld en gebruiken deze als basis voor ons beleid.

Sturing en ambities

Onze financiële keuzes zijn onlosmakelijk verbonden met de inhoudelijke ambities van dit Ondersteuningsplan. Een belangrijke ambitie is het realiseren van meer passend en inclusiever onderwijs in de eigen regio. Dat doen we door vooral te investeren in versterking en verbreding van de ondersteuning in het regulier voortgezet onderwijs en in een dekkend netwerk van voorzieningen.

We begroten beleidsrijk. Dat betekent dat we niet uitsluitend technisch ramen op basis van historische cijfers, maar dat we de inzet van middelen steeds koppelen aan de beoogde resultaten van de programma's in dit Ondersteuningsplan. De centrale vraag bij elke begrotingsbeslissing is: op welke manier verwachten we onze doelen zo efficiënt en effectief mogelijk te bereiken?

Financiële gezondheid en voorspelbaarheid

We streven naar een gezonde, maar

niet bovenmatige vermogenspositie. In de afgelopen jaren zijn de bovenmatige reserves afgebouwd. Door proactieve indexatie en beleidsrijk begroten willen we voorkomen dat er opnieuw ongewenst hoge reserves ontstaan. Tegelijkertijd houden we voldoende ruimte om tegenvallers op te vangen en te kunnen investeren in de speerpunten uit dit Ondersteuningsplan.

We houden de overheadkosten van het Samenwerkingsverband bewust laag en binnen de gangbare sectorale bandbreedte. Het grootste deel van de middelen zetten we in voor ondersteuning van leerlingen en scholen, via rechtstreekse middelen aan scholen en via bovenschoolse voorzieningen.

Voor alle ondersteuningsprogramma's maken we jaarlijks een afweging over de mate van (proactieve) indexatie, in relatie tot onze doelen en tot de ontwikkeling van onze reserves en baten.

Wanneer een overschrijding dreigt van de middelen die aan het Samenwerkingsverband zijn toegekend voor zware ondersteuning, informeert de directeur-bestuurder tijdig de

Raad van Toezicht. Daarbij worden voorstellen gedaan voor eventuele beleidsmaatregelen, zodat waar nodig kan worden bijgestuurd.

Verdeling van middelen

De financiële middelen van het Samenwerkingsverband zetten we in langs de hoofdlijnen van de programma's uit dit Ondersteuningsplan. De meerjarenbegroting volgt deze programma-indeling. In de inhoudelijke hoofdstukken is beschreven welke resultaten we per programma willen bereiken; in de begroting is zichtbaar welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

We werken aan een versterking van de ondersteuning op de scholen. Hiervoor worden structureel en incidenteel middelen beschikbaar gesteld. Een belangrijk deel van de middelen komt direct ten goede aan de scholen in de vorm van middelen voor **basisondersteuning en extra ondersteuning: Agenda Passend Onderwijs**. Hiermee kunnen scholen hun ondersteuningsstructuur inrichten en versterken, zodat zij passende begeleiding kunnen bieden binnen het

regulier onderwijs.

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is een ondersteuningsvorm bedoeld voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te kunnen behalen, maar die vanwege leerachterstanden ondersteuning nodig hebben op didactisch gebied. Dit zijn met name leerlingen in de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg. Scholen met lwoo in de Duin- en Bollenstreek rekenen lwoo tot basisondersteuning.

Een deel van de middelen zetten we in voor de bekostiging van het **voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs**. Deze middelen zijn nodig om leerlingen die tijdelijk of structureel een meer specialistische onderwijsomgeving nodig hebben, een passende plek te kunnen bieden.

We reserveren middelen voor **bovenschoolse arrangementen en voorzieningen**, zoals VO+ klassen, Maandag en Vrijdag Bollenstreek. Vormen van ondersteuning die open staan voor alle leerlingen in de Duin- en Bollenstreek en bijdragen aan een dekkend en samenhangend

ondersteuningsaanbod in de regio. Een deel van het budget van het Samenwerkingsverband wordt besteed aan het geven van **maatwerk-onderwijsinterventies aan leerlingen (niveau 3 van de ondersteuningsniveaus)**. Het geheel aan maatwerk-onderwijs/-educatie vergt jaarlijks ongeveer 4% van het budget van het Samenwerkingsverband. Het bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vanaf 2026 zijn op alle vo-scholen in de Duin- en Bollenstreek **Maatwerkklassen** aanwezig. Ook op twee van de drie vso-scholen van de Leo Kanner Onderwijsgroep zijn er **onderwijs-zorgklassen** van School zonder Muren, met individuele arrangementen in een groepssetting, gericht op het onderzoeken van het perspectief van deze leerlingen. Dit is **individueel maatwerk onderwijs in fase 4 van het onderwijs-zorg continuüm**.
- **Maatwerk-onderwijs voor leerlingen**. Voorbeelden zijn voorzieningen als Docent op de Fiets, Digi-DOF, School zonder Muren. Dit zijn jongeren in **fase 2 en 3 van het onderwijs-zorgcontinuüm** met zicht op ingroei/deelname aan

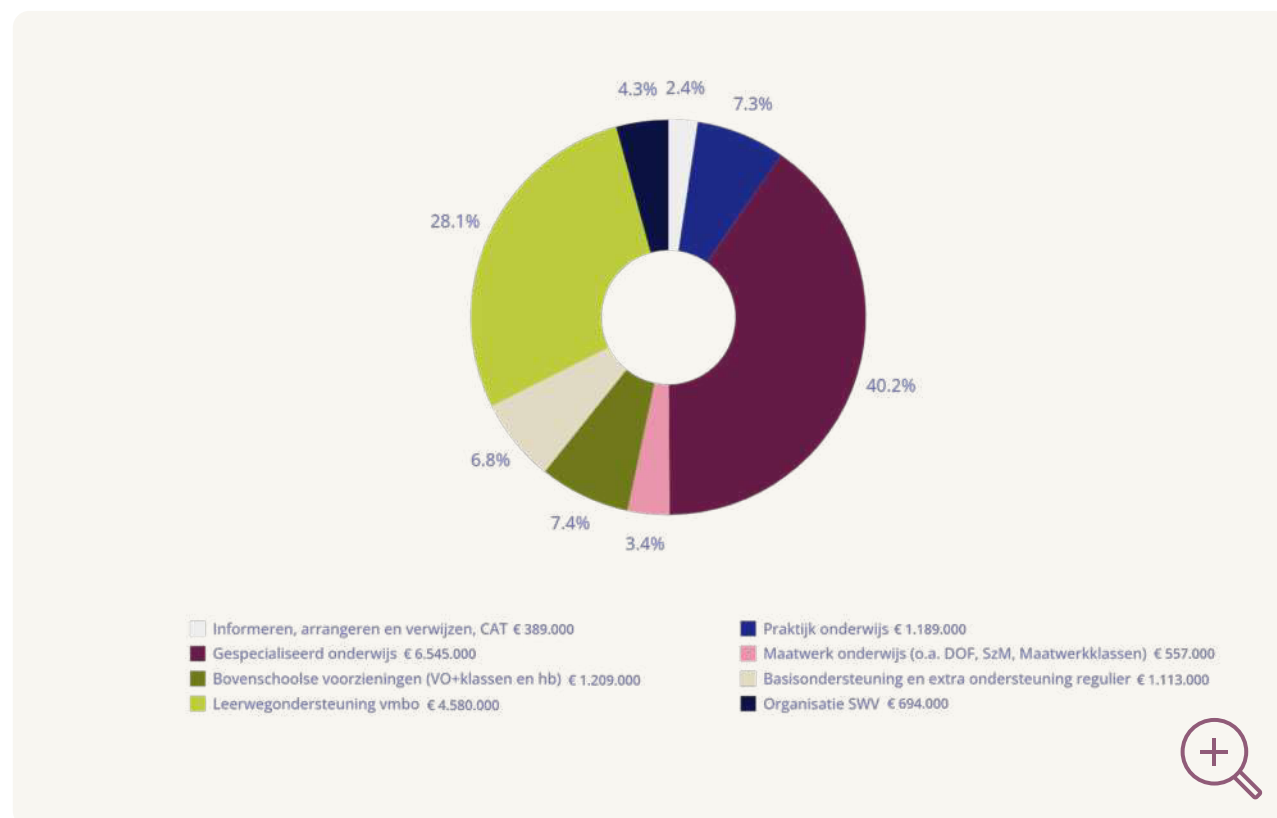
het onderwijs, met als doel binnen twaalf maanden het perspectief te onderzoeken en hopelijk terug te leiden naar het onderwijs.

- Daarnaast zijn er in de regio leerlingen/jongeren die zich in **fase 1 van het onderwijs-zorgcontinuüm** bevinden. Dit zijn leerlingen die een onderwijsvrijstelling hebben en al dan niet tijdelijk op een zorglocatie zitten. Hier is geen sprake van onderwijs, maar **educatie**. Als vervolg op Wel in Ontwikkeling reserveert het Samenwerkingsverband jaarlijks een bedrag voor deze educatie.

Tot slot is een deel van de middelen bestemd voor de **werkorganisatie** van het Samenwerkingsverband, de Commissie Advies en Toelaatbaarheid (CAT) en voor innovatie en doorontwikkeling van het netwerk. Het gaat dan onder meer om personeelskosten, administratie en bedrijfsvoering, kwaliteitszorg, monitoring en communicatie. Deze kosten zijn ondersteunend en stellen ons in staat om de wettelijke taken van het Samenwerkingsverband uit te voeren en de afgesproken strategie in samenhang te realiseren.

De bij dit hoofdstuk opgenomen grafische weergave ('Grafiek met verdeling van de middelen') laat zien hoe de middelen over de hoofdcategorieën zijn verdeeld. De figuur maakt zichtbaar dat het overgrote deel van de middelen rechtstreeks wordt ingezet voor onderwijs en ondersteuning aan leerlingen, via de scholen en de bovenschoolse voorzieningen.

Cirkel met verdeling van de SWV-middelen (begroting 2026)

Ondersteuningsvoorziening	Bekostiging	Volgens
Basisondersteuning	Lumpsum van de school, aangevuld met vaste voet vanuit het Samenwerkingsverband	Schoolmodel
Leerwegondersteuning (opting-out)	Samenwerkingsverband, verdeling naar rato van het aantal vmbo-leerlingen (basis/kader) per school	Schoolmodel
Praktijkonderwijs	Samenwerkingsverband via DUO (wettelijk voorgeschreven op basis van TLV's)	Leerlingmodel
Extra ondersteuning in het vo	Samenwerkingsverband via Agenda Passend Onderwijs APO (verdeling budget op basis van bedrag per leerling × totaal aantal leerlingen school (T-1) *)	Schoolmodel
Bovenschoolse arrangementen; VO+ en Maatwerkklas	Samenwerkingsverband, beschikbaarheidsfinanciering	Schoolmodel
Vso	Samenwerkingsverband via DUO (wettelijk voorgeschreven op basis van TLV's)	Leerlingmodel
Bovenschoolse arrangementen; (incl. maatwerk)	Samenwerkingsverband (bedrag per leerling via individuele ondersteuningstoewijzing)	Leerlingmodel (individueel maatwerk)
Leerrecht (geen schoolinschrijving)	Gemaximeerd jaarlijks bedrag	Leerlingmodel (individueel maatwerk)

Overzicht allocatiebeleid ondersteuningsmiddelen

Bovenstaand schema geeft een overzicht van de bekostiging voor de verschillende niveaus en de wijze van verdeling.

* M.u.v. ISK; vanwege sterk fluctuerend leerlingaantal en intensiteit van de ondersteuningsvragen, ontvangt de ISK een vast bedrag voor de basis- en extra ondersteuning. Onderdeel hiervan is de Versterking schakelproces en kennisdeling.

Meerjarenbegroting 2026–2030

De Meerjarenbegroting 2026–2030 geeft weer hoe de verwachte baten en lasten zich ontwikkelen gedurende de planperiode en hoe deze zijn verdeeld over de verschillende programma's. De begroting is gebaseerd op de huidige regelgeving en bekostigingssystematiek, de ontwikkelrichting van dit Ondersteuningsplan en de leerlingprognoses voor de regio.

Een samenvatting van de meerjarenbegroting is opgenomen in **bijlage 1**. Daarin zijn per jaar de baten, de afdrachten (onder andere voor lwoo, pro en vso), de programma-lasten en het saldo inzichtelijk gemaakt. De uitgebreide toelichting, inclusief onderliggende aannames en scenario's, is te vinden in de volledige meerjarenbegroting.

Met de meerjarenbegroting sturen we op drie zaken tegelijk:

- het realiseren van de inhoudelijke doelen en speerpunten uit dit Ondersteuningsplan
- het borgen van een gezonde en stabiele vermogenspositie rond de doelreserve van 3,5% van de baten
- het zoveel mogelijk voorkomen van

grote schommelingen in de middelen voor scholen, zodat zij meerjarig kunnen plannen.

Monitoring, verantwoording en bijsturing

De inzet van middelen is geen doel op zich, maar een middel om goed en passend onderwijs te realiseren. Daarom monitoren we jaarlijks zowel de financiële realisatie als de bereikte resultaten. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor de besteding van de middelen die zij via het Samenwerkingsverband ontvangen. Zij leggen hierover verantwoording af in hun eigen jaarverslag en jaarrekening. Het Samenwerkingsverband verzamelt informatie over de inzet en effecten van de middelen en bespreekt deze periodiek met de scholen en de schoolbesturen.

De directeur-bestuurder legt jaarlijks verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de meerjarenbegroting, de realisatie van de begroting, de ontwikkeling van het vermogen en de voortgang op de doelen van dit Ondersteuningsplan. De Ondersteuningsplanraad (OPR) wordt betrokken bij de beleidsmatige keuzes die met de inzet van middelen

samenhangen.

Wanneer uit de monitoring blijkt dat financiële of inhoudelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding geven – bijvoorbeeld een andere ontwikkeling van leerlingaantallen, wijzigingen in landelijke bekostiging of afwijkingen in de ontwikkeling van het vso-deelnamepercentage – worden voorstellen voor bijstelling gemaakt. Deze bijstellingen worden verwerkt in het jaarplan en de jaarlijkse begrotingswijzigingen.

Risico's en onzekerheden

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting houden we rekening met een aantal onzekerheden en risico's. De belangrijkste zijn:

- **ontwikkeling leerlingaantallen:** wijzigingen in het aantal leerlingen hebben direct invloed op de Rijksbekostiging en op de behoefte aan ondersteuning. We baseren ons op de best beschikbare prognoses en actualiseren de ramingen jaarlijks.
- **wijzigingen in bekostiging en regelgeving:** eerdere en toekomstige vereenvoudigingen van de bekostiging, de herverdeling van lwoo-middelen en eventuele

aanpassingen van de regels voor samenwerkingsverbanden kunnen financiële effecten hebben. We volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en verwerken de gevolgen stapsgewijs in de begroting.

- **ontwikkeling van ondersteuningsbehoeften:** veranderingen in de aard en zwaarte van ondersteuningsvragen kunnen leiden tot een andere verdeling van middelen tussen regulier onderwijs, bovenschoolse voorzieningen en vso.

Om zorgvuldig met deze onzekerheden om te gaan, werken we met scenario's in de meerjarenbegroting en hanteren we de genoemde doelreserve. We gaan terughoudend om met het aangaan van nieuwe structurele verplichtingen op basis van incidentele meevallers. Door jaarlijks te actualiseren en bij te sturen, houden we het financiële beleid wendbaar en blijven we in staat om de middelen daar in te zetten waar ze het meeste bijdragen aan passend en inclusiever onderwijs voor alle leerlingen in onze regio.

Verklarende woordenlijst

Agenda Passend Onderwijs (APO)

Jaarlijkse cyclus waarin scholen doelgericht werken aan versterking van passend onderwijs en extra ondersteuning. Scholen plannen, voeren uit en verantwoorden hun inzet aan het SWV.

Ambulante begeleiding (Auris/Visio)

Specialistische begeleiding voor leerlingen met auditieve, visuele of communicatieve beperkingen, uitgevoerd door de betreffende instellingen.

Arrangement (bovenschools)

Ondersteuningsaanbod dat de mogelijkheden van de school overstijgt en door het SWV wordt toegekend (bijv. VO+, Maatwerkklas, DOF, SzM).

Basisondersteuning

De ondersteuning die iedere school binnen het SWV minimaal biedt,

beschreven in tien standaarden (o.a. pedagogisch klimaat, mentoraat, IOT, preventie en toegankelijkheid).

Buitenkans

Regionaal vsv-maatregel voor jongeren (15–23 jaar) die uitvallen of nog niet kunnen starten op het mbo; gericht op motivatie, vaardigheden en toeleiding naar onderwijs of arbeid.

Commissie Arrangementen en Toelaatbaarheid (CAT)

Toetst aanvragen voor TLV's en bovenschoolse arrangementen aan de richtlijnen en deskundigenadviezen, en adviseert de directeur bestuurder.

Contextversterking

Principe waarbij de leeromgeving wordt aangepast in plaats van de leerling; gericht op preventie, normaliseren en inclusiever onderwijs.

Digi DOF

Digitale variant van Docent op de Fiets, gericht op hybride onderwijs voor thuiszitters via digitale modules, begeleiding en monitoring.

Docent op de Fiets (DOF)

Outreaching maatwerkarrangement voor leerlingen die langdurig niet naar school komen. Gericht op relatieopbouw en terugkeer naar een onderwijssetting. Valt onder de experimenteerregeling onderwijs-zorgarrangementen.

Doorzettingsmacht onderwijs

Procedure waarmee het SWV bij plaatsingsimpasse een bindende beslissing kan nemen wanneer scholen er onderling niet uitkomen.

Educatie (binnen onderwijs zorgcontinuüm)

Individuele of kleinschalige leeractiviteiten zonder groepsonderwijs. Het SWV geeft geen TLV voor educatie; financiering is gelimiteerd en tijdelijk.

Extra ondersteuning

Onderwijs- en zorgondersteuning die bovenop de basisondersteuning nodig is om de leerling passend onderwijs te bieden.

Fasenmodel Onderwijszorgcontinuüm

Regionaal model (Holland Rijnland) dat fasen beschrijft van volledig onderwijs tot zorg met onderwijs, gericht op ononderbroken ontwikkeling.

Inclusieve onderwijshuisvesting

Visie op toegankelijke, veilige en samenwerkingsgerichte schoolgebouwen die passend en inclusiever onderwijs faciliteren.

Integraal arrangeren (één kind – één plan)

Werkwijze waarbij onderwijs, ouders, leerling en jeugdhulp gezamenlijk één plan opstellen, uitgevoerd onder regie van school of partner.

Intern Ondersteuningsteam (IOT)

Multidisciplinair team binnen de school dat ondersteuning coördineert en uitvoert volgens de regionale ondersteuningsroute.

Internationale Schakelklas (ISK)

Voorziening voor nieuwkomers, gericht op taalverwerving, socialisatie en doorstroom naar regulier onderwijs.

Loket Passend Onderwijs

Uitvoerend orgaan van het SWV voor ondersteuning, toeleiding, thuiszittersbeleid en vragen over passend onderwijs.

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

Didactische ondersteuning binnen het vmbo; valt onder basisondersteuning. Het SWV kent geen lwoo toe (opting out regeling).

Maatwerkklas

Kleinschalige onderwijssetting in het vo voor (dreigende) thuiszitters, met een aangepast programma gericht op terugkeer naar regulier onderwijs.

MD MTSS

Multi Dimensional Multi Tiered System of Support: model voor het versterken van schoolaanwezigheid door analyse, preventie en interventies.

Onderwijs-zorgarrangement (OZA)

Een maatwerkcombinatie van onderwijs en zorg, bijvoorbeeld dagbehandeling in combinatie met (v)so of ondersteuning op school door een zorgpartner.

Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)

Wettelijk overleg tussen SWV en gemeenten over jeugdbeleid, zorg en passend onderwijs.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Document met verwachte uitstroom en benodigde ondersteuning; leidend in besluitvorming over ondersteuning en TLV's.

Ondersteuningsplanraad (OPR)

Medezeggenschapsorgaan bestaande uit ouders en personeel, met instemmingsrecht op het Ondersteuningsplan.

School zonder Muren (SzM)

Onderwijs zorgarrangement vanuit vso waarbij de docent naar de leerling toe komt (thuis of zorglocatie), gericht op terugkeer naar school.

STAP coach

Ondersteuning bij de po-vo overgang voor kwetsbare leerlingen via de STAP methodiek (schooltransitie & afstemming).

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Besluit van het SWV waarmee een leerling toegang krijgt tot vso of praktijkonderwijs.

Verzuim & schoolaanwezigheid

Regionale aanpak die inzet op aanwezigheidsbevordering, gebaseerd op MD MTSS en de Regionale Afsprakenkaart.

VO+ klas

Kleinschalige voorziening binnen regulier vo voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op sociaal emotioneel of executief niveau. Gericht op doorstroom naar regulier onderwijs.

Voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Onderwijs voor leerlingen met langdurige specialistische ondersteuningsbehoeften; plaatsing via TLV.

Zorg in Onderwijstijd (ZiO)

Vormen van beschikkingsvrije basisjeugdhulp die tijdens schooluren worden ingezet en passen binnen de onderwijscontext.

Zorgstructuur (regionaal)

Het geheel van afspraken en samenwerkingsvormen tussen onderwijs, jeugdhulp en gemeenten binnen de regio Holland Rijnland / Duin- en Bollenstreek.

Contact

Bezoek onze website

Voor meer informatie over het Samenwerkingsverband

www.swvduinenbollenstreek.nl

Telefoonnummer

Bereikbaar op werkdagen van
09:00 tot 17:00

0252 – 745 590

E-mailadres

Meestal reactie binnen 48 uur.

info@swvduinenbollenstreek.nl

Je kan ons vinden op

Keyserswey 52,
2201 CX Noordwijk

Samenwerkingsverband V(S)O
Duin- en Bollenstreek